

V TEJ ŠTEVILKI PREBERITE:

Ali se bodo od Cerkelj poslovili z velikim pokom	str. 3
Iz starega - nov papir	str. 4
Javna razprava ali drezanje v republiko	str. 4
Modni sržet	str. 7
Posavske panorame	str. 8,9
Iz vojnega dnevnika	str. 10
Žetev pod nadzorom tankov	str. 11
Martinovih petsto ohceti	str. 16

SRŽ - ČASNIK ZA POSAVJE
Krško, 7. 8. 1991; št. 6; leto I.; cena 20 din
izhaja vsako drugo sredo

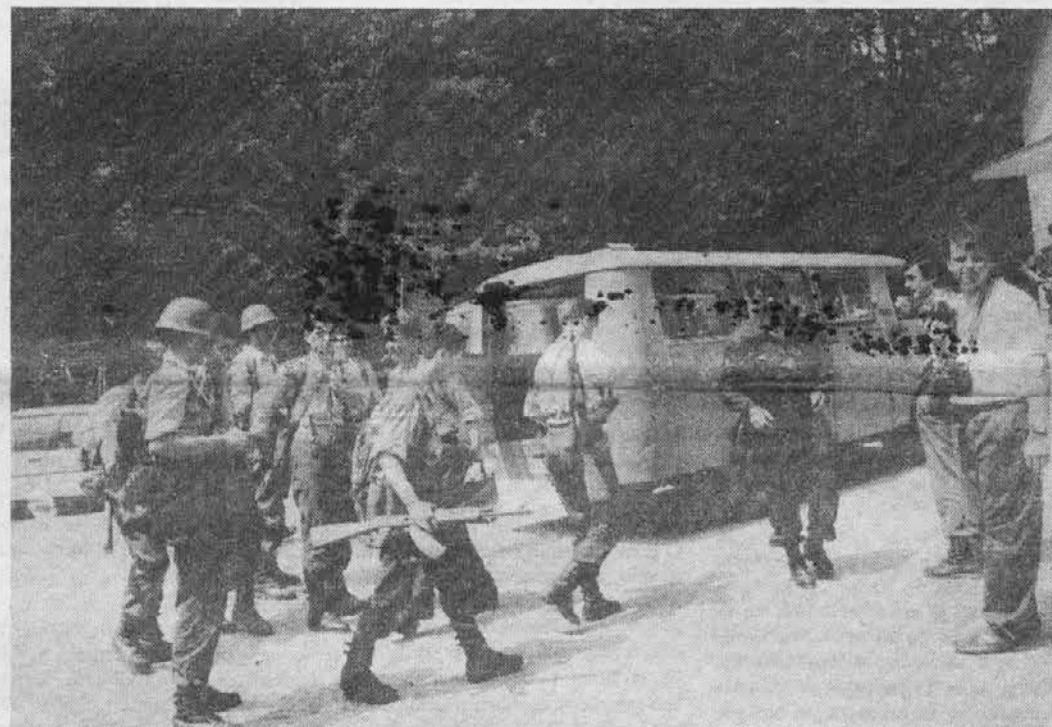
SREMIČ

V POSAVJU ŠE NI MIRU

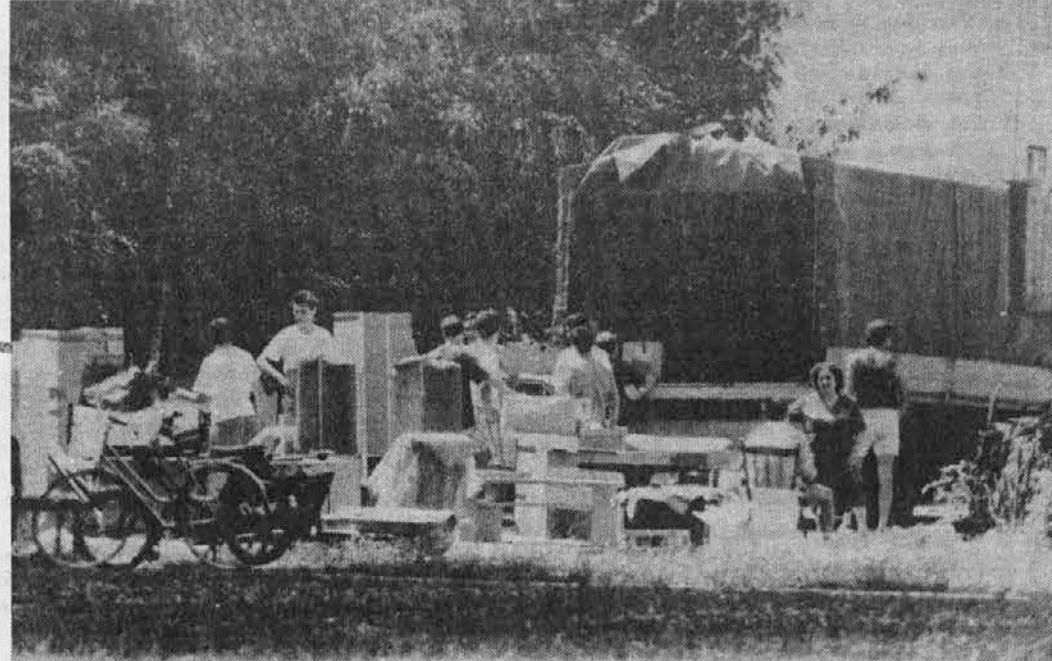

KOROŠKI GLAVAR IN SLOVENSKI PREDSEDNIK VLADE V KRŠKEM

Predsednik deželne vlade avstrijske Koroške gospod Zernato se je v spremstvu predsednika slovenske vlade v petek, 2. avgusta mudil v Posavju, kjer sta si s sodelavci ogledala posledice miniranja daljnovocev na Sremiču nad Krškim. Namen obiska je bil sicer dogovor o gospodarskem sodelovanju in predvsem o pomoči Avstrije naši mladi državi, ki je utrpela veliko gospodarsko škodo zaradi agresije JA.

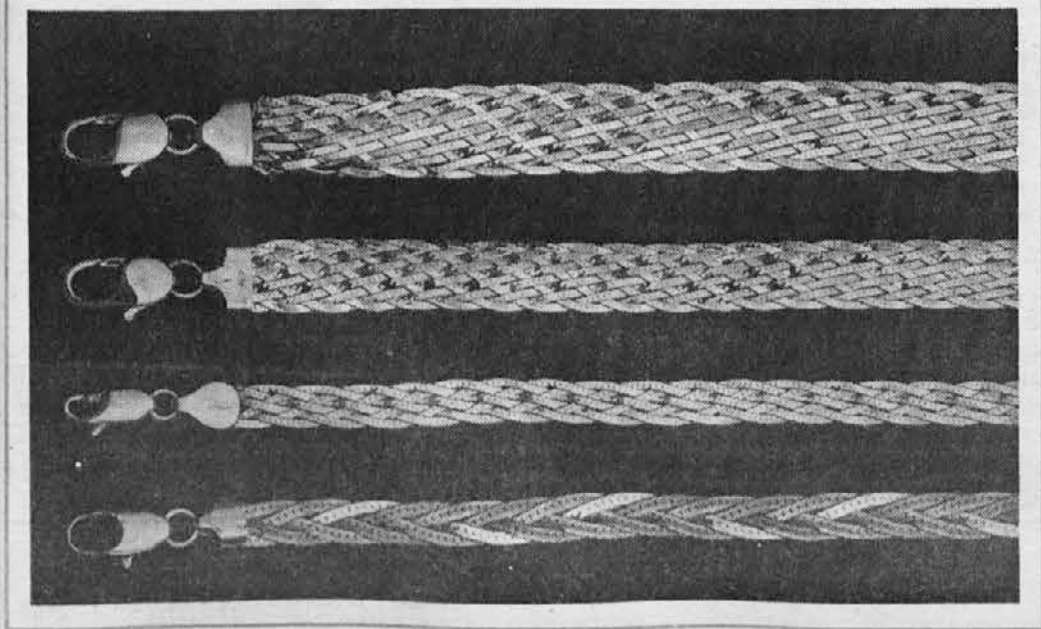
ŽLAPOVEC

BREŽICE

Delovni čas: ponedeljek od 16.00 do 19.00, torek od 9.00 do 12.00 in od 16.00 do 19.00
sreda od 9.00 do 12.00 in od 16.00 do 19.00, četrtek od 9.00 do 12.00 in od 16.00 do 19.00
petek od 9.00 do 12.00 in od 16.00 do 19.00, sobota od 8.00 do 12.00

BEG V ZNANO
Neverjetna,
a resnična zgodba
Marka I.

str. 10

NAŠ KRAJ UMIRA
pravijo na Velikem Trnu
in zahtevajo vrnitev
osnovne šole

str. 12

Ugovor na odgovor predsednika IO SO Krško, g. Černeliča, ki ga je podal na delegatsko vprašanje o zagotovitvi izvajanja terminskega plana aktivnosti pri pripravi potrebne dokumentacije za novo sanitarno deponijo

Izvršni svet Krško je terminski plan, v katerem je podano tudi vsebinsko zaporedje posameznih faz določite mikrolokacije nove sanitarne deponije sprejel in ga potrdil aprila 1991.

Študijo, ki predlaga že dve (ne tri kot je predsednik IS podal v ustnem odgovoru) konkretni mikrolokaciji je IS SO Krško obravnaval na 23. redni seji dne 14.06.1991.

Sklep IS, ki je zapisan v zapisniku Izvršnega sveta iz te seje se glasi: Poročilo Savaprojekta o izboru lokacije odlagališča komunalnih odpadkov se sprejme kot informacija. V IS, strokovnih službah in v odborih izvršnega sveta (za ekologijo in za urejanje prostora in varstvo okolja) je treba celotno študijo temeljito predihati in šele potem bo izvršni svet odločil o lokaciji (konec citata). Poudarjamo, da to ni bilo poročilo, kot je navedeno v zapisniku, temveč študija, ki ima za sabo raziskave in strokovne revizije, zato IS ne more sprejeti (če se je že prej zavezal s sprejemom terminskega plana) to študijo kot informacijo.

Zelo se pa strinjamo, da jo IS v svojih strokovnih službah pred odločitvijo o dopolnitvi družbenih planov še detaljno preveri. Do sedaj sicer nismo seznanjeni o aktivnosti odborov in služb in protestiramo proti odgovoru predsednika IS na delegatsko vprašanje, kjer je izjavil (po magnetofonu), da gradivo, še

FRANČ ČERNELIČ

Gradivo Savaprojekta po pojmi Izvršnega sveta Skupščine občine še vendarle ni dovolj kvalitetno pripravljeno, da bi lahko z njim šli naprej.

Lokacija je izbrana z vidika celotne regije (celo do Radeč), je pa vprašanje, ali je naš interes tudi to, da naj ... lokacijo izberemo tudi zaradi drugih, ali pa da poiščemo lokacijo, ki je najbolj optimalna za našo občino. Naš interes mora biti bolj prisoten kot širši - regijski. Tisti, ki so od daleč naj za našo deponijo več plačajo. Še vedno pa tečejo pogovori z brežiško občino, ki ponuja enako možnost na svojem območju. V obeh primerih se morajo centralne deponije sanirati. Da sanacija ne bi tekla ni nobenega razloga. Tu je (zaradi tega) še nekaj tehtanja. Za centralno deponijo pa bo potrebna soglasja izredno težko dobiti. Imamo 3 potencialne lokacije: pri Leskovcu, pri "Kremen" Ravno.

To bo še trd oreh. Rabili bomo trdne argumente in zadeve "prefinjeno obdelane" z vseh vidikov, da ne bomo kasneje ugotavljali napak. Vse sedanje pritiske bomo skušali vzdržati in Skupščini predložiti strokovno pretehtane odločitve.

(po magnetofonskem posnetku)

vendarle ni dovolj kvalitetno pripravljeno. Če so to ugotovile strokovne službe, je predsednik IS dolžan o tem obvestiti skupščino, ne pa sam ocenjevati, kot ga on imenuje - gradivo.

Če pa so strokovne službe izvršnega sveta ugotovile, da je študijo potrebno še s čim dopolniti, mi o tem nismo seznanjeni in tudi v odgovoru ni o tem informacije.

V drugem delu odgovora se predsednik sprašuje, ali je naš interes, da lokacijo izberemo tudi zaradi drugih, ali pa da poiščemo lokacijo,

ki je najbolj optimalna za našo občino. To ni več strokovni argument, temveč bolj politični, ki pa je v nasprotju s sprejetimi planskimi odločitvami Republike Slovenije, kakor tudi posavskih občin, vključno z občino Krško. Del govora, ki govori, da občina Brežice ponuja enako možnost na svojem območju, lahko skupščino zavede v tem, da občina Brežice še ni v fazi, da bi lahko dopolnila svoje plane in če hočemo slediti sprejetemu terminskemu planu vsaj približno ne moremo več čakati, ali pa moramo skupaj z občino Brežice sprejeti nov vsebinski in terminski plan dela.

Predsednik je poudaril, da se morajo v obeh primerih centralne deponije sanirati in da ni nobenega razloga, da sanacija ne bi tekla. Naj dodamo, da je v občini Krško predmet izbora in izvedbe nove deponije predvidena tudi sanacija obstoječe, zato je bistvena razlika pri pridobivanju virov v primeru, da vršimo sanacijo obstoječe deponije izven konteksta gradnje nove.

V zaključku odgovora, da bo IS vse sedanje pritiske skušal vzdržati in Skupščini predložil strokovno pretehtane odločitve, manjka glavni povdarek, da bo IS po predihanju študije v odborih in strokovnih službah dal v javnost šele predlog v obliki osnutka dopolnitve družbenega plana v javno razpravo, kar bodo občani lahko detaljno seznanjeni z vsemi predhodnimi strokovnimi opravili za predlagano lokacijo in da bodo lahko v bistvu z argumenti zavrnili vsakršno lokacijo.

TUDI Z DIALIZO SE DA ŽIVETI

O hemodializnih bolnikih se sliši to in ono, vendar se tovrstni bolniki zdravijo v Sloveniji komaj dobrih 20 let. Zato marsikdo ve o hemodializi zelo malo ali pa si predstavlja, da bolniki obiskujejo hemodializo samo določen čas, potem pa se pozdravijo. Žal pa ni tako. Strokovnjak s tega področja bi lahko napisal sestavek, ki bi strokovno pojasnjeval to zadevo. Moj namen pa je le opisati dejstva, s katerimi se srečujemo dializni bolniki in opisati naše počutje pred in po dializi.

Na hemodializo v Novo mesto se vozim že osmo leto in to trikrat tedensko. Z naše, to je krške občine, nas obiskuje hemodializo v povprečju 6 do 7 bolnikov. Enkratno dializiranje traja v povprečju 4 do 5 ur. V tem času aparat očisti kri, ker nam ledvice ne delajo ali pa zelo malo. To delo opravljajo aparati, katere upravljajo za to posebej usposobljene medicinske sestre, zdravnici dr. Steklasova in dr. Furlanova pa vodita nadzor nad vsemi dializiranci.

Katero so največje težave dializirancev? Največ težav imamo skoraj vsi dializiranci z uravnavanjem telesne teže. Ker odvajamo zelo malo vode, ostane vsa tekočina v organizmu, ki jo zaužijemo s hrano in pijačo. Vsak dializiranec sme prinesiti na dializo največ 2,5 kg dodatne teže na težo, ki jo ima. Ker pa nas pesti večna žeja in največkrat tudi lakota, se dovoljeni kilogrami hitro naberejo in največkrat se bolnik niti ne zaveda, da že prekoračuje svojo težo. Na dializi se pogostokrat čudimo, od kje se je ta teža vzela, toda sestre in pa zdravnici že vesta, kako je s to rečjo. Običajno vsak dializiranec, ki se ukvarja s preveliko težo, sklene, da se bo do naslednje dialize pobiljšal. Tako se

V rubriki Odzivi objavljamo vašo mnenja o člankih in temah iz našega časopisa, a tudi o vseh drugih problemih s področja Posavja, ki so širše zanimivi. Prispevki naj ne presegajo 50 tipkanih vrstic ali ustreznega obsega rokopisa.

Uredništvo

Torej brez javne razprave sploh ljudje ne bodo dobro informirani in bolj kot stroka, bi morali biti izpostavljeni drugi faktorji, zakaj ne gre informacija v obliki osnutka dopolnitev družbenega plana med občane občine Krško.

Zapisnik sestanka o regijski deponiji sanitarnih odpadkov za občine Krško, Brežice in Sevnica, ki je bil 26.03.1991 na SO Krško ob prisotnosti predstavnikov vseh treh Posavskih občin in Savaprojekta Krško, ki ga je podpisal g. Franc Jenič jasno opredeljuje, da se pogovarjamo o regijski deponiji in da bo v roku cca 30 dni možno na strokovni ravni predlagati eno izmed potencialnih lokacij v širšo družbeno presojo, kar pomeni v postopek za spremembo in dopolnitev prostorskega dela družbenega plana občine. Torej na potezi ni več stroka.

To pismo gospod predsednik Skupščine občine Krško in gospod predsednik IO SO Krško je ugovor proti temu, da se lastni problemi v upravnih organih skušajo prevaliti na stroko, ki dela izven upravnih organov.

Lep pozdrav!

Direktor:
Peter Žigante, dipl.biol.

PREDSEDSTVO
SKUPŠČINE OBČINE KRŠKO

ZADEVA: POROČILO O PROBLEMATIKI KOPIČENJA ODPADKOV PLASTIKE PRI DELAVNICI EVALDA VODOPIVCA

Na podlagi vašega dopisa dne 13.06.1991 vam podajamo poročilo o problematiki kopičenja odpadkov plastike pri delavnici lastnika Evalda Vodopivca, Stolovnik 49.

Omenjeni Evald Vodopivec opravlja dejavnost predelave plastike v delavnici, ki je bila dozidana na podlagi lokacijskega dovoljenja št. 5-351-282/80. Za objekt ni bilo opravljena tehničnega prevzema. V letu 1988 je lastnik zaposlil za izdajo dovoljenja za gradnjo montažnega objekta za skladiščenje gotovih izdelkov (granulat, končni izdelki, izdelki iz plastike). Za predvideni objekt je bil opravljen ogled, nadaljni postopek pa ni bil izveden. Skladiščenje izdelkov se opravlja provizorično v sklopu obstoječih objektov.

Na podlagi terenskega ogleda dne 18.06.1991 smo prišli do zaključka, da objekt delavnice ni dokončan in deluje neurejeno. Izredno negativni vidni poudarek, opazen tudi v širši okolici, pa nudi neustrezno skladiščenje plastičnih materialov, ki predstavljajo sekundarno surovino v postopku predelave in se zbirajo iz območja Slovenije in Jugoslavije.

Površina, kjer se nahaja material, leži ob potoku Brestanica, in sicer na njegovem poplavnem območju, kar so dokazale tudi poplave leta 1989. Po zagotovitvah lastnika in na podlagi ugotovitev zadnjega ogleda s strani inšpekcijskih služb v maju tega leta, se za predelavo uporablja le material oziroma embalaža, ki ne vsebuje strupenih snovi, katerih izcejanje bi ogrozilo vodotok.

Glede na zatečeno stanje in ob neurejenem platoju pa se poraja možnost, da se med materialom pojavijo tudi take snovi, ki bi, v primeru njihovega izcejanja, imele negativen vpliv predvsem na obstoječo floro in favno potoka. Nanjo pa lahko vplivajo tudi plastični materiali, ki ob neustreznem ravnanju oziroma možnih poplavah pridejo v potok, prekrijejo dele vegetacije na brežinah oziroma dela dna in pod

KOLIKO ČASA BOMO V KRŠKEM ŠE POSLUŠALI EKSPLOZIJE (IN SEDELI KRIŽEM ROK)?

Krščani imamo priložnost, da živimo v neposredni bližini jedrske elektrarne in cerkljanskega letališča, ki igra v umazani vojni na naših tleh pomembno vlogo. Priča smo poletom letal in helikopterjev, ki vedno znova upočasnijo naš korak in prebudijo neprijetne spomine. Včasno stisne v želodcu, nam pospeši utrip. Vojski ne zaupamo. V vojnih dneh smo se spraševali, ali bodo odvrgli bombe tudi na jedrsko elektrarno. Vedno znova smo govorili, da do tega vendarle ne bo prišlo. A strah je ostal. 21. junija smo bili priča prvemu miniranju na našem območju. Zrušila sta se daljnovidna stebra v Pesjem. 2. avgusta so neznanci minirali daljnovode na Sremitcu. Vsak, ki ga je to jutro prebudila eksplozija, ve, kaj je strah, kaj

so dvomi in ugibanja. Kako bedno nemočen si ob tem.

Razum nam narekuje pričakovanja, da bo nekdo ukrepal, zastražil pomiril, razkrinkal, rešil Krško pred moro novih eksplozij. Očini pa upamo zaman. Republiška vlada želi pomiriti vznemirjene sosede, češ, da gre za vojno psihozo, da eksplozije nimajo zveze z jedrsko elektrarno. Občinska je v glavnem tiho. Pojavile so se celo govorice da gre za delo Zelenih, ki si želijo zaprtje nuklearke. Kakorkoli že Krščani ostajamo nezavarovani in nemočni. Ostaja nam le pobožna upanje, da se take jutranje budnje ne bodo več ponavljale.

M. A. Krško

seboj ustvarjajo anaerobne pogoje (brez kisika), ob enem pa dajejo vodotoku negativen videz.

Na obravnavanem območju se opravlja tudi sežiganje materiala, katerega predelava ni možna. Sežiganje se opravlja v dveh, za to neprimernih pečeh. Pri tem obstaja možnost, da nastajajo emisije plinov, ki so zdravju škodljivi. Po oceni se zračni mikrotokovi gibljejo v smeri potoka, kar nakazuje možnost vpliva emisij na sosednje stanovanjske objekte, predvsem ob neugodnih vremenskih razmerah (nizek zračni pritisk, toplotna inverzija, neugodni vetrovi), kar se pojavi pretežno v jeseni in zimi. Te domneve pa bi bilo potrebno podkrepiti z meritvami. Obstaja tudi možnost emisij prekomernega hrupa v okolico, vendar pa le teh v času ogleda nismo zaznali, ker vsi stroji niso obratovali.

Glede vpliva na okolje je obstoječe stanje neprimerno, dejavnost kot taka bi sodila na območje obrtne cone, vendar pa po oceni tehnologija ni takšna, da na obstoječi lokaciji ne bi bilo možno preprečiti opisanih vplivov na okolico, oziroma jih spraviti v zakonsko določene okvire. Da bi se preprečilo kopičenje sekundarne surovine, je potrebno njena načrtna in sprotna predelava ter njeno ustrezno skladiščenje na dvignjenem, utrejenem in neprepustnem platoju, ki bi bil ograjen in bi onemogočal raznašanje materiala v okolico ter preprečeval izrazito neugoden pogled nanj. Materiale, ki jih ni možno predelati in se sežigajo, bi bilo potrebno zbirati in odvažati na sežig v posebne sežigalnice. Obstaja pa tudi možnost sežiga na mestu samem, vendar v pečeh, opremljenih s posebnimi filtri in potrebno visokimi dimniki, ki bi preprečili prekomerne emisije dimnih plinov v okolico, za to pa bi bile potrebne predhodne analize in meritve.

Potrebno pa bi bilo tudi primerno urediti in dograditi objekte, v katerih se opravlja predelava materiala ter izvesti morebitno aktivno protihrupno zaščito, ventilacijo prostora

rov, itd... Urediti bi bilo potrebno tudi skladišče gotovih izdelkov in polizdelkov ter funkcionalne površine (dovozne poti, asfaltiranje površin).

Poudariti je potrebno, da plastični materiali predstavljajo skoraj 10% komunalnih odpadkov in imajo težnjo naraščanja in so tako ena od komponent, ki obremenjuje okolje. S tem postaja njihova ustreznost urejena predelava pomembna dejavnost širšega družbenega pomena, ki je zanimiva tudi iz vidika drobnega gospodarstva, posebej glede na dejstvo, da se v Posavju načrtuje ureditev regionalne deponije komunalnih odpadkov in bi bilo potrebno v skladu z njenim delovanjem urediti tudi ravnanje z materiali, ki predstavljajo sekundarno surovino in bi takšno deponijo obremenjevali. Predelava plastike pa se pojavlja kot dopolnitev pri zbiranju komunalnih odpadkov in nadaljnjem ravnanju z njimi.

Da bi predelava plastike dosegla svoj namen, mora njena tehnologija ustrezati vsem predpisom, tudi stališča varstva okolja, kar se obravnavano ne moremo trditi. Če bi želeli uresničiti predlagane ukrepe za izboljšanje stanja, ki bilo potrebno zagotoviti sredstva, ki jih lastnik sam verjetno ne zmore. Obstaja pa možnost dodelitve ugodnih kreditov v okviru sredstev, namenjenih za pospeševanje obrti in za srbnega podjetništva v občini Krško. Pred tem pa bi moral lastnik predložiti program urejanja problema, ob enem pa tudi program za načinom in obvezo zbiranja odpadnih plastičnih materialov iz območja, kjer se predvideva zbiranje komunalnih odpadkov za bodočo regionalno deponijo komunalnih odpadkov. Za opravljanje dejavnosti pa si mora urediti tudi vso dokumentacijo v skladu z zakonom o urejanju naselij in drugih posegov v prostoru (Uradni list SRS, št. 18/84).

Pripravil:
Darko Anžiček, dipl.biol.
Svetovalec predstojnika

Sekretar:
Franc Jenič, dipl.oec.

SRŽ - ČASOPIS ZA POSAVJE - Ustanovitelji: ETOS Krško d.o.o., OPUS Krško d.o.o. in ITRIS d.o.o.. Glavni in odgovorni urednik: Silvester Mavsar. Grafična priprava: PAPIRKONFEKCIJA Krško d.o.o.. Tisk: Tiskarna Ljudske pravice. Naslov uredništva: Cesta krških žrtev 44, Krško p.p. 71 telefon: 0608/31-746. ŽR - OPUS d.o.o. Krško (za Srž) 51600-601-14396. Časopis izhaja vsako drugo sredo. Cena posameznega izvoda je 20 din, polletna naročnina (za 12 števil) z 10-odstotnim popustom znaša 210 dinarjev. Časopis SRŽ je vpisan v register časopisov pri republiškem sekretariatu za informiranje po odločbi št. 22-91/926 z dne 1. 4. 1991 in je po mnenju istega organa (št. 23/91) oproščen plačevanja temeljnega davka od prometa proizvodov.

V Brežicah vse več problemov z izseljevanjem JA

ALI SE BODO OD CERKELJ POSLOVILI Z VELIKIM POKOM?

V začetku prejšnjega tedna je brežiško občinsko vodstvo od republiških organov zahtevalo nujno posredovanje pri reševanju vse bolj perečih problemov, ki v občini nastajajo v zvezi z izseljevanjem jugoslovanske armade s tega dela Slovenije. V četrtek, 2. avgusta so občino res obiskali nekateri funkcionarji in delavci republiških ministrstev za urejanje prostora in varstvo okolja, za delo in zaposlovanje ter namestnik republiškega ministra za obrambo gospod Miroslav Bogataj.

Med temi obiski je (takratni) mandatar za sestavo novega in predsednik starega izvršnega sveta občine Brežice gospod Ciril Kolešnik novinarjem predstavil nekaj največjih težav, s katerimi se srečujejo. Tako je v zvezi s Tehničnim remontnim zavodom Bregana dejal, da bi bila najbolj sprejemljiva možnost, če bi uspeli to tovarno ohraniti nedotaknjeno, tako da bi nadaljevala dosedanje delo, ki pa je vključevalo tudi civilni program. Žal pa kaže, da ima ta možnost manj uresničljiva, saj je iz dosedanjih izkušenj bolj verjetna druga skrajnost, in sicer da bodo tovarno preselili v celoti, kar pomeni, da se bodo obnašali, kot "kobilice" in odnesli vse, kar bo mogoče.

Glede stanovanj, ki jih te dni zapuščajo starešine JA (vseh je v občini 507, predvidevajo pa da bo izseljenih okoli 150), je potrebno opozoriti na probleme, ki se bodo že jeseni nujno pojavili v zvezi z vzdrževanjem. Kolešnik je nakazal možnost, da bodo v tistih zgradbah, kjer je večina stanovanj praznih, preostale morali preseliti, sicer bodo stroški vzdrževanja izjemno visoki, za kar pa občina nima sredstev in bo potrebna pomoč republike. Občinski izvršni svet že ima načrt, kako bi prazna stanovanja postopoma in brez razmetavanja zapolnili tako, da ne bo niti eno ostalo prazno, vendar pa bo za to potrebno vsaj 6 mesecev. Opozoril je tudi na poskuse, da bi občani na črno prevzeli prazna stanovanja, in sicer v dogovoru z bivšimi stanovalci, ki jim pustijo ključe. Do tega trenutka še ni bilo nobene uradne predaje, uradno pa občina niti ne ve, katera stanovanja so že prazna.

Vsekakor se bo občina poskušala obnašati do kraja korektno

in ne tako, kot so počeli v Beogradu, kjer so takorekoč vdrli v stanovanja naših diplomatov in drugih zveznih službenec, še preden so se ti res izselili. Član izvršnega sveta

V taki naglici in brezbriznosti lahko nekdanji stanovalci Brežic naredijo usodno napako, saj morajo vsi tisti, ki so lani decembra izpolnjevali pogoje za slovensko državljanstvo, v 6 mesecih po 26. juniju letos le-to tudi uveljaviti. Pri tistih družinah, kjer se bo le en član (začasno) odselil, se kaj lahko zgodi, da bodo po njegovi vrnitvi (npr. upokojitvi) družinski člani imeli slovensko državljanstvo, on pa ne.

V službi, ki skrbi za vojaški stanovanjski fond, so bili do četrta vrnjeni le trije kompleti ključev od stanovanj, v brežiškem vrtcu so dobili le 2 odjavi, v osnovni šoli pa eno, čeprav je odšlo mnogo več družin, ki v večini odhajajo brez odjav in ostale dokumentacije.

Anton Podgoršek je prisotne opomnil, da vse informacije o divjem izseljevanju vojaških starešin in njihovih družin ne držijo, o čemer so se prepričali predstavniki občine istega dne, ko so odpeljali na ogled enega od menda demoliranih stanovanj delavca republiške uprave.

Izkazalo se je namreč, da je šlo le za okvaro na vodovodni inštalaciji. "V neki meri je tako odseljevanje tudi razumljivo, saj se morajo po naših informacijah stanovalci odseliti v treh urah, pa tudi vsebina dogovora Slovenije z JA je takšna, da lahko odnesejo vse premičnine, ne da bi to kdo kontroliral. Zato je za marsikoga premičnina tudi vratno krilo ali vodovodna pipa," je pojasnil Podgoršek.

"Na cerkljanskem letališču neprenehoma poteka preseljevanje in demontiranje vsega, kar je mogoče. Na to težko pristajamo," je nadaljeval Ciril Kolešnik, "če vemo, da je vse to tudi naše, če je že jugoslovansko. Poteka pa, kot da bi bilo predvsem srbsko. To je kraja tudi naše imovine. Poleg tega dobivamo informacije, da so Cerklje minirane tako, da je vse pripravljeno za uničenje. Če se zgodi kaj takega, bo to namerano uničenje in barbarsko dejanje. Če se bodo od Cerklje poslovili z velikim pokom, bodo jasno pokazali, da je bilo v vseh minulih letih z njihove strani zelo malo iskrenosti."

S. M.

Ciril Kolešnik in Anton Podgoršek na novinarski konferenci.

DRNOVŠEK O LETALSKEM GORIVU, NE KRŠKO IN BODOČI MEJI

Janez Drnovšek, slovenski predstavnik v jugoslovanskem predsedstvu, je v nedavnem intervjuju za nekatere lokalne radijske postaje, med njimi tudi brežiško, odgovoril na nekaj vprašanj, ki se tako ali drugače dotikajo Posavja. V zvezi z izročitvijo skladišča letalskega goriva v Žlapovcu pri Krškem je dejal naslednje:

"Res je, da je jugoslovanska ljudska armada to ves čas postavljala kot pogoj zaprtja slovenskega zračnega prostora, to pa zato, ker so že Brionski sporazumi določali obveznost Slovenije, da deblokira tovrstne objekte in jih vrne jugoslovanski ljudski armadi, tako kot so določal po drugi strani, da je potrebno odpreti slovenska letališča in zračni

prostor. Najvišji armadni predstavniki so hkrati zagotavljali, da bodo takoj odprli zračni prostor, ko bo ta pogoj izpolnjen in to se je potem tudi res zgodilo."

V zvezi z grožnjami jedrske elektrarne Krško je Drnovšek povedal, da ne verjame, da so te grožnje resno mišljene in da gre za resno

nevarnost. Pokazalo se je tudi ob teh grožnjah, da se je mednarodna javnost v trenutku aktivirala. Takoj je prišla v igro tudi varianta Združenih narodov, Varnostnega sveta in mednarodne intervencije, če bi se pokazalo da so te grožnje koliko toliko verjetne in realne. Če bi šlo za oceno, da je NE v Krškem resno ogrožena, potem je potrebno takoj pričakovati maksimalno intervencijo celega sveta, da se to prepreči, tako da mislim, da je šlo bolj za propagandne manevre, za vznemirjanje Slovencev, kot pa za resno grožnjo.

Ugledni politik je poudaril, da je Slovenija tudi po zadnjih dogodkih za odprte meje, za evropski standard meja, saj so se o tem dogovorili tudi na brionskem sestanku. Po njegovem drugačna varianta sploh ne pride v poštev. Tudi meja s Hrvaško, ki je bila do sedaj popolnoma odprta, ne sme postati zaprta meja.

"Zato se sedaj tudi maksimalno angažiramo pri reševanju hrvaškega problema, da najdemo ustrezno rešitev tudi za Hrvaško, saj imamo kot sosedi veliko povezav in interesov in nikakor ne moremo živeti s tem, da bi na Hrvaškem stalno potekali takšni boji kot sedaj. Vsekakor bomo skušali najti mirno rešitev tudi za Hrvaško in seveda potem kakšne zaprte meje ne bodo potrebne," je pojasnil dr. Janez Drnovšek.

Zgodba Marka I. iz okolice Krškega bi bila v normalnih razmerah komaj verjetna, po vsem tem, kar se je zgodilo pri nas, pa je vedar le ena izmed mnogih resničnih dogodivščin naših fantov v minulem poletju...

BEG V ZNANO

"Služil sem v kasarni, ki je štela komaj 25 vojakov. Bili smo vseh narodnosti razen hrvaške, z izjemo našega nadrejenega, za katerega pa moram reči, da je bil dober človek in mislim, da nam je bilo spriču te slučajnosti marsikaj prizanešene."

Tam smo stražili dva radarja, ki že bogve kako dolgo nista delovala. No, treba je vedeti, da je bilo v naši armadi vedno tako. Pomembno je bilo, da nekaj stražiš, pa če je to smiselno ali ne. To je približno 6 kilometrov od Siska, kamor smo tudi hodili po hrano. Preko hrvaške televizije smo izvedeli, kaj se dogaja v Sloveniji, začutili smo poostren nadzor, ki pa se je stopnjeval s tem, da so nam vse skozi govorili o načrtovanem ubijalskem napadu pripadnikov MUP-a. Pod tem pritiskom smo živeli skoraj cel mesec. Nihče ni temu popolnoma verjel, a vendarle toliko, da nas je trepljalo po živcih. In toliko da smo si na koncu že želeli tega napada.

Oče in mati sta prišla 21. julija. Namen je bil jasen, želeli smo izkoristiti vsako najmanjšo možnost za pobeg. Moja sreča

je bila v tem, da sem bil spremljevalec na tovarnjaku, s katerim smo vsak dan vozili hrano iz Siska v kasarno. S staršema sem se dogovoril, naj me čakata na določenem mestu, kjer bom poskušal skočiti z zadnjega dela tovarnjaka, kjer sem ponavadi sedel sam. Pot je peljala skozi gozd z obilno podrastjo, zato se je na tistem mestu kazala najboljša možnost. Noč brez spanja, brezciljno premetavanje v smrdljivem vojaškem potu, čakajoč na nekaj zame povsem novega, grobega, strah vzbujajočega in hudo nevarnega.

Ob 10. uri drugega dne sem se spet splazil na vozilo, vendar v izredno ljubeznivi družbi petih vojakov, oboroženih z vsemi možnimi in nemožnimi sredstvi. V primeru, da bi se odločil, bi skočil v objem smrti. Odpeljali smo se po do tedaj meni neznan poti, v Sisku naložili hrano in se odpravili nazaj.

Kljub tej smoli in neuspehu sem ostal povsem miren in čakal novih "lukenj"; s staršema sem se namreč dogovoril, da me čakata vsak ponedeljek, sredo in petek, vseeno pa sem se bal nepričakovane... Oče in mati sta me čakala na dogovorjenem mestu polne štiri ure. V precej globokem obupu sta se odpeljala nazaj proti kasarni. Mati me je hotela še enkrat videti.

Ura je bila pol treh popoldan, vsi moji nadrejeni so bili pri kosilu, stražar me je poklical. Poznal sem ga, bil je Makedonec. Oče je že prej obrnil vozilo v smer vožnje, mati je sedela na zadnjem sedežu. Omenil sem stražarju, da bom samo dvignil zapornico, pokimal mi je. Takrat sem spoznal, da ne bo streljal...

Nisem se več ozrl, zapornica je postala tako neizmerno lahka. Pognal sem se in oče je pritisnil na pedal. V ogledalu nam je zasvetila cev mojega prijatelja Makedonca, ki se je nato počasi dvignila in skozi ušesa nam je utripal rezek zvok, ki se je izgubljal v nebo, mi pa smo se prepustili veliki hitrosti...

Janez Senoven

CVETLIČARNA TINA in darilni butik BRESTANICA, Cesta prvih borcev 6

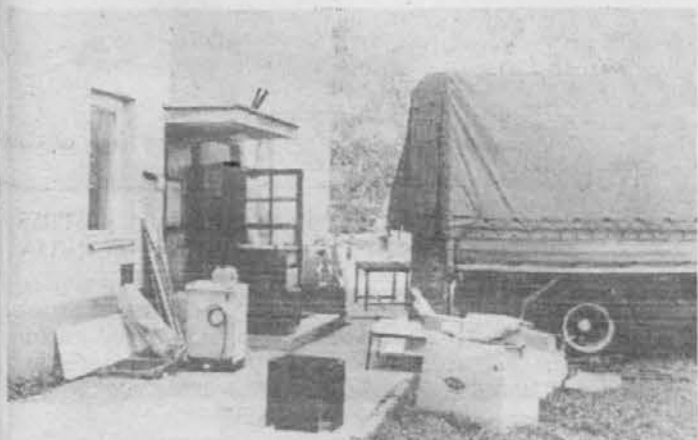
Naša ponudba:

- nagrobni šopki in venci
- aranžmaji
- poročni in darilni šopki
- darila za razne priložnosti

Dostava na dom.

Delovni čas:

8.00 - 12.00 in 14.30 - 18.00
sobota od 8.00 do 12.00

IZ STAREGA - NOV PAPIR

S proizvodnjo in porabo recikliranega papirja lahko veliko prispevamo k varstvu okolja. Pri proizvodnji ekološkega papirja je prihranjena polovica energije oziroma 3800 kWh in 60 odstotkov vode oziroma 28.000 litrov na tona (kar zadošča za enodnevno porabo 1000 ljudi), onesnaževanje vode je manjše za tretjino, zraka za tri četrtine, v primerjavi s proizvodnjo brezlesnih papirjev. Na tona proizvedenega recikliranega papirja pa je lahko prihranjenih kar 5,5 kubičnih metrov lesa.

Zaradi vedno večjih stroškov lesa v prodajni ceni končnih proizvodov postaja proizvodnja recikliranih papirjev tudi za Videm vedno bolj privlačna. Za proizvodnjo ekološkega papirja na rekonstruiranem papirnem stroju (PS I) pa so se odločili predvsem zaradi manjšega onesnaževanja okolja.

Tudi ekonomsko bo proizvodnja recikliranih papirjev vedno bolj zanimiva, saj je zaradi večje ekološke osveščenosti ljudi tudi povpraševanje po tovrstnih papirjih vedno večje. Recikliran papir je vsestransko uporaben in primeren tudi za tako imenovani biro program, to je ves papir, ki ga uporablja administracija za dopise, zapisnike, delovna gradiva, fotokopirni in računalniški papir ter za razne obrazce. V Vidmu pa bodo kot

prvi v Evropi proizvajali pigmentirane papirje na osnovi recikliranih (približno 5 gramov premaza na vsako stran kvadratnega metra papirja), ki bodo uporabni tudi za revije, zvezke, časopise, kataloge, plakate, redna proizvodnja pa bo stekla že v drugi polovici letošnjega leta.

Reciklirani papirji so običajno brez premazov in niso beljeni, kar prispeva k še manjši obremenitvi okolja. Večinoma so v nežnem sivem ali rumenem tonu, kar je le še ena pozitivna lastnost več, saj je branje in pisanje na toniranem papirju dokazano manj utrudljivo. Zaradi večje gostote vlaken je večja tudi opaciteta (neprosojnost) recikliranih papirjev, kar je pomembna kvaliteta pri tiskanju in kopiranju.

LAHKO BI ZBRALI VEČ STAREGA PAPIRJA

Čeprav sodi Slovenija s 46 kg zbranega starega papirja na prebivalca med tiste države na svetu, ki na enega prebivalca zberejo največ starega papirja, bi bila lahko še bolj uspešna. Na občinskih deponijah je med odpadki tudi do tretjina papirja in kartona, kar kaže na nizko raven ekološke zavesti prebivalcev in neustrezno organiziran sistem pobiranja odpadkov ter zbiranja sekundarnih surovin.

Po nekaterih podatkih naj bi bil v Sloveniji z 48,5 % vračanjem starega papirja od porabe dosežen kar najboljši rezultat na svetu, saj je odstotek vračanja na Japonskem 47,7 in na Švedskem 46,5 (v Jugoslaviji je odstotek vračanja 38,6). Papirna vlakna pa seveda ne morejo krožiti v nedogled v zaprtem reciklažnem krogu, ker so po vsakem krogu krajša. Povprečno so že po petem recikliranju tako kratka, da so uporabna le še za manj kakovostne vrste papirja.

ODKUPNE CENE BI MORALE BITI VIŠJE

Slovenska celulozna, papirna in papirnopredelovalna industrija je med temeljne usmeritve skupnega razvoja v srednjoročnem planu 1986-1990 zapisala, da bo potrebno ukreniti vse potrebno za povečanje zbiranja in sortiranja starega papirja. Do zdaj je bilo na tem področju premalo narejenega, premalo je bilo zlasti oglasov in sporočil preko sredstev javnega obveščanja o koristnosti ločevanja starega papirja od ostalih odpadkov. Ekološka prevzgoja potrošnikov pa je nujna, ker tudi Slovenijo vse bolj presti problem komunalnih odpadkov, z vsako tona proizvedenega recikliranega papirja pa so prihranjeni kar 4 m³ prostora na deponijah.

Seveda pa nova davčna politika, ki je s 33,5 % prometnih

davkom obdavčila tudi zbiralce starega papirja oziroma star papir ni primerna vzpodbuda za zbiranje te surovine. Predstavniki Vidma so zato v republiški skupščini že predlagali znižanje prometnega davka za star papir, tako da bi bile odkupne cene višje, saj bo obnovljen papirni stroj (PS I) lahko predelal dnevno od 130 do 150 ton starega papirja.

V podjetju Videm nameravajo začeti že v jeseni odkupovati star papir tudi od posameznikov, namesto denarnega plačila pa si bo dobavitelj za protivrednost prodanega starega papirja izbral izdelke v Vidmovi trgovini. V Vidmu pa razmišljajo tudi o organiziranju lastne odkupne mreže za star papir po Sloveniji.

Maja Hode

LETNO PRIHRANIMO ČEZ TRI TISOČ HEKTARJEV GOZDOV

Do letošnjega leta je Videm uporabljal star papir le kot dodatek ali pa kot delno nadomestilo za osnovno surovino (les). Na papirnih strojih I, II in III je poraba starega papirja dosegla petino porabljenih surovin pri proizvodnji srednje finih papirjev, na IV. papirnem stroju pa je bilo pri proizvodnji embalažnih papirjev med porabljenimi surovinami tudi do polovico starega papirja.

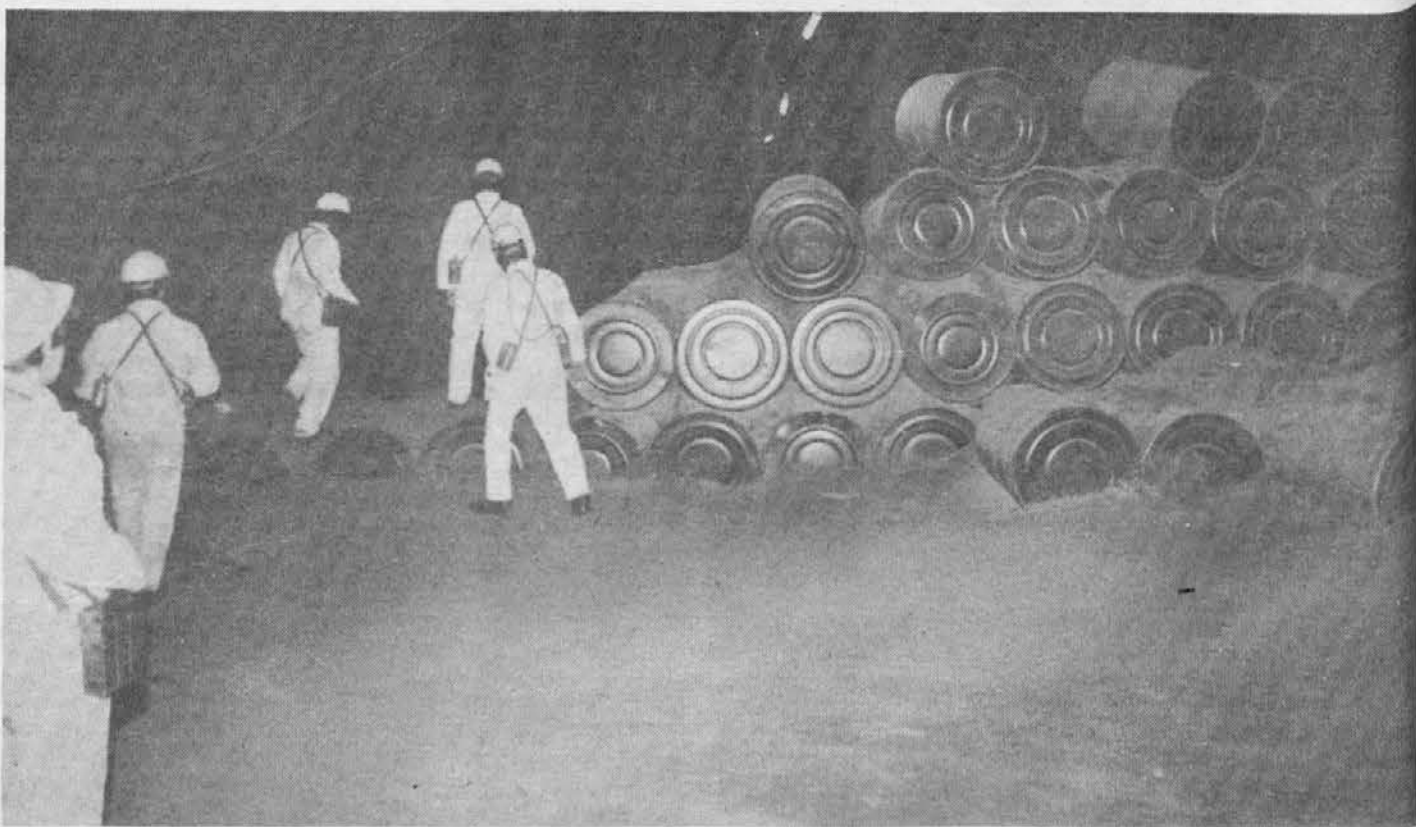
V zadnjih petih letih je Videm predelal povprečno letno 30.000 ton starega papirja (17 odstotkov vse porabe starega

papirja v Sloveniji) in s tem prihranil 105.000 m³ lesa ali 525 ha gozda (ob predpostavki, da ima 1 ha gozda 200 m³ lesa). Videm je star papir kupoval v minulih letih v Sloveniji (33 %), v drugih jugoslovanskih republikah (56 %) in v tujini (11 %). Celotna slovenska papirna industrija pa je predelala povprečno letno 174.000 ton starega papirja in s tem prihranila 3.045 ha gozdov. Je pa za zadnja leta značilen vedno večji uvoz starega papirja, tako da je bilo lani za predelavo v Sloveniji uvoženih kar 62.000 ton starega papirja, še leta 1987 pa le 20.000 ton.

PET NASVETOV ZA ČISTEJŠE OKOLJE (I.)

1. Ko se odpravimo nakupovat, vzemimo s seboj pleteno košaro, ob priložnostnih nakupih pa zahtevamo papirnate vrečke namesto plastičnih.
2. Ne kupujemo hrane v embalaži za enkratno uporabo: pakiranega mesa in zelenjave, sokov v tetrapakih in druge pijače v nepovratnih steklenicah ali pločevinkah, konzerv, olja v plastenkah, čajev v filtrskih vrečkah, keksov, margarine in sladoleda v plastičnih posodah, pralnega praška v plastičnih vrečkah...
3. Pri nakupu oblačil dajemo prednost izdelkom iz naravnih vlaken. Bolje se bomo počutili, ker takšna obleka diha pa tudi zaradi zavesti, da smo s takim nakupom prispevali k varstvu okolja.
4. Namesto papirnatih prtičkov, plen, vložkov in robčkov za enkratno uporabo raje kupujemo in uporabljamo izdelke iz tekstila. Prihranili bomo precej denarja, okolje pa bo manj obremenjeno z odpadki.
5. Po opravljenih nakupih ne odvrzimo papirnate embalaže (ovojni papir od kruha, sira, čokolade ali mila, škatle - tudi od keksov, čajev ali pralnega praška, papirne vrečke...) v smeti. V vsakem gospodinjstvu bi moral biti določen prostor za star papir, mogoče predal, polica v omari ali pa kar kartonska škatla. Zbran star papir vržemo v posebne kontejnerje, večje količine pa lahko celo prodamo. Na občinskih deponijah bi bilo tako lahko kar za tretjino manj odpadkov pa tudi precej dreves bi rešili pred posekom.

Maja Hode

Poskusno skladiščenje radioaktivnih odpadkov v Zvezni republiki Nemčiji

O usodi radioaktivnih odpadkov iz JE Krško nič novega

JAVNA RAZPRAVA IN DREZANJE V REPUBLIKO

Na skupni seji krškega izvršnega sveta in predsedstva skupščine so sklenili, da zborom skupščine predlagajo, naj se javna razprava o nameravani širitvi začasnega skladišča radioaktivnih odpadkov znotraj ograje NE Krško vendarle nadaljuje, hkrati pa bo krški delegat v zboru občin Metelkovo Šonc zahteval, da republiška skupščina v najkrajšem možnem času obravnava celovito problematiko JE Krško.

"Ne morem pristati na trditve, da smo mi, ki živimo v soseščini elektrarne, krivi takorekoč za vse za vse probleme, ki so nastali v zvezi s tem objektom, doslej in da se nam zato, ker želimo konkretne odgovore v zvezi z njegovo nadaljnjo usodo, preden damo soglasje za širjenje, obeta tudi krivda na morebitno zaustavitev," je na seji menila predsednica družbenopolitičnega zbora Vida Ban.

Čeprav je njena trditev, da zdaj ni nič več razlogov za nadaljevanje javne razprave, kot jih je bilo letos spomladi, ko jo je občinska skupščina sklenila prekiniti, ostala brez odmeva, pa je resnici na ljubo treba povedati, da so v predhodni razpravi vsi najpomembnejši predstavniki občine ugotovljali enako. Še več, celo tisti, ki so bili prej prepričani, da bi lahko dosegli zeleno luč za sprejem dokumenta, ki bi omogočil načrtovano širitev (predsedstvo in izvršni svet sta namreč ugotovila, da bi bilo možno ob trdnih zagotovilih, da bo občina še naprej dobivala primerno odškodnino) so zdaj skeptični zaradi novih (predvsem psiholoških) momentov, ki so nastali med minulo vojno.

Posebna komisija, ki jo je krška občinska skupščina imenovala za posredovanje in pridobitev odgovorov na odprta vprašanja v zvezi z NE Krško od republiške vlade, je namreč po večmesečnih poskusih in čakanju ostala prazen rok, če odštejemo zagotovilo, da bo menda vse dileme v zvezi z obratovanjem JE Krško po letu 1995 rešil slovenski referendum.

Čeprav so takorekoč vsi razpravljalci ugotavljali, da nimajo dovolj kvaliteta in predvsem aktualiziranega gradiva, s katerim bi šli po krajevnih skupnostih, je predsednik skupščine Omerzu nekako vztrajal, da se razprava vendarle izpelje, češ, da je to obveznost, ki je bila že sprejeta na skupščini. Prisotne je prepričal tudi z opozorilom, da bo v primeru prekinitve obratovanja elektrarne po krivdi krške občine usahnili tudi posebni prispevek za uporabo stavbnega zemljišča, ki se zdaj bolj ali manj redno steka v občinsko blagajno.

Po vsem tem lahko samo ugotovimo, da je v Krškem napovedan še en poskus začetka javne razprave, ki se utegne spremeniti v golo testiranje javnega mnenja občanov krške občine in ki lahko koristi čisto drugemu interesu. Toda čas bi že bil, kot je dejal član predsedstva Franci Bogovič, da tako republika kot občina prenehata s špekulacijami, v katerih uporabljata jedrski objekt kot glavni adut.

S.M.

Novi brežiški župan **TEODOR ORŠANIČ** pravi:

JAVNOST DELA JE POGOJ ZA USPEH

SRŽ: Gospod Oršanič, pred kratkim ste postali že drugi predsednik brežiške občinske skupščine po demokratičnih spremembah v Sloveniji? Tudi vlada se menja. Zanimivo je, da so bili v Brežicah - za razliko od Krškega in mnogih drugih občin - novi organi hitro izvoljeni, zdaj pa je prišlo tudi hitro do zamenjav. Kateri so po vašem mnenju razlogi za to in kakšne oziroma kolikšne utegnejo biti posledice za brežiško občino?

ORŠANIČ: Čeprav nisem bil doslej na najvišjih funkcijah, pa sem vedarje že dolga leta prisoten v družbenem življenju Brežic, saj sem bil ves čas na določenih funkcijah, celo član prvega občinskega izvršnega sveta, pa odbornik, delegat, poslanec in še bi se našlo.

To, kar imamo danes, je nekaj novega, so drugačni odnosi, vendar na žalost nihče od nas nima dovolj izkušenj, da bi to v celoti obvladal. Začelo se je z veliko vnemo, z željo, da bi se stvari čim hitreje spreminjale na boljše, zato je prišlo tudi do napak. Nov večstrankarski sistem, tak, ki bi resnično zaživel, ima svoje zakonitosti, zato zahteva nekaj časa in izkušenj, ki si jih morajo pridobiti vsi, ki v njem sodelujejo.

To, kar se je dogajalo v Brežicah, se je začelo pri posameznikih, ki so s sabo potegnili tudi druge. Menim, da je večina počela to v prepričanju, da delajo prav. Toda zgodilo se ni nič takega, da bi bilo usodno, da se ne bi dalo preseči. Žal je med nami veliko takih, ki menijo, da so nezamenljivi in da pomagajo spreminjati zgodovino. To je ostanek preteklosti kot še marsikaj drugega.

Sam bi med največje napake prejšnjega vodstva, tako skupščine kot izvršnega sveta, uvrstil pomanjkljivo javnost dela. Menim, da so vse javne funkcije take, da morajo zagotavljati izvajanje in reševanje problemov na podlagi programov, ki so bili poprej usklajeni in skupno sprejeti, zato ne bi smelo biti problem javno delati.

SRŽ: Da bi lahko učinkovito opravljali svoje delo, bo prav gotovo potrebno nekoliko zmanjšati razprtje med skupščinskimi strankami. Kako nameravate to doseči?

ORŠANIČ: Na prvi skupščini je bilo prisotno navdušenje in prepričanje, da so novi časi, sklepčnost ni bila problem in stranke so se nekako sporazumele o najpomembnejših funkcijah. Sam nisem bil v nobeni stranki, zato tudi nisem bil vključen v nobeno dogovarjanje med njimi, zato tudi ne vem natančno, kakšni so bili postopki, a volitve so stekle razmeroma gladko. Potem pa se je začelo.

Za sleherni parlament v parlamentarni demokraciji je za zagotovitev normalnega dela potrebna ustrezna opozicija, ki mora biti jeziček na tehtnici pri odločanju. Opozicijo je treba sprejeti kot objektivno dejstvo, izkoristiti njene ideje, predloge, če so koristni, korektni, ne pa jih vnaprej odbijati, če niso iz prave stranke. Pri tem se je, vidite, začelo zapletati v naši skupščini.

Začeli smo izgubljati ure in ure okoli dnevnega reda, pomembne točke pa smo obravnavali v poznih urah ali pa sploh niso prišle na vrsto. Delegati, ki so sicer korektno sodelovali in podpirali večinsko sprejeta stališča, so začeli izostajati, ker niso videli smisla v prerakanju in nagajanju strankarskih voditeljev.

Urednik Silvester Mavsar v pogovoru s Teodorjem Oršaničem

SRŽ: Ali so kakšni znaki, da bo v bodoče drugače in se bo dalo delati?

Seveda so. Sicer ne bi sprejel funkcije. Morda je znak tudi to, da pravzaprav nisem imel protikandidata. Zaenkrat ni nikogar, ki bi mi javno nasprotoval, ko sem predstavil svoja stališča in poglede na prihodnje delo. Morda ima kdo osebne razloge, to se bo pokazalo kasneje. Vsekakor imam pri delegatih podporo.

Čimveč problemov nameravam rešiti skupaj z ostalimi že prej, v fazi priprave na skupščino, da bi na njej ne izgubljali s posameznimi točkami več časa, kot je resnično potrebno.

SRŽ: V tako imenovanih "dobro poučenih" krogih je bilo slišati, da je šlo pri vsej zadevi tudi za veliko materialno okoriščenje novih oblastnikov. Koliko je po vašem to res, koliko pa je šlo zgolj za politične igre in cilje?

ORŠANIČ: Nekaj tega je najbrž tudi bilo, a to so stvari, ki so težko dokazljive in jih ne moreš niti preko sodišča privedi do dna. Zame je sedaj najpomembnejše, da teh zadev v bodoče ne pogrevamo več na skupščini, saj smo z njimi izgubili ogromno časa. Čimprej se moramo lotiti nakopičenih problemov.

SRŽ: Kot je videti po vabilu za prvo sejo (kar 25 točk), ki ste jo sklicali vi, se jih je nabralo res veliko. Ali ni to preveč ob tako pomembni točki, kot je imenovanje nove vlade?

ORŠANIČ: Imate prav. Vendar nima smisla odlagati v nedogled. Po eni strani računam na večje sodelovanje delegatov, po drugi si prav zaradi tega prizadevam, da bi čimveč morebitnih nesoglasij uskladili že pred skupščino, na njej pa razpravljali o najpomembnejših in najtežje uskladjivih stališčih.

SRŽ: Brežice so bile glede na geografski položaj že doslej skupaj s celotnim Posavjem, kot se je slikovito izrazil profesor Šoško v nekem intervjuju, "slepo drevo" Slovenije, zdaj pa je govora tudi o tako imenova-

nem slovenskem jugu, na kate-rega odteka vsa slovenska svinjarija. Z zadnjimi dogodki in strateškim položajem Brežic pa spoznavamo še druge negativne plati.

ORŠANIČ: Pred mnogimi leti je bila ta tema načeta in do danes se ni kaj dosti spremenilo, kvečjemu na slabše. Res je naš položaj specifičen, zaradi kate-rega smo bili v preteklosti deležni manj republiških sredstev, kot bi bilo prav, izkoriščali pa smo predvsem svoje možnosti.

Smo v situaciji, ko ne vemo, kaj vse nas še čaka. Zdej je nujno, da čim hitreje reagiramo na trenutne probleme. To pa ni le to izseljevanje, ampak še vrsta drugih problemov. Za občino Brežice, predvsem pa za same Brežice pomeni ta selitev občuten upad števila prebivalcev, kar se bo posledično poznalo na mnogih drugih področjih.

Brežice imajo od od nekaj ugoden položaj za trgovino, pa tudi turizem. V zvezi s tem imamo tudi zdaj velike načrte, še posebno v samostojni državi. Če bi bila Krka čista, kot je bila v času moje mladosti, bi pomenila enkratno atrakcijo za turiste, ki ne marajo zaprtih bazenov. Tudi to bo potrebno enkrat doseči.

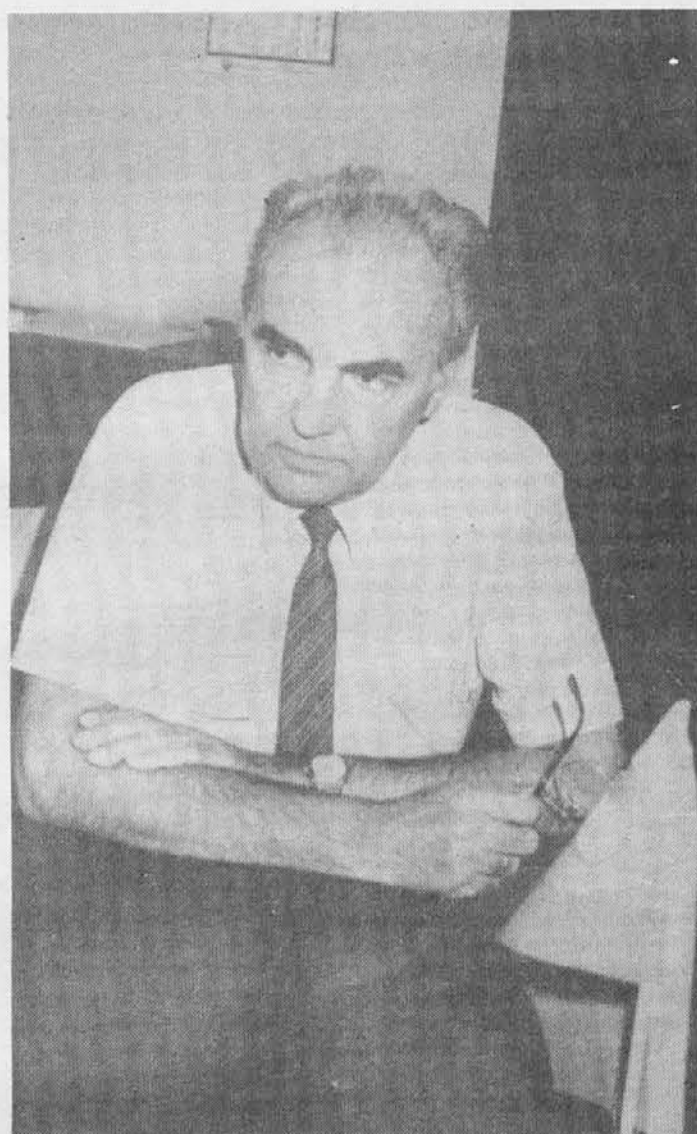
SRŽ: Pred vojno je bilo zelo aktualno tudi vprašanje posavske regije, saj je bil na svetu posavskih občin sprejet sklep, da se ustanovi Skupnost posavskih občin. Kako vi ocenjujete možnosti Posavja, da ostane oziroma postane prava regija?

Doslej še nisem bil prisoten na Svetu posavskih občin ali imel priložnosti približe spoznati dosedanje dosežke na tem področju. Vsekakor menim, da je uspešnost regije odvisna od enotnosti skupnega nastopanja, ko gre za skupne interese, kot so šolstvo, zdravstvo itd. Regijsko usklajevanje in dogovarjanje je nedvomno koristno, za dokončno odločitev pa bo potrebno preučiti tudi ekonomske kazalce.

SRŽ: Kako gledate na problematiko jedrske elektrarne Krško in njenega vpliva na okolje?

ORŠANIČ: S problematiko jedrske elektrarne sem se srečal že na samem začetku, to je med pripravami na njeno graditev, ko sem kot takratni občinski odbornik sprožil vprašanje odlaganja radioaktivnih odpadkov. K temu me je vzpodbudila kvalitetna televizijska oddaja o problemih, s katerimi se srečujejo v ameriških nuklearkah. Moja pobuda, da bi oddajo ponovili ali predvajali v brežiški skupščini, ni bila uslišana. V Brežicah smo takrat postavljali veliko vprašanj, zlasti v zvezi z bodočim vplivom JE na okolje, vendar smo bili utišani, češ, da nismo strokovnjaki in da negodujemo iz nevoščljivosti Krčanom, ki so dobili lokacijo.

Po mojem mnenju je JE objekt, ki je sprejemljiv, dokler je v njem vse v redu, čim pa se zgodi nesreča, je hudo nevarno. In ta se lahko zgodi pri vsaki tehnolo-

Teodor Oršanič

logiji zaradi človeške napake. V zvezi z JE Krško smo zadnje čase slišali mnogo obljub, in sicer, da jo bodo po letu 1995 zaprli, po drugi strani pa je tudi vse več informacij, da se v elektrarni pripravljajo na zamenjavo večjih delov opreme. Upam, da si tega ne bomo privoščili, saj bi s tem podaljšali življenjsko dobo jedrskega objekta.

SRŽ: Pa vendar bo energija potrebna mladi državi?

ORŠANIČ: Seveda. Žal sončna energija še ni uporabna v široke namene, zato je po moje še najbolj sprejemljiva vodna energija. V naši občini je bila razprava o graditvi HE vsaj tako vroča kot o JE, če ne še bolj. Kljub temu menim, da bo potrebno o tem še enkrat spregovoriti, saj je tovrstna električna energija v času izkoriščanja najcenejša, ob zagotovitvi očiščenja savske vode, pa bi prinesle tudi druge prednosti.

Anketa na brežiških ulicah

O NOVEM ŽUPANU NE VEM VELIKO

Brežičane, oziroma mimoidoče na glavni brežiški ulici smo teden dni po izvolitvi novega predsednika občinske skupščine in imenovanju mandatarja povprašali, kaj menijo o novem županu in kaj pričakujejo od nove brežiške vlade.

Ivan, 44:

Gospoda Oršaniča poznam že dovolj dolgo, videli bomo, kaj zmore in kaj lahko stori on sam. Kaj se je konkretno dogajalo, ne vem, slišal pa sem nekaj na radiu. Spremembe so nujne, trenutno pa je to za njih neprijeten čas.

Nova vlada se bo morala vsekakor bolj oprijeti dela, v nasprotnem primeru jim lahko ravno tako spodleti. Glede na gospodarsko stanje v občini bo nosila veliko odgovornost.

Renata, 17:

Nisem toliko prisotna v Brežicah, zato ne poznam situacije. Verjetno pa bi bilo treba delati bolj odločno.

Prof. Flajnikova, 37:

O novem županu v Brežicah ne vem ničesar, ker sem bila v tem času na počitnicah. Verjetno pa je bil nek tehten razlog, da je prišlo do zamenjave. Nova vlada bi se morala po mojem mnenju bolj potruditi predvsem pri odpiranju novih delovnih mest, garantirati delavcem osebne dohodke in podobno.

Predvsem v šolstvu bi morali doseči nekakšno finančno trdnost in v sklopu te zagotoviti modernjšo opremo in rekvizite.

Stane, 58:

O zamenjavi župana ne vem veliko, verjetno pa gre tu predvsem za osebne ambicije. Glede vlade pa mislim... torej treba je upati, brez tega ne gre, mislim pa, da je skrajni čas, da se nekaj naredi.

Marjana, 19:

Glede novega župana mislim in upam, da bo boljši, čeprav je po drugi strani res, da je vse tisto, kar se dogaja na naši preljubi občini, skrajno nemoralno in neodgovorno. Vsi tisti ljudje, ki so se z zadnjimi volitvami povzpeli na ključna mesta, so brezobzirno udrihali po prejšnjih, sedaj so se pa znašli v istem... če ne v še večjem. Iz tega lahko sklepamo, da se gospodarski kriminal ponavlja. Glavna naloga nove vlade bi morala biti, kako izvleči že tako načeto občino.

Janez Senoven

Informacija o pogojih poslovanja organizacijskih enot Zdravstvenega centra Brežice

BREŽIŠKO ZDRAVSTVO JE V HUDIH FINANČNIH TEŽAVAH

Zdravstveni center Brežice za polletno poslovanje ugotavlja izgubo v višini 15.541.519,00 din, od tega za Bolnišnico 13.009.653,00 din, Zdravstveni dom 2.431.268,00 din in Skupne službe 192.476,00 din.

Če ne bodo spremenjeni pogoji financiranja zdravstvenih programov za leto 1991 kljub že sprejetim ukrepom v Zdravstvenem centru za vskladitev stroškov poslovanja s prihodki, ocenjujemo, da bo do konca leta izguba znašala 26.000.000,00 do 30.000.000,00 din (od tega za Bolnišnico 23-27.000.000,00 din, za Zdravstveni dom 2.000.000,00 din in za Lekarno 1.000.000,00 din).

Do sedaj sprejete varčevalne ukrepe vrednotimo na 15 - 20.000.000,00 din. Med številnimi ukrepi so tudi:

- ukinitev in plačevanje regresa za prehrano in ukinitev izplačila nadomestil potnih stroškov za prihod na delo (v Bolnišnici že od meseca maja dalje);
- ukinitev nekaterih dežurstev v Bolnišnici;
- ukinitev izplačevanja nadurnega ali popoldanskega ambulantnega dela, ki se sedaj izvaja z razporeditvijo mesečnega fonda delovnih ur;
- višina povračil, ki jih imajo delavci v zvezi z delom in bremenijo materialne stroške, se zadrži na ravni meseca januarja;
- zniža se osebni dohodek (v Bolnišnici za 17% na julij, v Zdravstvenem domu za 3,3%. Že sedanjí osebni dohodek pa je bil v povprečju do 9% nižji od primerljivih zdravstvenih dejavnosti.);
- po posebnem programu zmanjševanja zaposlenih delavcev in programu presežnih delavcev, znižamo do konca leta število zaposlenih v Bolnišnici za 27 do 30 delavcev, v Zdravstvenem domu za 6, v Lekarni za 1 in v Skupnih službah za 5, kar skupno znaša cca 10% vseh delavcev iz leta 1990.

Realizacija teh in še drugih sprejetih ukrepov povzroča zelo velike organizacijske in personalne probleme.

Z navedenim znižanjem osebnih dohodkov kar 18% delavcev Zdravstvenega centra ne doseže z zakonom predpisanega zajamčenega osebnega dohodka (v Bolnišnici je to 26 delavcev). Ker je zajamečni osebni dohodek v višini 7.100,00 din bruto delavcu potrebno zagotoviti, pomeni izplačilo uravnilovko vse od I. do IV. izobrazbene skupine delavcev Bolnišnice.

V najtežjem položaju se nahaja Bolnišnica. Njeno poslovanje je zelo odvisno od rasti vseh štirih glavnih stroškovnih skupin (živila, zdravila, energitika, komunalije). Po uradnih podatkih so materialni stroški v letošnjem polletju na povprečje lani višji za 49,1%, izdatki za zdravila pa 87,6%. V vrednotenju programov za letošnje leto republiška uprava za zdravstvo in ministrstvo ne priznavata rasti cen.

V vrednotenju programov nam je za celo leto določen po enakih kriterijih v Sloveniji osebni dohodek, ki je za najnižja dela (čistilka) za 29% nižji od zajamčenega bruto osebnega dohodka 7.100,00 din.

Glede na to, da proračun Slovenije letos za zdravstvo namenja enaka sredstva kot v preteklem letu (10,6 milijard din znižano za lanske izgube) so Zdravstvenim zavodom tako tudi izračunana finančna sredstva. Za enak obseg programov je Zdravstvenemu centru določeno manj sredstev kot v preteklem letu (Bolnišnici 6,1%, Zdravstvenemu domu 3,6% in Lekarni 8% manj sredstev).

Bolnišnico Brežice sta v petek, 2. avgusta obiskala koroški deželni glavar Zernato in predsednik slovenske vlade Lojze Peterle, obisk pa naj bi bil namenjen tudi morebitni pomoči Koroške tej posavski zdravstveni ustanovi.

Bolnišnici je po izhodiščih za vrednotenje programov letos priznana 48 delavcev manj kot lani, kar znaša po kriterijih kalkulacije programov 6.420.000,00 din manj, kot bi ji sicer pripadalo.

Pogoji poslovanja in znižani obseg sredstev so nam bili dokončno sporočeni šele v začetku julija. zato pri sedanjih ukrepih moramo upoštevati, da je pol leta že preteklo in, da bo možno število zaposlenih znižati šele do konca leta (sredstva za odpravnino teh delavcev ali sredstva za njihov dosedanjí izplačani osebni dohodek nam niso zagotovljena).

Republiška uprava nam je znižala cene zdravstvenih storitev. Bolnišnica ima ceno zdravstvenih storitev za 10% nižjo kot v povprečju bolnišnice v Sloveniji. Zdravstveni dom ima ceno nižjo za cca 9%, Lekarna pa za cca 10%. Če nam uspe preseči letošnjo krizo, bomo bolj kot drugi zavodi pripravljeni na prehod opravljanja storitev po zavarovalniškem sistemu v prihodnjem letu.

SEJA SKUPŠČINE OBČINE BREŽICE

V ponedeljek 5.8.1991 je bilo v Brežicah nadaljevanje 11. in zasedanje 12. skupne seje zborov Skupščine občine Brežice. Ker je skupščina zasedala v času, ko smo že imeli zaključeno redakcijo časopisa, vam v tej številki predstavljamo samo najpomembnejše točke dnevnega reda.

Tako naj bi v nadaljevanju 11. seje obravnavali naslednjo tematiko:

- Predlog odloka o organiziranju javnega podjetja;
- Odločbo o uvedbi komasacijskega postopka Črešnjice - Skopice;
- Poročilo o delu upravnih organov in Izvršnega sveta SO Brežice v letu 1990;
- Poročilo o delu Javnega pravobranilstva Celje;
- Poročilo o delu Druženega pravobranilca samoupravljanja Krško;
- Letno poročilo Medobčinskega inšpek-

torata občin Brežice, Krško in Sevnica za leto 1990;

- Poročilo o delu postaje milice v Brežicah za leto 1990;
- Poročilo o meritvah radioaktivnosti v okolici NEK Krško za leto 1990;
- Vprašanja, pobude in predlogi delegatov ter odgovori na zastavljena vprašanja.

Zavedamo se, da smo majhni in na periferiji Slovenije, da smo zato bolj kot večji zavodi odvisni od lastnih ukrepov. Ta so često tudi do sedaj šla na račun opremljenosti in na račun osebnih dohodkov zdravstvenih delavcev. Ti tudi tokrat razumejo težki gospodarski položaj Slovenije, zato pa jih toliko bolj boli, da ni vsa teža bremena enakomerno porazdeljena na delavce vseh panog in dejavnosti.

Direktor:
Tone Zorko, dipl.soc.

Po končani 11. seji je bila v nadaljevanju, tako je bilo predvideno, 12. seja vseh zborov SO Brežice, na kateri pa je, brez dvoma, najpomembnejša točka dnevnega reda Izvolitev predsednika, podpredsednika in članov IS SO Brežice.

S to točko naj bi se v Brežicah končala takoimenovana skupščinska kriza. Kako se bo vse skupaj razpletlo, pa vas bomo informirali v naslednji številki časopisa SRŽ.

Grafit na občinsko stavbo:
STANJE ENAKO KOT PREJ, LE EMBALAŽA JE DRUGA.

ALI PRIPRAVLJAJO SIGMATU STEČAJ?

Delavci SIGMATA iz Brestanice so kljub dolgotrajni potrpežljivosti, ki jo povrh vsega označujejo neštete rokade tako v vodstvu pred časom na novo ustanovljene d.o.o. SIGMAT Brestanica s strani NOVOLESA - Novo mesto, kakor tudi znotraj same organizacije, v torek, 30. julija 1991, v celoti ustavili delo. Kakor je znano, so lanskoletno obdobje zaključili pozitivno, s tem da so ob ustanovitvi od 110-tih delavcev, kolikor jih je bilo do tedaj zaposlenih, poslali na čakanje kar 56. Le to pa pomeni, da so do tega trenutka za te delavce porabili okrog dva milijona dinarjev, kar je postavilo njihovo likvidnost pod vprašaj.

Kakor smo ugotovili ob pogovoru s člani stavkovnega odbora, ki ga sestavljajo Bojan Macur, Janez Nečemer in Pavel Jankovič, tiči glavni vzrok za sedajšnje stanje v tem, da je NOVOLES kot pravni lastnik brestaniškega podjetja, s 1. januarjem 1991 vrnil breme 56 delavcev, ki so na čakanju, nazaj SIGMAT-u in to kljub dogovoru in sklepu, ki je bil dosežen na referendumu lani avgusta. Spričo dejstva, da je SIGMAT v lanskoletnem obdobju s svojimi 54 preostalimi delavci

posloval pozitivno, je to dejanje novomeškega NOVOLESA (za katerega je med drugim odgovoren sindikat), spet nujno spodneslo njihovo likvidnost.

V začetku leta je prihajalo do štirinajstidnevih zamikov pri izplačevanju osebnih dohodkov, kar bi, kakor pravijo, še šlo. V mesecu juniju pa je že tako nevdružna situacija prestopila vse razumne meje, ko je direktor brestaniške d.o.o. Janez Gajski napovedal zamik pri izplačilu osebnih dohodkov kar za mesec in pol. Na podlagi stavke, ki je trajala do konca tedna, so delavci preko svojega stavkovnega odbora postavili štiri zahteve:

1. takojšnje izplačilo osebnih dohodkov za mesec junij
2. izplačilo regresa po junjskem in pred julijskim rokom izplačila osebnega dohodka
3. takoj s ponedeljkom naj se reši problem s 1. januarjem "vrnjenih" 56 delavcev

Anketa

SLOVENCIM SO SE TUDI PIJAČI ODREKLI

Čas, ko smo govorili, da ga Slovenci radi damo na zob, je očitno za nami. V kritičnih dneh vojne in po njej so naše denarne zaloge namenjene osnovnim živilom. Kaj to pomeni za gostinske obrate, smo izvedeli v posavski telefonski anketi.

Gostišče TRI LUČKE, Sremič:

V naši gostilni je promet izredno padel. Vsako leto smo imeli polno veliko zdomcev, letos pa teh sploh ni. Zaradi skromnega obiska je tudi količina popite pijače upadla.

Gostilna POHLE, Brestanica:

Prodaja alkohola se ni nič povečala, sploh ne. Občutno je padel obisk v vojnih dneh, ko so ljudje ostali doma. Zdaj je le malo boljše.

Gostišče LES, Čatež:

V vojnih dneh se je obisk zmanjšal, zdaj pa je stanje normalno. Ne Slovenci v vojni nismo pili, mislili smo s trezno glavo.

Gostišče SENICA, Senovo:

Prodaja alkohola je zelo upadla. Pivo je še nekje na nivoju, ostale pijače pa sploh ne gredo. V bistvu je situacija porazna. Zdaj se je stanje malo popravilo.

Gostišče BURŠIČ, Krško:

Manj se je pilo v vojnih dneh, kar se pozna še danes. Tudi obiska je bilo dosti manj.

Gostilna ŽOLNIR, Kostanjevica:

Obisk in prodaja pijače sta zelo upadla. Tudi nismo lokal, ki bi v normalnih dneh temeljil le na prodaji pijače. Imamo pa dosti manj prometa. Težko bi rekli, da je stanje takšno, kot je bilo.

Gostišče CETIN, Dobova:

Promet in prodaja sta se zelo zmanjšala. Nič več se ni pilo.

BIFE na železniški postaji, Sevnica:

Takole bom povedala, prodaja je padla tudi zaradi dopusta. Tudi promet ni in to se zelo pozna. Prodaja in obisk sta padla v dneh vojne. Glavni vzrok je, da ljudje ne potujejo tako kot prej. Potniki z juga ob petkih ostajajo kar v Sevnici in brzi vlaki so skoraj prazni... Tisti pa, ki naš običej, so zelo mirni in kulturni, pravo nasprotje od prej, ko sem jih morala miriti.

Gostišče VOGLAR, Leskovec pri Krškem:

Prometa je dosti manj in pozna se, da je kriza. Manjša prodaja je delno tudi zaradi dopustov, toda glavni vzrok je vojna. Vsa bo najprej poskrbel za kruh in mleko, pijača pride na vrsto, če slučajno kaj ostane.

ALFA Caffe bar, Brežice:

V vojnih dneh je promet delno upadel, zdaj pa je tako, kot je bilo pred vojno.

Janez Senovec

GOBARSKA MRZLICA

Svet gobarjev je svet zase. Škorjnji, oči na pečljih in boj za obstanek so oprema neuničljivih iskalcev gob. Šum listja pod koraki, hlad zgodnjega jutra in vonj po jurčku lahko pričarajo nepopisne občutke. Najlepši je, ko ga zagledamo. Pod smreko, mahom ali na čisti površini jase. In kako ljudje ljubosumno skrivajo svoje, tako imenovane "štante"! Kdo bi si mislil, da lahko ti žametni klobučnjaki povzročijo med ljudmi nezaupanje. Nekateri si menda celo zapisujejo datum, kraj in vreme ob najdenih gobah. Trenutno je tudi okoliš Brestanice v tem stanju obsedenosti in zato prehojen podolgem in počez. Eni bi si najraje vzeli dopust. Mnogim je nabiranje gob najprej užitek, nekaterim pa tudi zaslužek. Upam, da bo dober, čeprav iz izkušnje vem, da so letos ti užutki bolj redki.

Monika Ban

MORDA NISTE VEDELI

da je prve orgle v farni cerkvi sv. Lovrenca v Brežicah dal postaviti domači župnik Franc Alvian leta 1808. Ime so en manual, 12 registrov in pedal.

FASADERSTVO
PLESKARSTVO
SOBOSLIKARSTVO

RADEJ DRAGO

68270 KRŠKO
SREMIŠKA 3-e
TEL.: (0608) 33-090

ZDRAVA IN UDOBNA OBUTEV

Moda. Srečujemo jo povsod, zato zagotovo sodi ta rubrika tudi v naš časopis.

Najprej bi vam rada napisala nekaj zakonitosti, ki jih narokujeta to poletje pa tudi jesen. Marsikdaj slišim: Saj je vse moderno! Morda bi res lahko kdaj tako, pa vendar ... Vsako obdobje ima nekaj povsem svojega, po čemer ga lahko prepoznamo. Skoraj vedno se pojavi več smernic, barv, linij in samo pravo s pravim je tisto, kar je moderno, kot pravimo.

Ker je poletje še vedno tu, bi vam rada povedala "Zgodbo v modrem". Tu so barve globin in neskončnost oceana, torej vsi odtenki modre: azur, kobalt, indigo, kitajsko modra. Materiali so naravni bombaž, lan, svila, viskoza. Tudi vzorcev je veliko. To so poševni vzorci, preproste pižama črte, karo kot na žepnih robčkih, dekorativni mitološki motivi in abstraktne valovite teksture. V modrem pa so tudi mornarji, takšni, kot smo jih videli že prejšnja leta, novost za to leto pa je modra v kombinaciji z drap. Morda bi se lažje odločili za to varianto, bolj izvirna in manj uniformirana je.

In kako bi oblekla ta teden zaposleno žensko v "Zgodbi v modrem"? Modra plisirka, plise je lahko kakršenkoli - droban kot japonska pahljača ali širši. Pomembna je dolžina. Dolgo in še enkrat dolgo. Sploh pa: pravilo širokega je dolgo. Tudi za elegantno plisirko to velja. Material zanjo je poliester. Najboljši je za vse, ki so rade urejene, ker se ne mečka. Tudi v naših trgovinah ga je precej, prav tako svile, vendar ta ni za službo, hranimo jo za boljše priložnosti. Lahko pa si umislite plisirko iz viskoze, ta bo drugačna, ker bo plise neenakomeren. In še nasvet za izdelavo le-te. Modro krilo vložimo po dolžini v najlonsko nogavico in jo tako sušimo. Zvijalca je efektna, vendar minljiva, zato postopek ponovimo. Toliko o plisirki. Zasluži malo več prostora, ker se je v naši modi zelo razbohotila. "Zgodba v modrem" še ni oblečena. Oblečemo še dolg blejzer po najnovejši modi. Le-ta je dolg, zapenja se nizko, ima širšo fazonoa in veliko kovinskih gumbov, po možnosti zlatih. Podenj pa oblečemo kaj dekoltiranega v modrem, belem ali pisano v teh barvah. Nakit je lahko bleščeč, lahko je rdeč, takšen kot robček na jakni. To je pika. Pika na "Zgodbo v modrem".

MODNI SRŽET

Vsi vemo, da je zgradba noge zelo komplicirana, zato je tudi izdelava obuvala zelo zahtevna. Da bi stopalo zaščitil pred vlago, hladom in ostalimi negativnimi vplivi, si je že pračlovek izmislil razne vrste obuval.

Seveda je obutvena industrija do danes zelo napredovala. Oblika in material, iz katerega je izdelan čevljev, morata biti prilagojena funkciji in obliki noge. Osnovno načelo novejših ortopedije je, da mora biti čevljev prilagojen stopalu. Obutev mora biti lahka in prožna. Za dobro počutje, higieno stopala in udoben korak je še vedno najboljša usnja, predvsem zaradi zračnosti. Nepravilna oblika čevlja povzroča bolečine nog, mišičevja, sčasoma pa tudi trajno deformacijo stopala.

Posebno pozornost moramo posvečati izdelavi otroške obu- tve. Z njo zagotavljamo normalno rast, razvoj in elastičnost otroške noge. Pri samem razvoju in oblikovanju obutve spremljamo izkušnje medicine kot tudi svetovne modne tokove.

Najbolj znana in razširjena med potrošniki je obutev na lesenem pregibnem podplatu iz lahkega topolovega lesa, z anatomsko oblikovanim podplatom. Zgornji del je iz naravnega usnja in z mehko obrobjenim robom. Pregib zagotavlja, da je dotik noge s podplatom naraven, to- gosti ni, tako postane hoja lah- kotna in udobna.

Zaradi vseh teh lastnosti je obu- tev primerna za sproščeno giba- nje v stanovanju, potepanje po mestu, nepogrešljiva pa je tudi na delovnem mestu (v zdrav- stvenih ustanovah, gostinskih lokalih ...). Posebno radi nosijo to obutev otroci, saj jim zaradi lahkotnosti in udobnosti omo- goča dobro počutje pri igri, obenem pa zagotavlja pravilen razvoj nog.

Obutev na plutovinastem pod- platu je anatomsko oblikovana. Primerna je za občutljivo otro-

ško nogo, za ostarelo utrujeno nogo in za vse, ki želijo ohraniti zdravo in nedeformirano stopa- lo. Obutev lahko uporabljamo za vsakdanjo hojo doma in sproščeno gibanje v naravi. Pri nas jo poznamo kot poletno obutev, vendar je zaradi svojih termoizolacijskih lastnosti nad- vse primerna tudi za hladnejše dni.

Obutev z vložkom za masažo nog je zdrava, anatomsko obli- kovana. Primerna je za nošenje ob bazenih, na morju, v savnah, za krajše sprehode pa tudi pri vsakdanjem gibanju doma. S svojimi termoplastičnimi čepki ugodno vpliva na živčni sistem, ob tem sprošča in izboljšuje prekrvavitve.

Obutev z anatomskim vložkom je izdelana iz mehkega podpla- ta na osnovi mikroporozne gume in anatomsko oblikova- nega usnja. Obutev priporočajo kot zaščito nog v suhih in zap- rtih prostorih (v trgovinah, la- boratorijih, v zdravstvu) in za vsakdanjo hojo doma.

S takšno obutvijo je hoja prijet- na in udobna in v njej se bomo kjerkoli in kadarkoli prijetno počutili.

ATELJE MODE
Maja ŠUŠTERŠIČ
C.4. julija 11B - 68270 KRŠKO
Tel.: 0608/33-951

- V ateljeju vam nudimo:
- vse vrste modernih tkanin - metrsko blago
  - gumbe
  - vse za bodoče mamice
  - kolekcije zaves VELANA in IDEJA, ki jih zašijemo po vaši zamisli ali pa vam pri tem svetujemo
  - strokovno svetovanje pri nakupu blaga in oblikovanju oblačil

VSE NAŠE CENE SO KONKURENČNE!

Delovni čas: od 9.00 - 14.00 in od 16.00 do 19.00
sobota od 8.00 do 12.00
v ponedeljek od 16.00 do 19.00

Od 1. avgusta do 20. avgusta vam nudimo popust pri nakupu metraže do 40%, viskoza 120,00 din, strech 287,00 din.

Novi delovni čas v SEPTEMBRU: od 10.00 - 18.00 vsak dan
ponedeljek od 14.00 do 18.00
sobota od 8.00 do 12.00

Kmetijski nasveti

OPRAVILA NA VRTU V MESECU AVGUSTU

Poberemo čebulo, vzgojeno iz semena, in spomladanski česen. S pobiranjem čebule in česna ne smemo odlašati in čakati, da so vsi listi suhi, ker začne glavica česna takrat že razpadati, če je deževno vreme pa počrni in ni primerna za shranjevanje. Pravi čas za pobiranje česna in čebule je takrat, ko se posušita dve tretjini listov, ena tretjina pa je še zelena.

Če se na vrtninah pojavljajo uši, ni priporočljivo škropiti s kemičnimi pripravki za varstvo rastlin, ker ne moremo trgati plodov, dokler traja varstvena doba ali karenca. Lahko pa preprečimo njihov pojav, da škropimo fižol s koprivovim izvlečkom, kar pospešuje razvoj rastline, saj koprive vsebujejo veliko dušika in pospešujejo rast.

Od 25. julija do 5. avgusta sejemo kitajsko zelje, posadimo radič in endivijo. Radič in endivijo, ki jo presadimo do 20. avgusta, pa v jeseni pokrijemo s folijo v tunelu.

V medvrstne prostore med čebulo in česen še lahko posejemo korenček, rdečo peso, črno redkev in repo.

NA OKENSKI POLICI

Listnatim lončnicam vsaj enkrat mesečno z leseno paličico neko- liko zrahljamo površino zemlje v lončkih in koritih. Morebitne škodljivce, kot so listne uši, bela mušica, pršica in druge vedno zatiramo. Bodimo pozorni tudi na boleznih. V avgustu pa bodo okenske in balkonske rastline na vrsti za razmnoževanje. Narezali bomo potaknjence, čeprav za rastline še ne bo nastopil čas obvez- nega počitka. Avgusta namreč rastline pri svojem bogatem cve- tenju nekoliko počivajo. Takrat pa cvetenje še ne bo ponehalo, ker se je nekoliko pozno pojavilo. Mi pa ne smemo predolgo odlašati z rezjo in sajenjem potaknjencev, ker se bodo sicer slabše prijele. To pa ima lahko za posledico pomanjkanje rastlin zgodaj spomladi.

- Če nasade se pod kolkjo jajca v moške dni (npr. v ponedeljek, utorek, etc.) izležejo se petelinčki, če pa v ženske (nedeljo, sredo ali soboto) pa so same jarice.

- Likof je tudi velika potrata na Dolenjskem - kadar omlatijo, pokose ali potrgajo, mora se zalivati rit, kolikor vanjo more, včas pije se likof še po manjših poslih.

KOPITARNA
Mercator - Kopitarna Sevnica d.o.o.

ZA PRIJETNO POČUTJE PRI HOJI
IN LAHEK KORAK JE NAJPRIMERNEJŠA
OBUTEV ZA PROSTI ČAS:

- obutev na pregibnem lesenem podplatu
- obutev za relaksacijo noge
- medicinska obutev
- obutev na plutovinastem podplatu

Naročite jo lahko v vseh trgovinah z obutvijo ali direktno na telefon:
0608-81-160 int. 22!

**OPEKARNA
RUDNIK
BREŽICE**

Cenjene kupce obveščamo, da vam v naši trgovini v Šentlenartu in v vzorčno - prodajnem salonu na Jesenicah na Dolenjskem - Melgrad nudimo:

- gradbeni material
- keramične ploščice
- sanitarno keramiko
- kopalniško opremo
- vodovodni material
- material za centralno
- armaturne mreže
- belo tehniko
- umetna gnojila
- barve vseh vrst

10 % POPUST za vse izdelke iz silikatne opeke od 1.8.1991 do 31.8.1991.

Posamezni proizvodi v naših prodajalnah imajo še dodatni 10 % popust.

Pokličite na tel. (0608)69-522 Salon Jesenice na Dolenjskem (0608)61-241 Trgovina Šentlenart - Brežice

ZA NAKUP SE PRIPOROČA KOLEKTIV
OPEKARNE RUDNIK - TRGOVINA BREŽICE

POSLOVNI SISTEM MERCATOR, d.d.

NOVA TRGOVINA V KRŠKEM

Škoberne Stane je 5. avgusta odprl novo trgovino EVROE- LEKTRON v Krškem in sicer na Cesti 4. julija 133. V tem, okusno urejenem lokalu boste lahko nabavili izdelke iz pro- grama gospodinjskih aparatov Gorenje, akustiko in elektroni- ko, orodja in kmetijske stroje Muta - Gorenje, orodja Iskra, kopalniško opremo Metalplast, pohištvo iz programa Gorenja (kuhinje), stavbno pohištvo KLI Logatec in LIKO Vrhnika, ostalo pohištvo po naročilu. Za vse tehnične izdelke boste v tej trgovini lahko nabavili rezervne dele. Imajo zastopstvo podjetij

Gorenje Quile, Thyssen, Vies- smann in drugih. Prav tako lahko nabavite tudi satelitske antenske sisteme, kli- ma naprave za rastlinjake, oljne gorilce in vrsto drugih izdel- kov.

Škoberne Stane nam je zagoto- vil, da bodo svoj prodajni pro- gram sproti dopolnjevali z iz- delki, za katere bo na tržišču povpraševanje.

Trgovina EVROELEKTRON je odprta vsak dan od 7.30 do 18.00, v soboto pa od 7.30 do 12.00.

MOJ KRAJ UMIRA

RAČUNOVODSKO EtoS - KNJIGOVODSKI SERVIS

Računovodsko knjigovodski servis organiziran znotraj našega podjetja izvaja vse računovodsko - knjigovodske storitve, ter druge avtomatske obdelave podatkov. Izkušnje in potrebe naših poslovnih partnerjev so nas prisilile v posodobitev računalniške strojne in programske opreme, s tem pa tudi v povečanje zmogljivosti tega centra. Do sedaj so nam naše zmogljivosti omogočale vodenje računovodskih podatkov in izvajanje različnih avtomatskih obdelav za več kot dvajset pravnih oseb, kar pa ni zadoščalo povpraševanju po naših storitvah. Zaradi tega smo v mesecu juliju postavili nov sistem, z instaliranjem dodatnih računalniških kapacitet, ki nam omogočajo pomembno povečati število poslovnih partnerjev.

Zato obveščamo vse zainteresirane podjetnike, ki še nimajo urejenega tega segmenta poslovanja, da se lahko pridružijo našim poslovnim partnerjem, ki te storive koristijo po najnižjih cenah. Cene računovodsko knjigovodskih storitev se gibljejo med 2.600 in 5.200 din na mesec brez doplačil za izdelavo periodnih in zaključnega računa ali povračil za materialne stroške. Za vključitev v naš poslovni center in prenos podatkov ne zaračunavamo nikakršnih stroškov.

Poleg računovodsko knjigovodskih storitev, pa lahko v našem poslovnem centru koristite tudi vse druge poslovne storitve od vodenja postopkov registracij podjetij, izdelovanja poslovnih načrtov, zagotavljanja finančnih sredstev, urejanja kadrovske in drugih zadev, do opravljanja vseh drugih poslov v zvezi z vodenjem, organiziranjem in upravljanjem zasebnih podjetij.

Pokličete nas po telefonu 32 - 510 vsak dan med 7. in 15. uro, sporočilo pa nam lahko pošljete tudi po telefaksu na številko 31 - 746.

Najprej moram povedati, kakšen je.

Cerkev na vrhu hriba in pokopališče, koder se vklesane v kamen sama znana in ljuba mi imena. Če se povzpneš v zvonik, vidiš celotno verigo Gorjancev z dolino Krke skoraj od Novega mesta do Krškega polja, na drugi strani pa obsavsko hribovje s Kumom in Lisco in Pohorjem. Ob jesenskih jutrih, ko je pri nas že sonce, gledaš navzdol na reko bele megle, ki pokriva savsko korito.

Pod cerkvijo še stoji stara šola, nekoliko nižje župnišče in še nižje novejša enonadstropna stavba, na kateri piše ŠOLA. Imamo tudi trgovino in gostilno seveda.

Kar zadeva gostilne, imamo zelo dolgo tradicijo, samo lastniki so se menjavali. Ker je to hkrati vinorodni kraj, se nam ni bati, da bi tovrstna dejavnost zamrla. Šola pa nimamo več.

Šolski okoliš Veliki Trn z bogato šolsko in kulturno tradicijo iz časov, ko so se začele ustanovljati prve šole na Slovenskem, so nekega lepega dne razkosali na dva dela. Nekaj otrok se vozi v šolo v Krško, nekaj pa v Leskovec.

Lepo vozili se boste, z avtobusom! Ali ne bo to tmenitno, so dejali otrokom. Res, imenitno se je slišalo. Takrat še nihče ni premogel avtomobila. Vaši otroci bodo enakovredni mestnim, ne bodo več nerodni hribovski otroci, ki se nikjer ne znajdejo, ker bodo že od malega hodili v mestno šolo. V šolo, ki je tudi boljše opremljena in sploh.

Sploh pa staršev ni nihče kaj veliko spraševal. Starši so se otepal s svojimi tegobami. S skrbjo za preživetje.

Ni bilo lahko v našem kraju, že od nekdaj ne. Zemlja je skopa, čeprav je lepa, in če nisi ti obdeloval nje, je ona tebe. Marsikateri grunt je prišel na kant tudi zaradi pijače in taki otroci so odrasli v hudem pomanjkanju. Proti socialnemu in moralnemu zlu na vseh področjih so se pred vojno skupaj borili cerkev in šola, duhovnik in učitelji. Izobraževali so ljudi in jim odkrivali in osvetljevali tudi višje cilje, kot je samo goli boj za obstanek. Čeprav so se najprej lotili tega. V šoli so učili o umnem kmetijstvu in sadjarstvu, pripovedovali so o naprednem gospodinjstvu in učili ročna dela. Cerkev in šole pa sta širila tudi tisk, propagirala sta knjige, revije in časopise. Narod je ob nedeljah in ob zimskih večerih bral. Organizirali so pevske zbornice in dramske skupine, vsako leto je bilo v dvorani več prireditev, kjer so nastopali domačini. Dvorana je bila vsakokrat nabito polna. Cerkev tudi.

In šola. Po vseh poteh, po njivah, po pašnikih in po vinogradih je mrgoleto ljudi. Rada bi dodala: in vsi so peli. Kajti res je bilo tako.

Moj kraj je že enkrat umrl. Popolnoma.

Leta 1941 je najprej izgubil učitelje in duhovnika. Potem so prišli tuji vojaki v sleherni vas in v vsak skrit zaselek. Vlekli so jokajoče ljudi iz njihovih prebivališč in jih naganjali na kamione. Odpeljali so jih v zbirno taborišče v Rajhenburg, od tam pa v tujino. V daljno Nemčijo. Nihče ni upal, da se bo še kdaj vrnil domov.

Po dolgih starih letih pregnanstva, ob koncu vojne, pa so to vendarle doživeli. Vračali so se posamič, s posameznimi transporti. Zdesetkani. In drugačni.

Štiri leta brezpravnega življenja v tujini so na njih pustila svoje sledove. Bili so utrujeni od vsega hudega in od zavesti, kako na zemlji zmaguje zlo. In odtujeni drug drugemu. Nezaupljivi do vsakega. Domovi so bili opustošeni. Se glave ni bilo kam položiti, da bi se odpočil. Ni bilo ne lonca ne skled in ne kaj dati v lonec. Ni bilo ne loparja ne moke, da bi spekli kruh, ne motike ne pluga ne živine ne kose. Ničesar.

Toda naš človek je trdoživ in je preživel. Šola je še stala in cerkev tudi in prišli so učitelji in duhovnik in iskra življenja se je ponovno razplamtela, čeprav so bili še povsod sledovi smrti. In pojavljala se je nova smrt.

Mladi naj gredo iz vasi v mesta.

Na vasi ne bo nikakršne možnosti. Ne bo več privatnih kmetij. Vseповsod bodo zadrugne.

Četudi potem z zadrugami ni bilo nič, je bil na kmetih še vedno tako slab položaj, da so mladi začeli odhajati na delo v tovarne. Tam so dobili stanovanja ali so si zgradili hiše. Moj kraj se je polagoma spreminjal v naselje starcev in vsako leto je bilo več pogrebov kakor rojstev.

Bilo je kakor plaz, ki ga ni mogoče zaustaviti. Še pospešili so ga tistega lepega dne, ko so prišli v šolo in rekli otrokom: Od jutri naprej se boste vozili lepo z avtobusom v šolo.

Moj kraj je lep, najlepši od vseh krajev na svetu, ker je to moj kraj. Vedno se bom vračala vanj in če me dolgo ne bo, me bo strlo domotožje. Vsak hrib in vzpetino poznam, za vsako njivo vem, čigava je in vsak človek, ki ga srečam, me ogovori ali pa jaz njega. Globoko sem pognala korenine in prav zato me ni odpihnilo tudi kadar sem hodila drugod.

Trdno sem bila zasidrana najprej v domači družini, potem pa še v šoli in domačem kraju.

V tisti šoli, ki je že dobro desetletje zaprta in prazna in nema in me vsakokrat zazebe, ko grem mimo. Kakor zakleti grad v Rajhenburgu, v katerem boja straži. Dogajajo se namreč hude stvari.

"Kako kaj, Matjaž," se nasmehnem fantičku in Matjaž pogleda v tla in njegova mama govori namesto njega: "Ne veste, kako je," pravi. "Zdaj ga bodo dali v posebno šolo. "A tako?"

"Tako ja! Potem, ko se je tri leta vozil v Leskovec, dve leti v malo šolo in eno leto v prvi razred, mi prinesla domov same nezadostne. Pa niti vedeli nismo prej, kako je z njim. Revčka sem prebujala zjutraj že ob petih, ves krmežljav je še bil in pozimi je bila še tema. Silila sem ga, da bi kaj pojedel, pa nikoli ni mogel tako zgodaj kaj prida jesti in potem je bil lačen. Spremljala sem ga na vsak avtobus, priganjala sem ga, da ne bova zamudila, saj veste, avtobus odpelje in ga ni več. Potem sem počakala, da sem ga oddala na avtobus. Z mano pojdi, mami, je jokal in potem, ko je videl, da ne grem - prve dneve sem res hodila, ker ne moreš tako majhnega otroka poslati kakor paket v tuj kraj. Ko je videl, da ne grem z njim, mi je z avtobusa zaklical: tukaj me počakaj. Strah ga je bilo. In jaz sem preživljala težke trenutke, dokler ga ni bilo domov. Delo sem imela, pa sem mislila samo na to in potem sem ga šla čakati na avtobus. Trepetal je. Moker je bil. Zakaj imaš mokre hlače, sem hotela vprašati, pa se mi je preveč smilil in sem ga stisnila k sebi in sem ga skoraj vso pot nesla domov. Ne grem več v šolo, se je upiral. Jokal je in potem je zbolel in je bil res nekaj časa doma, potem pa se je začelo znova.

MURPHYJEV ZAKON
AVTOMOBILIZMA

**ČE STVARI
PREPUSTIMO
NJIM SAMIM,
SO NAGNJENE
K TEMU, DA SE
GIBLJEJO
OD SLABEGA
NA SLABŠE.**

zavarovalnica triglav

V pretekli številki smo prikazali obseg kritja temeljnih nevarnosti, ki so krite z osnovnim sklepanjem police v požarnem zavarovanju. Ob doplačilu premije se vključeno jamstvo razširi še na dodatne nevarnosti, kot je izliv vode, poplava, zemeljski plaz, odtrganje zemljišča, snežni plaz, iztek tekočin, samovžig zalog ter izliv žareče mase.

Sklenitev zavarovanja in plačilo premije se morata izvršiti pred zavarovalno nevarnostjo oz. primerom. V preprosti obliki zajemata zavarovalno vsoto, torej zgornji obseg kritja zavarovalnice, zmanjšan za znesek izgubljene vrednosti zaradi obrabe, starosti in ekonomske zastarelosti (pri zgradbah). Zaloga blaga in materiala, zaloge kmetijskih izdelkov, stroji, naprave in napeljave, gozdovi, stvari iz plemenitih kovin, denar in drugi vrednostni papirji so prav tako vključeni v zavarovalni vrednosti. Odškodnina se obračunava v primeru uničenja ali izginotja zavarovane stvari oz. njene poškodbe glede na dogovorjeno zavarovalno vrsto.

Vse dejavnosti obrti, ki se opravljajo, seveda že po svoji naravi dela in dejavnosti ne predstavljajo enakih rizikov za morebitno katastrofo (npr. trgovinska dejavnost in priprava vnetljivih lakov in premazov). Velja pripomniti, če se opravlja neka dejavnost v stanovanjski hiši, kjer bi služilo več kot 50 odstotkov tlorisne površine hiše za stanovanjske namene, se premijska stopnja za objekt glede namembnosti tudi bistveno zmanjša.

Nemalo vprašanj predstavljajo posredni stroški pri požarnem zavarovanju, ki se nanašajo predvsem na izginotje zavarovanih stvari in stroški čiščenja, rušenja in odvoza v zvezi z nastalim zavarovalnim primerom. Po požaru na stanovanjskem objektu in intervenciji gasilcev je objekt praktično poplavljen in zalit s sredstvi za gašenje (voda, pena, pesek itd.) in se stroški čiščenja prištevajo k škodi vendar največ 3 odstotki od zavarovalne vsote. Med tovrstne stroške spadajo nujni izdatki za čiščenje kraja škode in rušenje poškodovanih in neuporabnih delov, kakor tudi izdatkov za odvoz ogorin, ruševin in naplavin do najbližjega kraja, ki je predviden za odlaganje odpadkov.

Potem se ni več upiral, ko je videl, da nič ne doseže. Toda še vedno sem ga zjutraj spremljala na avtobus. Zakaj moramo trpeti tako kalvarijo, sem razmišljala. Jaz sem v pol ure pritekla semle do naše šole, ko sem bila majhna, ob pol osmih sem odšla od doma in najkasneje ob dvanajstih sem bila že doma. Pot sem poznala in šolo tudi in vse otroke in res me nikoli ni bilo strah. Starši niso imeli nobenega dela z mano. Veš, danes je drugače, me je tolažil on. Bo pa zato ta bolj učen. Na, pa po treh letih ni izdelal prvega razreda!

Manj bi me stalo in še bolj uspešno bi bilo, če bi najela privatnega učitelja. In otrok ne bi bil tako zgubljen. Zgubljen je, veste! Hude čase je preživljal."

"Ste šli kdaj na roditeljski sestanek?"

"Sem. Enkrat on in enkrat jaz. Po ves dan sva zapravila, da sva šla z avtobusom tja in potem zopet nazaj. Pa ni učiteljica nič kaj posebnega povedala o Matjažu. Nič slabega. Čez trideset jih imam v razredu, je rekla, ne morem se z vsakim posebj ukvarjati. Matjaž tam zadaj sedi in je tiho. To mi je povedala. Potem pa tako spričevalo. O, nobenega otroka več, to pa ne. Da bo tako trpel in jaz z njim!"

Podobnega mnenja so druge mlade mame, ki so tako in tako že redko posejane po našem kraju.

Tako, vidite, moj kraj umira.

Otroci, ki so bili prezgodaj iztrgani iz varnega zavetja domače družine in rodnega kraja, ne morejo nikjer pognati pravih korenin. Če je prvi stik s šolo tako krut, kot je bil njihov, v šoli ne morejo biti uspešni in tudi kasneje v življenju ne, razen če jim druge srečne okoliščine pomagajo. Ti učenci nimajo možnosti za izvenšolsko udejstvovanje, saj so vezani na vozni red. Razen tega preveč časa zapravijo za vožnjo in za čakanje, navadijo se pohajkovati. Dom nima nad njimi nikakršne kontrole in veličanske matične šole, kamor se vozijo, so bolj podobne tovarnam s tekočim trakom kakor drugemu domu. Otrok tam ne čuti, da je sprejet kot človek. Samo brezimna številka je. In to je zelo hudo. In nepopravljivo. Kogar smo razčlovečili, bo zelo težko spet postal človek.

Stavba nekdanje šole na Velikem Trnu

Želimo, da se vrata naše šole ponovno odpro. Vanjo naj hodijo predšolski otroci - mala šola - im otroci do četrtega razreda. Šele šolarji od petega razreda naprej naj se vozijo v večji kraj k predmetnemu pouku.

"Koliko otrok pa imate?" so me vprašali.

Zelo malo. Veliko manj kot jih je bilo takrat, ko so šolo ukini, ne da bi domačine vprašali za mnenje. In čez leto ali dve jih bo še manj.

Če ne bo šole.

Mater se ne upajo rojevati otrok v take pogoje. In mater sploh ne bo, ker se mlade družine ne bodo vračale v rodni kraj, če niti šole nima.

"Denar. Denar, veste, je velik problem."

Vem. Ker ga ne znamo uporabljati. Matične šole so potrošile ogromna sredstva, proizvajale so pa veliko izgubo. Tudi mi smo sredstva vlagali tja, dobili pa za to bore malo. V našem kraju nikoli ni bilo denarja na pretek, pa smo znali živeti. Potrebujemo samo učitelja, ki bo imel rad naš kraj in naše otroke. S prgiščem ljubezni bo zanetil spet iskro življenja in z vsemi močmi mu bomo pomagali, da se bo razgorela v mogočen kres.

Taki kresovi naj zagorijo po vsej naši domovini. Zelo je potrebna tega, da jo ogrejemo in oživimo.

Marija Česnjevar

- Piške davajo tod sim ter tja pod kopuna ali celo pod petelina, napojivši ga z žganjem zvečer, denejo podnj piške in drugi dan vodi jih kot svoje in jih hrani še huje od koklje.

Obnovljeno mestno jedro starega Krškega je oživelo z naselitvijo mladih družin in mnogih novih lokalov.

NALIVNA PERESA ZA LEVIČARJE

dobite v OPUSU!

(Krško, CKŽ 44)

Od 9. avgusta dalje si lahko v galerijskem delu salona OPUS v Krškem lahko ogledate in kupite slike akademskega slikarja Jožeta Marinča iz Kostanjevice na Krki. Slike so iz njegovega ljubezenskega ciklusa z naslovom KONJI.

SLOVEN d.o.o.
Cesta krških žrtev 11
68270 KRŠKO
tel.: /0608/ 31-627

AVTOŠOLA
POSEBNA UGODNOST
S TEM OGLASOM UVELJAVLJATE
10 % POPUST ZA STORITVE do 21.8.1991

ŠRŽ ice - ŠRŽ ice - ŠRŽ ice

(Ni res, lahko bi pa bilo)

Brežiški sindikalist L.R. je še vedno nadvse agilen, čeprav se velik del njegove baze že pospešeno seli v južne kraje. Kot se za izkušenega aktivista spodobi, se že pripravlja na socialne nemire, ki bodo sledili v teh dneh povojne obnove. Zaupal nam je, da bo delavce miril z obljubami na večja stanovanja, če že za plače ne bo denarja. (bolje stan nego rat - SRŽ)

***

Med tistimi, ki so jih rezultati glasovanja na zadnji seji brežiškega parlamenta najbolj presenetili, je bil tudi republiški poslanec in občinski izvršnik z nezaupnico C.K. Iz dobro obveščenih krogov blizu vladi smo izvedeli, da bo ponovno izvoljen, mračne sile pa mu že obljubljajo, da bo na popravnem izpitu spet padel. Kot kaže, bo moral spet delati tisto, česar se je pred časom še užaljeno branil. (bolje zarečen kruh kot brez njega - SRŽ)

***

Sevniška mati županja B.M. je med okupacijo zaman iskala svojo boljšo polovico. Ni ga bilo v službi, niti v zbirnem centru. Kot se je kasneje izkazalo, je prestopil na drugo stran, zlobneži trdijo, da je bila to druga stran postelje, še bolj zlobni kot so na radiu Sevnica pa, da je šlo le za drugo stran kuhinjskega pulta. (tudi vojna gre skozi želedec - SRŽ)

***

Z žalostjo v srcu je posavski teritorialec E.B. prebral novico o možeh, ki so si v minulih vojni prislužili napredovanje. Ni ga bilo med njimi, zato je svojo žalost potopil v tekočih zadevah. Ker pa nesreča nikoli ne pride sama, mu je pobegnili še partizanski kolega M. T., zvedel pa je tudi, da bodo vsi njegovi podrejeni, ki so pristopili na njegovo stran, imeli višje plače kot on sam. (teško je biti slovenski vojak - SRŽ)

***

Med najbolj lepimi, a najbolj užaljenimi brežiškimi politikmi je vse bolj zeleni I. T.. Ta se po odstopu z županskega fotelja ne pogovarja niti sam s sabo, skregal se je z ženo, pozabil je vrniti ključne občinske pisarne, na varno pa je spravil nekaj zaupnih občinskih papirjev, ki jih bo skušal vnovčiti na naslednjih volitvah. (maščevanje je sladko - srž)

***

Priznani gostinec in podjetnik M.T. s Čateža, ki slovi daleč naokoli po nizkih cenah in dobro razredeni pijači iz avtomata, je imel pred dnevi v svojem lokalnem nenapovedan visok poslovni obisk. V delegaciji so bili: predstavnik kupcev, predstavnik konkurence in zunanji opazovalci, kot se pri takih zadevah seveda spodobi. Sestanek je bil na nivoju - kratek in glasen, do zaključka redakcije pa nam še ni uspelo dobiti uradnega zapisnika in izjave za javnost. (ni vsaka jamaha tudi yamaha - SRŽ)

Iz poročila poveljnika štaba 25. območja teritorialne obrambe

Pri zagotavljanju zvez so nam največjo pomoč nudili radioamaterji. Praktično so omogočili, da smo povelja lahko pravočasno prenašali, da so ta povelja prišla v enote in da so enote izvajale vojne aktivnosti.

***

Vedno smo se pripravljali za agresorja, ki naj bi prišel od zunaj. Mislili smo na NATO pakt, Varšavski pakt, ga spoznavali, da se ne bi bilo treba boriti proti njemu, na koncu pa smo se morali v zelo kratkem času prilagoditi agresorju, ki smo ga že imeli v prostoru.

***

Nismo si mogli privoščiti neuspeha, ker bi tisti trenutek generali dobili krila, ne samo v zraku, ampak tudi na zemlji. Takrat bi lahko prišlo do totalne vojne, kar bi pa za Slovenijo lahko pomenilo veliko žrtev med civilnim prebivalstvom in razbitje celotne infrastrukture.

***

Pri izdajanju vsakega ukaza za streljanje so poveljniki enot desetkrat zajeli sapo in se šele desetič odločili za tisti zadnji ukrep, ko je bilo treba streljati in navsezadnje tudi ubijati.

***

Oni so imeli najmodernejšo tehniko, mi smo pa proti njim v prvi fazi nastopali takorekoč goloroki. Tisto, kar smo imeli, smo v lanskem letu zadržali, ker nismo predali. Bivši občinski štab v Brežicah in Krškem sta celotno opremo zadržala, brez njihove vednosti smo iz skladišč izvlekli protiklepnna sredstva, ki so nam bila v prvi fazi zelo dobrodošla.

***

Problemov nismo imeli nobenih, v fazi vojnih aktivnosti nismo imeli primerov pijančevanja oziroma tistega, kar je nekje normalno za naš celotni prostor. Težje nam je bilo po končani vojni. Kako te ljudi zadržati in jih imeti v popolni bojni pripravljenosti glede na to, da smo imeli vsi v glavah vinograd, zemljo, njivo, delovno organizacijo itd..

***

Ko je po začetku vojne ostalo v enotah okoli 60 do 70 odstotkov ljudi, smo vedeli, da se ne bojijo ničesar in da bodo šli v vsako borbo, seveda z zavestjo, da lahko v vsakem trenutku izgubijo življenje.

***

V nekem trenutku smo dobili podatke, da je devet naših fantov pogrešanih, celo, da so mrtvi. To so bili za nas na štabu zelo težki trenutki. Ko smo izvedeli, da so živi in zdravi, bi najraje naredili veselico, vendar za to ni bilo časa.

***

Bližnje letališče nam je v začetku delalo veliko težav, zato ga je bilo potrebno onesposobiti. Poslali smo skupino, ki je zasedla položaje v Mrzlavi vasi. Izstrelili so plato desetih min in se izvlekli. Kmalu potem so iz Cerkelj poslali dva kamiona in so jih lovili, vendar je enota naslednji dan prišla srečno preko Save na štajersko stran. Tako je praktično samo 10 vojakov zagotovilo, da smo imeli celo letališče v šahu.

***

Ena naših enot je bila v Krakovskem gozdu pred znano bitko v zasedi pet dni in takrat so bili naš najhujši nasprotnik komarji. Tako hudo je bilo, da smo morali enoto, ki bi morala izvršiti napad zadnji dan, zamenjati z drugo.

***

Kako so se obnašali hrabri profesionalni oficirji, govori tudi to, da v prvem vozilu ni bilo nobenega aktivnega oficirja. Ti so se ponoči prestavljali iz enega vozila v drugega, ker so se bali, saj so pričakovali, da bodo udarili po njih. Še druga hrabrost pa je bila v obrambi letališča. V prvo linijo so dali ljudi, ki so tu opravljali mehanična dela, ki so bili aviomehaniki, zaledniki in tako dalje, za njimi pa so bili specialci. Tako da ni čudno, da jim je večina aktivnih starešin pobegnila.

piše: Goran Rovnan
(nadaljevanje iz prejšnje številke)

SKICE IZ DNEVNIKA VOJNEGA DOPISNIKA

Nato sem odšel v prostore svojega dopisništva in poklical domov. Seveda nisem omenjal, kaj sem doživel, da ne bi bili preveč v skrbeh. Izvedel sem tudi, da je prišlo do streljanja v Cerkljah. Mirko je odnesel kaseto na vlak, jaz pa sem sestavil še eno poročilo in ga oddal po telefonu v prepisovalnico. Zatem sva se mimo blokad prebijala do Krškega, pri Velikem Podlogu sva videla uničeno napravo, anteno, ki je prej služila cerkljanskemu letališču za slepo pristajanje letal. Po prihodu domov sem še večkrat skušal priklicati Ljubljano, vendar mi to ni uspelo. Zato sva se odpeljala v UNZ, kjer sem pri načelniku izvedel za najnovejše dogajanje v Cerkljah in od tu po policijskih zvezah priklical TV, saj so bile normalne telefonske zveze prekinjene. Nato sem odšel domov, sestavil poročilo in ga s policije poslal v Ljubljano.

Za mano je bil torej ognjeni krst. V kratkem času sem spoznal, kako hitro lahko izgubiš življenje. Bilo je polno doživetij, ki jih ne bom nikoli pozabil, bilo pa je tudi razočaranje, saj nihče od mojih nadrejenih ni znal ceniti tistega, kar sem skušal narediti. Morda bi moral pri tem izgubiti glavo ali pa biti vsaj ranjen. Ko sem zvečer gledal posnetke Iztoka Aberška, ki se je z ljubljanske strani prebil do kolone tovornjakov in kmetije Kotorjevih, sem spoznal, da bo ta vojna zahtevala preveč nedolžnih žrtev.

sobota, 29. junij ŠTEJEMO MRTVE IN RANJENE

Kazalo je že, da bo ta dan minil mirno, zato sva se s snemalcem zjutraj odpravila na Obrežje. Medtem pa sva po radiu poslušala, da je v Novem mestu prišlo do incidenta in da so zasegli vozilo in nekaj vojakov, ki so prevažali hrano, v avtomobilu pa je bilo tudi precej orožja. Zato sva krenila tja. V Novem mestu je bilo kar živo, na cestah je bilo precej ljudi, ki so očitno debatirali o minulih dogodkih. Pred postajo milice je bilo veliko policajev, nekaj teritorialcev in ekipa studia D. Od njih sem zvedel eno verzijo dogodkov, na novomeškem UNZ, kjer so me me prijazno sprejeli in pogostili s kavo in sokom, pa še drugo, uradno. Tam sem tudi izvedel, da so veze z Ljubljano prekinjene, zato sem spet zaprosil za njihove in se javil v uredništvo. Na Medvedjeku je bilo ta dan mirno. Vojska se je utaborila malo nižje, zato sva sklenila, da ne greva več tja.

Obiskala sva novomeško bolnišnico. Tam sem najprej govoril z dr. Morelo, ki vodi kirurški oddelk, nato pa so mi na tamkajšnjem patološkem oddelku pokazali mrtvega vojaka albanske narodnosti in šest voznikov tovornjakov. Njihova trupla so bila razcefrana, eden je bil brez glave. Vodja oddelka mi je skušal čim več pokazati in razložiti. Z izgovorom, da me zunaj čakajo, sem pobegnil iz teh prostorov, posnel poročilo in pogovor z dr. Morelo, nato pa sva odšla mrtvašnico, kjer so vsa trupla že razvrstili po tleh, da bi jih posnela. Ob tem so nama pripovedovali, kam so bili zadržani, od kod so in podobno. Mirko je naredil le nekaj splošnih kadrov in sploh ni hotel več snemati. Bil sem jezen nanj, saj sem imel občutek, da bi lahko ti prizori marsikoga prepričali o nesmiselnosti reševanja zapleta s silo. Šlo je v glavnem za bolgarske državljane, trije pa so bili iz Jugoslavije. Vsi so bili ubiti z orožjem, ki bi moralo braniti to državo pred zunanjimi sovražniki.

Vrnila sva se v dopisništvo, kjer sem dokončal tekst. Vse skupaj je Mirko odnesel na vlak. Sam sem sestavil še eno tonsko poročilo o tragični bilanci bojev na Medvedjeku. Tega sem poskušal poslati preko studia D, vendar zaman, zato

sem se zopet obrnil na UNZ. Ko je bilo poročilo predano, sva odšla nazaj v Posavje. Izvedela sva za streljanje na Skopicah, zato sem oddal še eno poročilo. Telefonirali so mi tudi iz Ljubljane in povedali, da posnetkov iz mrtvašnice ne bodo objavili.

Jezen sem bil in nekako potr, zato sem odšel z družino k prijateljem. Tema razgovora je bila tudi tu znana, vendar sem se vseeno uspel nekako sprostiti. Zvečer sem spet sedel pri prižganem televizorju.

nedelja 30. junij ŽIVČNA VOJNA DEZINFORMACIJ

Le nekaj minut potem, ko sem zaspal, se je oglasil telefon. Preklinjal sem stopnice, ki sem jih moral preskočiti, da sem prišel do aparata. Klicali so me iz Ljubljane in preverjali, kako je pri nas in kaj se dogaja v okolici Cerklj, saj naj bi prišlo do premika oziroma napada letal. Spet sem preveril, jim javil, a nato so me spet dvignili, naj oddam svoje poročilo o tem, kar sem pač povedal. Seveda sem tudi to storil. Potem sem gledal še zgodnja jutranja ali pozna večerna poročila. Ko sem spet zlezal v posteljo, je bilo ura že več kot štiri in zunaj se je že danilo. Zbudil sem se ves zbit. K temu je pripomogel tudi sin, ki je bil že nekaj dni bolan. Kljub obetom, da bo ta dan miren, v Ljubljani naj bi se pogajali, pa je bil ta dan poln dezinformacij, polresnic. Skušal sem jih preverjati, saj so bile nekatere povsem nelogične, če se v takih časih sploh lahko govori o kakšni logiki. Ves dan sem visel na telefonu, večkrat obiskal UNZ, kjer se je večina že umaknila. In čeprav se razen pogajanj v Brezicah med TO in garnizonom iz Cerklj ni nič dogajalo, sem bil zvečer zbit in utrujen. Skušal sem si odpočiti, k sreči se je zvečer shladilo, začelo pa je tudi močno deževati. Ob enih, ko sem oddal zadnje poročilo o nemirih na Medvedjeku in letališču v Cerkljah, je grmelo in bliskalo.

ponedeljek 1. julij PRELETI LETAL SEJE- JO STRAH

Takoj zjutraj sem izvedel, da je se je kolona oklepnikov z Medvedjeka prebila do blokade v Krakovski gozdu. Seveda sva se s snemalcem takoj odpravila po lokalni cesti proti Rimšu, kjer sva zagledava precej reševalnih vozil, ki so očitno tja pripeljala teritorialce. Niso naju pustili blizu, ker so se v bližnji hiši pogajali z vojsko. Rezultat teh pogajanj je bil meni znan še pred njihovim koncem, saj sem vedel, da ta enota ne bo odstopila od zadanega cilja. In res je kmalu prišla delegacija iz hiše. Od daleč sva jo skušala posneti, nato sva naredila še nekaj korakov, malo počakala, potem pa odšla naprej, saj mi je že bilo jasno, da bo to stanje trajalo še nekaj časa in da bo prav gotovo prišlo do bojev. V Krškem sva oddala kaseto in se nato še enkrat zapeljala skozi Krakovski gozd.

Odpeljala sva se še do Novega mesta in od tam na Medvedjek in to po magistralni cesti. Tam so že začeli odstranjevati posledice minulih spopadov. Kombiji in tovornjaki so bili preresetani, nekateri zažgani, vse naokrog pa je bilo tudi polno stekla, vojske, oblačil, hrane, in še česa. Posnela sva ostanke in se nato izmuznila do vrha klanca na Medvedjeku, kjer ni bilo več tovornjakov. Menda naj bi cesto kmalu odprli. Potem sva se po nadvozu, ki je bil pred dnevi poln eksploziva, odpeljala na drugo stran, kjer so pod avionskimi izstrelki padle nedolžne žrtve. Oglasila sva se na pogorišču Kotarjevega gospodarskega poslopija. Dim se je še vedno kadil. Približala sva se skupini mladih in ker so bili nekateri v črnini, sva menila da so domači. Izkazalo se je, da

sva imela prav. Po krajšem pogovoru z enim od njih sva posnela pogovor. Šele na koncu sem izvedel, da je bil to sin. Kmalu se je domačiji približal miličnik, očitno znanec pokojnika. Naredila sva še nekaj posnetkov z opustošenega dvorišča in hleva in se spustila med ukleščene tovornjake. Na tleh je bilo še polno krvi, ostankov človeških las, kruha, pijače, delov oblačil. Tam so prej ležali vozniki tovornjakov, ki so jih zadeli avioni. Šest je bilo takoj mrtvih, preluknjana pločevina je nemo govorila o silovitosti tega orožja.

Odšla sva v naselje, ki je kilometer oddaljeno, tam sva bila pred bitko. Ljudje so naju spoznali in pozdravljali, vsi pa so bili še vedno prestrašeni. Hiše imajo obstreljene, okna razbita, kljub vsemu pa so še vsi živi. Občudoval sem jih, kako vse to prenašajo, saj imajo razbito tisto, kar so verjetno leta gradili. Po snemanju sva v Trebnjem na železniški postaji oddala kaseto, nato pa nadaljevala do Mokronoga.

Tam sva srečala ekipo JUTEL-a. Sklenila sva, da greva skupaj do

Pogovor s komandantom

SMO SAMO SLOVENSKI VOJAKI, MAR TO NI DOVOLJ?

Pogovor z Ernestom Breznikarjem je potekal na njegovem domu. Bil je miren, le na čelu sem opazil rdečo liso, ki mu je ostala od vojaške kape.

SRŽ: Kdaj vam bo izginila ta rdeča sled?

Breznikar: Ha! Prav zaradi tega bi jim moral še bolj zameriti. Tega ne morem izbrisati s političnimi sredstvi...

SRŽ: Kdaj vam je lahko žena v miru sezula težke vojaške škornje s prepotenih nog in ste leželi na kavču spili kavo?

Breznikar: Nekaj dni nazaj. Do 22. julija ni bilo nič s tem. Vem samo to, da bi jih še enkrat, v tem primeru seveda sam.

SRŽ: Bili ste na mnogih vajah, kako pa je bilo na tej zadnji?

Breznikar: O tem mislim, da ni mogoče razmišljati na tak način, to verjetno ve vsak Slovenec. Po dolgih letih službovanja, aktiviral sem se ob samem nastanku teritorialne obrambe v Sloveniji, sem tistega prelepega dne za Slovenijo moral izdati svoj prvi ukaz: "Ustavite kolono!". Nekaterim je postalo slabo, ne vem, kako sem se sam "nosil", bilo pa mi je vroče, kot da bi bil pod tušem. Glavo sem kljub vsemu imel pri fantih.

SRŽ: Kaj ste nosili s seboj za srečo?

Breznikar: Svoje fantje.

SRŽ: Kako je treba po vašem mnenju dojemati pojem "srbski specialci"?

skladišča, kateremu je starejši vodnik Grujevič grozil, da ga bo pognal v zrak, vendar smo se kmalu razšli. Proti Mokronogu so namreč pripeljala reševalna vozila, prav tako pa tudi gasilci. Kmalu so začeli nad njimi krožiti izvidniška letala. Mirko jih je začel snemati, čeprav sva bila oba nekoliko prestrašena. Pomaknila sva se naprej, da bi jih lažje, posnela, vendar sva bila preveč izpostavljena. Letala so letela zelo nizko, preletavala teren v vseh smerih in izvajala prave akrobacije. Če bi bil drugačen čas, bi bil nad njimi prav gotovo navdušen. Potem sva se vrnila v Mokronog, kjer sva zaslišala alarm za zračni napad. Mirko je bil v senci velikega drevese pripravljen na snemanje, sam pa sem telefoniral v Ljubljano in oddal sporočilo. Kasneje sem izvedel, da ga sploh niso objavili.

Preletavanje je trajalo pol ure. Vaščani, ki so bili že preplašeni zaradi groženj Grujeviča, so bili bolj blede. Krenila sva proti skladišču. V naselju pred njim sva se ustavila, domačini naju provocirajo in ko sem videl, da je pred nami odpeljala ena izmed TV ekip, še sam pritismem

Fotografija: Goran Rovnan

na plin, naročim Mirku naj snema in počasi vozim mimo vojaškega objekta. Vojakov ni bilo nikjer videti, Mirko me je priganjal naj pospešim, končno je tistih nekaj metrov za nama in lažje zadiham. Takoj sva odšla naprej skozi povsem prazen Mokronog do Sevnice. Tam sva se najprej oglasila na železniški postaji, nato pa še na postaji milice, od koder sem oddal poročilo in se javil domov. Potem sem skušal priti

do zbirnega centra prebežnikov, vendar so mi odsvetovali, da bi kaj snemal, a tudi kje je center, mi niso povedali.

Utrujen od vsega sem se vrnil domov. Zvedel sem za prelete letal nad jedrsko elektrarno in za groženje konandanta iz Karlovca, ki je grozil da bo artiljerija streljala na Metliko. Oddal sem še eno poročilo in ves polomljen zasnal

vila. Ena od tabletk je, da jih ne pustiš preblizu. Morda je dobro vedeti še nekaj: ti fantje so vsekakor usposobljeni, ni pa nujno, da so vsi inteligentni.

SRŽ: Poglejte, pred temi dogodki ste bili vsa leta organsko povezani z jugoslovansko armado? Doživeli ste tudi veliko spremembo na lastni koži. Je kljub temu ostalo še kaj prijateljev?

Breznikar: Govorite o prijateljih. Tega ni več, nič več. Konkretno sem sodeloval pri različnih pogajanjih, vse oficirje nasprotne strani tudi osebno poznam, vendar to očitno niso bili prijatelji...

SRŽ: Gospod Enč, ali vam je čokolada všeč?

Breznikar: Ko sem bil otrok je ni bilo, zato se nisem mogel navaditi nanjo. Tudi tistih mešanice, ki so podobne šamponom, ne maram.

SRŽ: Poznate generala Kolška?

Breznikar: Prišel je k nam na obisk v tistih časih, ko bi morali oddati orožje. Nobeden takih mi ni bil všeč.

SRŽ: Gospod Slapar je postal general. Se s tem strinjate?

Breznikar: Mislim, da je to pravilna odločitev. Spoznal sem ga

lani, na jesen je bilo. Takoj sva našla skupno linijo. Umirjen, inteligent in preudaren mož.

SRŽ: Katere so bile vaše zmožnosti?

Breznikar: Hm! Težko bi rekel, da smo naredili kakšno večjo napako, brez njih pa tudi ni šlo. Vsekakor pa kljub prizadevanjem nekatere stvari niso tekle najbolje. Fantje so morali nositi stare obleke, jaz za to ne najdem opravičila.

SRŽ: Kaj bi v tem trenutku slovenska TO najbolj potrebovala?

Breznikar: Manjka nam samo dober sistem protiletalske obrambe, tankov verjetno ne bomo nikoli imeli. Boljših vojakov kot so naši delavci in študentje pa v Sloveniji nikoli ne bo.

SRŽ: Smo Slovenci lahko izraelski vojaki?

Breznikar: Ravno tu so se krepko zmotili. Nismo Izraelci, smo samo Slovenci, mar to ni dovolj!

SRŽ: Breme je padlo z ramen, vsaj za zdaj....?

Breznikar: Šel bom na slovensko morje, a tudi Bohinj je dovolj lep.

Janez Senoven

O "divjem zahodu" na žitnih poljih okoli letališča v Cerkljah

ŽETEV POD NADZOROM VOJSKE IN "PROTIKOMBALNOVSKIH" MIN

"Žeti smo začeli 21. junija in s strani vojske smo dobili zagotovilo, da ne bomo imeli problemov, vendar se je izkazalo drugače," je povedal Janez Dušak, vodja poslovne enote Kmetijskega posestva Cerklje.

In res je bilo drugače. V času žetve sta na poljih eksplodirali dve mini, ki pa k sreči nista terjali človeških življenj. Tudi streljanja po kombajnih s strani vojske ni manjkalo. To je vsekako vplivalo na razpoloženje ljudi, kajti prepričano jim je bilo opravljanje tistega, kar so od nekdanj počeli, tistega nujnega opravila, ki je zahtevalo celoletno delo in trud tamkajšnjih ljudi.

Jože Žerjav, Zasap: "11. junija okoli 13. ure sem se odpravil na njivo žet. S strani armade je bilo dano zagotovilo, da ne bo problemov. Kmalu pa je priletel naboj v spodnji del kombajna, ob koso. To je bil najbrž opozorilni strel, kajti naslednji so prileteli še v kabino, vendar me k sreči niso zadeli. Ker je zelo močno pokalo, sem mislil, da je kombajn bolj poškodovan. Takoj sem nehaj žeti in se hitro umaknil. Nisem zapustil kombajna, kajti tako bi bil še bolj izpostavljen. Od tistega dne nisem več žet. Človeka ob vsem tem mine volja do dela, sicer pa sedaj poteka delo tako ali tako bolj po kavbojsko."

Jugoslovanska armada, vojska ljudstva, delavcev in kmetov, je s svojim brezobzirnim delo-

vanjem uničevala težko prigranani pridelek, nastavljala mine tam, kjer so največ škode povzročile nedolžnim ljudem, podila kmete, ki so prihajali na svoja polja in tako povzročila ne samo materialno, temveč tudi duhovno škodo, ki je za ljudi včasih še težja in jo je zelo težko nadomestiti.

Veliko škodo so tako občutili tudi v poslovni enoti Kmetijskega posestva, saj je ostalo osemdeset arov oljne repice nepožete, tako da je pridelek za polovico manjši. Na poljih je ostalo tudi nekaj ovsja, precej ječmena pa je bilo povoženega in potlačnega. Delo na poljih še sedaj ni varno, kajti vojska zaenkrat še nadzira teren okoli vojašnice. Dvakrat po teden dni so bili tudi brez elektrike, kar je povzročilo izpad proizvodnje jajc. Temperatura v hlevih je namreč narasla celo do 50° C.

Kljub vsem težavam in nevarnostim ter alarmom za zračni napad pa je deset zaposlenih delavcev opravljal svoje delo, pomagali pa so jim tudi ljudje iz vasi.

Kmetom so veliko težav povzročile tudi razprtije med samimi pripadniki armade v vojašnici. Tja so namreč pripeljali več-

je število srbskih specialcev iz Niša, ki so streljali na vse, kar se je pojavilo pred njihovimi cevmi. Tako je, na primer, komandant kasarne dovolil kmetom žetev pšenice, specialci pa so nato streljali po kombajnih, ker naj bi se na njih skrivali teritorialci. Absurdnost razmer in neučinkovitost armade pa ponazarjajo tudi sami boji znotraj kasarne.

Tako se je vsa veličastnost, moč in opevanost jugoslovanske armade skrčila na golo zastraševanje nedolžnih ljudi z avioni in helikopterji, ki so jih petinštideset let plačevali tudi prav ti ljudje, ki se sedaj z bolečino v srcu ozirajo v nebo ob vsakem preletu helikopterja. Kako "nedolžno in domoljubno" je delo-

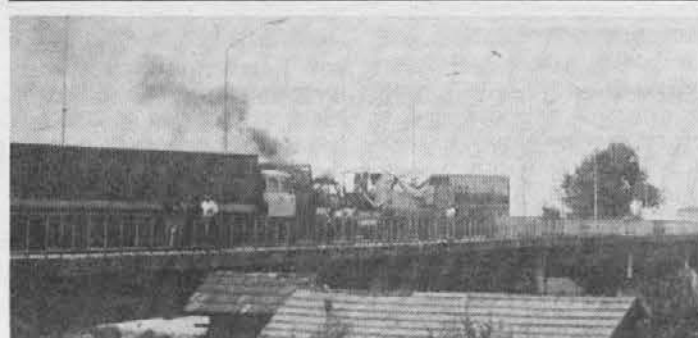
vanje armade, nam kažejo tudi brezobzirna straljanja na civilno prebivalstvo v vasi Zasap pri Cerkljah, v Skopicah, Krški vasi in še kje. Posledice pa so razbite hiše, prestrašeni ljudje in otroci brez dragocenih dni otroštva in s solzami v očeh.

Sedaj vojska odhaja iz vojašnice v Cerkljah in ljudem počasi postaja lažje pri srcu, saj upajo, da bodo kmalu spet v miru hodili na polja opravljati svoja vsakdanja opravila brez strahu, da so v bližini mine in puškine cevi. Ljudje želijo opravljati svoje delo v miru, kot so to počeli do agresije armade, ki je grozila z uničenjem vsega, za kar so si celo življenje prizadevali. Ogorčenje pa vendarle obstaja.

Martin Kerin

Grafit na vojašnico Cerklje:

**VSTOP NA LASTNO ODGOVORNOST, TUKAJ STRAŠIJO
DUHOVI UMSKO ZMEDENIH GENERALOV JA.**

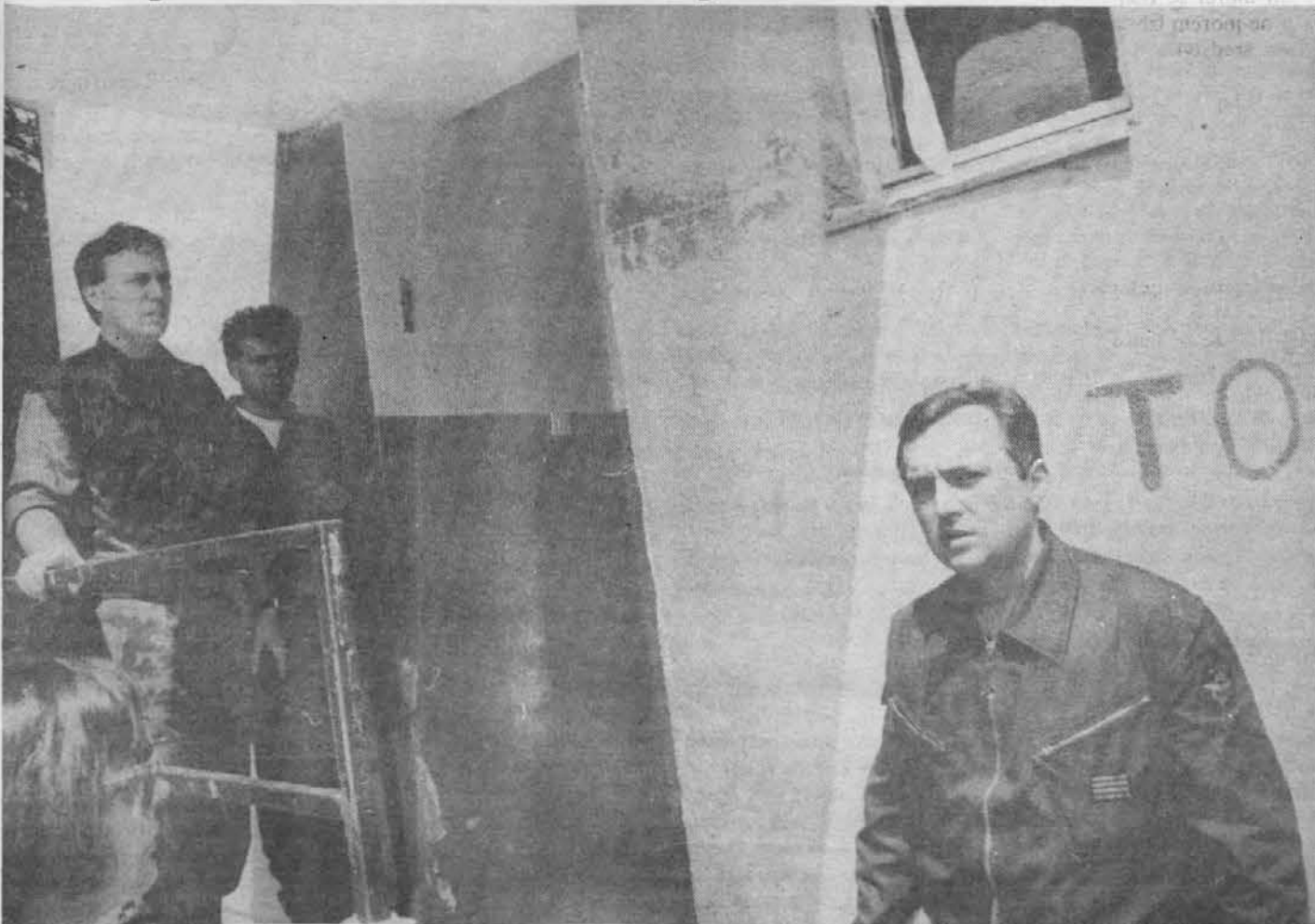
Mitja Teropšič

**ŽLAPOVEC
1991**

**fotografije:
Vlado Podgoršek**

Povojne slike iz Posavja

Poveljnik TO za Posavje Mitja Teropšič in kapetan Dugandžija (desno) sta vodila vrnitev Žlapovca in prečrpališča goriva v Stari vasi. Foto: Vlado Podgoršek

RADI BI OSTALI

Usoda tehničnega remontnega zavoda Bregana je še vedno negotova. Zavod, kljub temu, da je v njegovem nazivu Bregana, stoji namreč v Breganskem selu, torej na slovenski strani ob sami meji med obema republikama. Spada v brežiško občino, v katero je doslej plačeval tudi vse družbene obveznosti in davke. Sicer pa sodi pod okrilje tehnične uprave zveznega sekretariata za ljudsko obrambo v Beogradu.

Ker stoji na ozemlju Republike Slovenije, bi zanj prav tako moral veljati sklep zveznega predsedstva o umiku, vendar do začetka avgusta takšnega povelja še niso dobili. V njem je zdaj, potem ko je v dnevih agresije v naši republici zavod zapustilo 32 delavcev, še vedno okoli osemsto zaposlenih. Večina jih je iz samoborske občine, le manjši del pa iz brežiške. Med zaposlenimi je desetina žensk in le deset vojaških starešin. Gre torej za domačine, ki seveda niso pripravljeni zapustiti svojega okolja in se preseliti v Bosno ali Srbijo. Seveda se zaposleni zavedajo, da bodo o tem odločali drugi.

Remontni zavod je doslej

opravljal tri četrtine del za potrebe jugoslovanske armade, saj so pri njih opravljali remonte in popravila za vso opremo in oborožitev kopenskih enot, torej od puške do tanka. Poleg tega pa v zavodu, ki je eden od treh takih v Jugoslaviji, nudijo svoje kapacitete tudi civilnemu sektorju, naj si gre za strojno obdelavo kovin, galvanizacijo, brušenje ali popravilo gradbenih in kmetijskih strojev, dvigal, ter servis specialnih, tovornih in osebnih vozil. Tako opravljajo servisna dela za Škodo, Tatro, Wartburg in TAM.

Zaposleni vidijo zato v njem svojo bodočnost. Vedo namreč, da se takšen zavod ne da preprosto prestaviti, da bi s selitvijo naredili več škode kot koristil, zato računajo na razum in da bodo odgovorni v JA ter politiki sprevideli, da je bolje, da zavod z vso opremo ostane še naprej tam, kjer je doslej, kakšna pa bo njegova dejavnost v bodoče, naj odločijo zaposleni oziroma interes obeh strani. Nenazadnje gre za 3000 ljudi, ki so bolj ali manj odvisni od kruha, ki jim ga daje ta ustanova.

-gr-

OB PETNAJSTI OBLETNICI SMRTI DR. MIHAJLA ROSTOHARJA

Napreden človek pa noče hoditi več po berglah tradicije skozi življenje, ampak z duševno močjo znanstveno dognane resnice.. (dr.M. Rostohar, Napredna misel – leto 1912, zvezek 1)

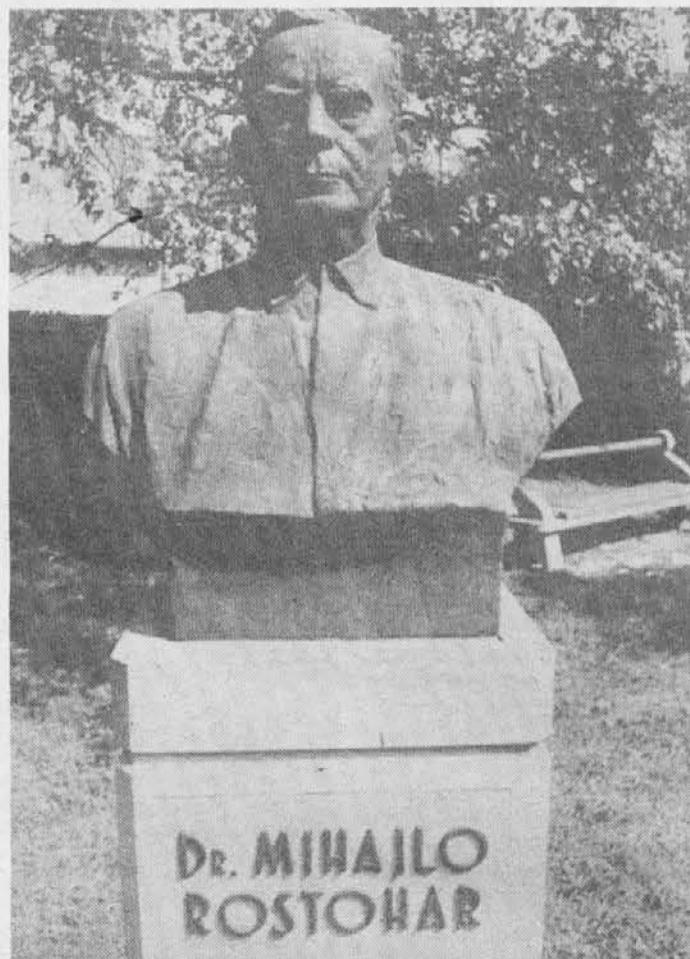
Te misli, ki jih je izpovedal univerzitetni profesor dr. Mihajlo Rostohar v uvodni besedi ob ustanovitvi Napredne misli, časopisa za napredno kulturo, 1912. leta, so mu bile kačipot kot študentu in pozneje univerzitetnemu profesorju in znanstveniku. Star je bil že več kot 75 let, ko se je odkrito in brezkompromisno spoprijel s takratnim klerikalizmom na Slovenskem, ki je imel cilj narediti iz slovenskega človeka dobrega in poslušnega hlapca. To je bila borba naprednega slovenskega intelektualca, ki je začel samostojno misliti in se zavedati, da ni na svetu le za to, da bi vse življenje služil kot živo orodje nekaterim posameznikom, ki jih je zgolj priložnost postavila na vodilno mesto v človeški družbi.

Kot je dr. Mihajlo Rostohar napovedal boj Slovencev tudi takratnemu avstrijskemu političnemu vodstvu in vsemu hlapčevstvu, tako je na drugi strani kot znanstvenik – psiholog zaoral globoke brazde v dotlej slabo zaorano ledino na področju psihologije in njej sorodnih ved na Češkem in pozneje na Slovenskem.

Rodil se je 30. julija 1878 na Bregah pri Krškem v kmečki družini. Promoviral je na Dunaju leta 1905, habilitiral se je leta 1909 na filozofski fakulteti Karlove univerze v Pragi. Nato se je znanstveno izpopolnjeval na raznih inštitutih, med drugim tudi v znamenitem Wundtovem psihološkem inštitutu. V Pragi je začel predavati leta 1911. Takrat je ustanovil psihološki laboratorij na filozofskem inštitutu medicinske fakultete. To je bil prvi laboratorij na ozemlju poznejše ČSSR.

Na Češkem je preživel 42 let kot visokošolski učitelj oziroma dekan filozofske fakultete in pozneje kot rektor Visoke socialne šole, ki jo je pomagal ustanoviti in organizirati. Kako je dr. Mihajlo Rostohar prišel na Češko, je v nekem dokumentu zapisal: "Ko sem dosegel na dunajski univerzi doktorat, me je prof. Jodl poslal s pismom v Prago k prof. Masaryku z namenom, da se na češki univerzi habilitiram. Leta me je rad sprejel in leta 1910 habilitiral. To je bila edina možna pot moje vseučiliške kariere, kajti prof. Masaryk je imel kot bivši docent dunajske univerze zveze z dunajskimi vseučiliškimi profesorji, ki so me poslali v Prago."

Po I. svetovni vojni je v posebni spomenici ljubljanskemu županu sprožil misel, da je dozorel čas za ustanovitev slovenske univerze. Takratni župan Ivan Tavčar ga je pooblastil, da skliče v tej zadevi vidne kulturne delavce na posvetovanje z namenom, da bi osnovali vseučiliški odbor, ki bi napravil načrt za ustanovitev slovenske univerze v Ljubljani. Na tem posveto-

vanju so ustanovili Vseučiliški zbor, katerega predsednik je postal dr. Danilo Majaron, dr. Rostohar pa referent. Zadolžen je bil, da bi izdelal statut slovenske univerze. Ko je bila slovenska univerza z zakonom ustanovljena in so bili imenovani prvi profesorji, ki so kot vseučiliški profesorji delovali že drugod, je prišla vrsta na docente. V tem seznamu je bil v začetku tudi dr. Rostohar, toda takratna klerikalna vlada je predlog za njegovo imenovanje črtala iz seznama, baje zato, ker je bil katoliški cerkvi sovražen in komunistično usmerjen socialist. Zaradi tega je šel nazaj na Češko, kjer je bil imenovan za profesorja psihologije na Masarykovi univerzi v Brnu. Tu je ustanovil inštitut za eksperimentalno sociologijo in deloval kot profesor eksperimentalne psihologije vse do leta 1939, ko je Hitler okupiral Češko, zaprl njihove visoke šole in upokojil profesorje.

V začetku marca 1942 je šel v Jugoslavijo in sicer v ilegalo, kjer je na lastno roko začel sodelovati z OF. Po osvoboditvi se je na poziv rektorja Masarykove univerze vrnil v Brno, kjer je kot profesor služboval do leta 1948. Tega leta je moral drugič bežati v Jugoslavijo, kajti s strani takratne čehoslovaške vlade mu je grozila internacija, ker ni hotel kot rektor Visoke socialne šole podpisati izjave proti maršalu Titu

in KP Jugoslavije v sporu s takratno Kominternom. Češka vlada mu je nato zaplenila vse premoženje v Brnu.

Poleti 1949 ga je rektor takratne ljubljanske univerze prof. dr. Franc Kidrič pregovoril, da je sprejel profesuro na ljubljanski univerzi, kjer je deloval do leta 1960.

Zaradi razočaranj, ki jih je doživel z neuspešnimi poskusi, da bi uveljavil med Slovenci napredno kulturno orientacijo, se je leta 1912 odločil izdajati revijo Napredna misel, ki naj bi oznanjala ideje, od katerih je pričakoval osvobojenje slovenskega naroda iz duševnih okovov rimske klerikalne ideologije. Napredna misel je bila trn v peti tako slovenskim klerikalcem kot avstrijski vladi, ki je revijo ob izbruhu I. svetovne vojne leta 1914 zaplenila, prof. Rostoharja pa kot politično sumljivega oficirja poslala na fronto. Tak je bil konec Napredne misli.

Znano je, da je prof. Rostohar ob ustanovitvi Jugoslavije 1918. leta s skupino desetih častnikov v tovarški zvestobi in požrtvovalnosti storil nekaj, kar je zgodovinskega pomena in kar pričča, da v odločilnih trenutkih življenja pomeni pogum več kot logika razuma. Še sam je težko verjel, kako se je mogel v času, ko je bila na Soči še Borovičeva armada, v Ljubljani pa nemška vlada z

avstroogrsko posadko, odločiti, da je na balkonu deželnega dvorca v imenu vojaštva govoril na manifestativnem zborovanju, potegnil meč, zaklal smrt Avstriji in vzkljnil Jugoslaviji, ki so ji prisotni oficirji in vojaki prisegli zvestobo. Zatem se je s prvimi prostovoljci udeležil pohoda po Ljubljani. To je bilo 29. oktobra, 1918. leta.

Dr. Mihajlo Rostohar je napisal okoli 260 razprav kulturne in psihološke vsebine, deloma v češkem deloma v slovenskem jeziku. Med temi pa je tudi nekaj večjih del, kot so: Uvod v znanstveno mišljenje, Teorija hipotetične sodbe, Psihološke osnove začetnega pisanja (češko, francosko, nemško), Stavek in misel, Začetno pisanje po analitični metodi, Osnove obče psihologije... Za tisk sta pripravljena še rokopisa: Socialna psihologija in Učbenik psihologije za pedagoške akademije. Napisal pa je tudi obširni razpravi Otok in film ter Didaktični pomen filma. Poleg navedenih del je skoraj v celoti že zbral gradivo za eksperimentalno obdelavo mladinske psihologije, ki ga je v življenju najbolj privlačila.

Na Rostoharjevo pobudo sta bila na filozofski fakulteti v Ljubljani ustanovljena katedra in inštitut za psihologijo. V izgradnji inštituta je bil prof. Rostohar neutrujen, vanj je vložil mnogo svojih dragocenih izkušenj in navora. Njegovo delo je rodilo tudi številne sadove. V teh letih je diplomiralo na filozofski fakulteti v Ljubljani že več sto psihologov, ki se udeležujejo na različnih področjih.

Njegovi znanstveni rezultati niso cenjeni samo pri nas, temveč tudi drugod po svetu. Češki psihologi jih smatrajo kot najpomembnejša dela, ki uvajajo v češko psihologijo nove vidike. Kot znanstvenik se je prof. Rostohar odlikoval po originalnosti svojega znanstvenega dela. Njegova iznajdljivost je veliko prispevala k izpopolnjevanju psihološke metodologije. Ta bo ostala trdna osnova za nadaljnje delo. Njegovi rezultati in njegovo mentorsko delo bo ostalo naši generaciji kot trajen dokument razvoja psihološke vede v Sloveniji.

Pokopan je na pokopališču v Krškem, kar je bila njegova poslednja želja.

Slavko Smerdel

Literatura: Napredna misel, letnik 1912, 1913, 1914, do zaplenbe, Naši pogovori, leto 1964, štev. 9, z dne 20. sep., str. 7: Zaoral je globoke brazde, Nekrolog, ki ga je napisal ob Rostoharjevi smrti dr. Ivo Toličič in je bil objavljen v časopisu Delo.

"TAM GORI ZA NAŠO VASJO ..."

tri lipce zelene cveto", so po drugi svetovni vojni zapeli otroci iz našega kraja na tekmovanju pevskih zborov v viteški dvorani gradu v Brežicah pod vodstvom učitelja Žargi-ja in - zmagali.

Sedemnajst let so otroci še vedno peli v svojem kraju in polna dvorana staršev in sorodnikov jim je navdušeno ploskala. Šolski nadzornik je rekel učiteljici, ki je tedaj vodila pevski zbor: "Pojejo pa vaši otroci res lepo!"

Danes otroci v našem kraju nimajo pevskega zbora, ker nimajo svoje šole. Oja, imajo šolo, imajo dvorano, otroci pa: ponižni jokajo, "korajžni" pa - nebodigatreba - povzročajo probleme v šolah okoliških centrov. Njihova šola je prazna, dvorana večinoma nema. Kraj izumira. Ne le, da se rojeva čedalje manj otrok. Poleg naravnih smrti so pogoste nasilne smrti zdravih, odraslih ljudi, česar nekoč pri nas ni bilo.

Bodo tudi po tej vojni gori za našo vasjo otroci v zboru prepevali v veselje vsem, da ne bi obupali nad seboj? Bodo otroci spet začeli pot učenosti blizu doma, v stavbi, mimo katere hodijo kdaj pa kdaj z mamo, da ne bodo že v rani mladosti doživljali šoka, ko bodo morali tako daleč v šolo, da v stiski ne bi znali sami domov?

"Mamica, me boš čakala tukaj na pragu?" je prosil sinek, ko ga je mamica spremila z avtobusom prvič v šolo. Tako daleč je moral otroček nekoč le v bolnico in še to je slabo vplivalo na mlado dušo.

Je že tako. Mlado rastlino je treba pustiti, da se dobro zakorenini tam, kjer je vsejana in posebjaj negovana, potem prenese tudi drugo klimo in obrodi sad, kamor jo presadimo.

Po drugi svetovni vojni so otroci iz našega kraja po štirih letih šolanja množično odhajali po učenost v Krško, Brežice, Novo mesto, Ljubljano, ... Možakar zdrave kmečke pameti je vodil točno evidenco dijakov in študentov iz svojega kraja. Čez dvajset jih je naštel in zabavljaj: "Poleg davkov daje naš kraj domovini tudi inteligenco. To tudi nekaj velja!"

Danes zabavlja: "Učiteljica se z otroci vozi v dolino v šolo. Ne bi raje kar tu poučevala otroke?"

Starši bi mimogrede stopili v šolo in izvedeli, kako otrok napreduje pri učenju. V dolino pa kmečka mati ne more v šolo na razgovor, kadar bi kdo hotel. Se bodo tudi po tej vojni otroci učili pisati in po šolsko govoriti v svojem kraju, dokler jim vse zna povedati le ena učiteljica? Tudi kruh za malico bi jim lahko sama narezala. Po drugi svetovni vojni je tudi pometala v šoli učiteljica, kolikor niso znali otroci. Zato jih je pa več reda naučila. Ljudje, predvsem otroci, bi tako šolo radi imeli!

Ana

mala kulturna scena

prireditve

SVETLOBA V AVGUSTU

od 9. avgusta do 9. septembra
1991

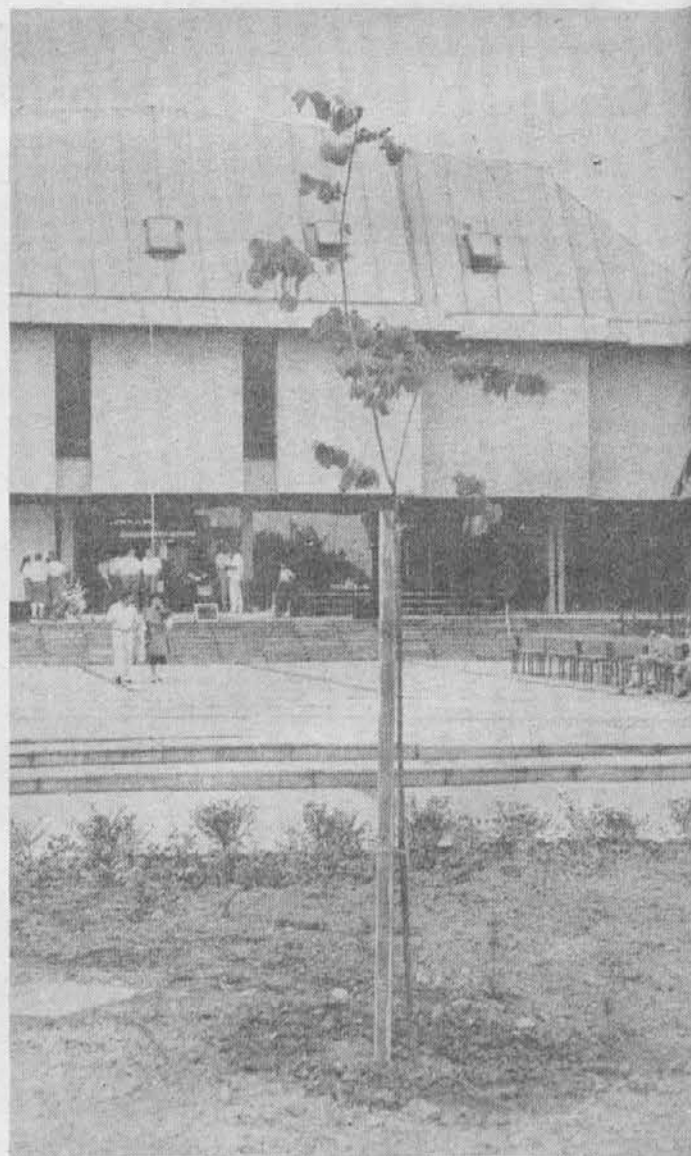
KRŠKO, CKŽ 44

prodajna galerija
knjigarna
papirnica

VALVASORJEVA KNJIŽNICA KRŠKO

Najbolj brane knjige v mesecu juliju 1991

1. DISNEY, W.:	Zgodbe za vsak dan v letu	39
2. HIBBERT, E.B.:	Prekletstvo faraonov	29
3. BLYTON, E.:	Skrivnost starega stolpa	26
4. STEELE, D.:	Spomin	26
5. BLYTON, E.:	V krempljih ugrabiteljev	23
6. STEELE, D.:	Zvezda	23
7. BLYTON, E.:	Cigančica Jo	22
8. BLYTON, E.:	Letala v viharni noči	22
9. BLYTON, E.:	Zaklad grajskih ječ	22
10. HIBBERT, E.B.:	Maškarada	22

OTROK - DRUŽINA - VZGOJA

piše: mag. Zdenka Zalokar Divjak dipl. psih

ALI JE TO SAMO PUBERTETA?

Vprašanje:

Moj fant je hodil v četrti razred OŠ in ne vem več, kaj je z njim. Včasih je bil še kar priden v šoli, uspeh je imel ves čas dober, proti koncu minulega šolskega leta pa je čisto popustil. Nič več ga ni zanimalo. Zapiral se v svojo sobo ali pa se je vozil s kolesom. Ni se hotel učiti in vse moje prošnje nič ne zaležejo. Torbo meče v kot, tudi meni nič ne pomaga. Sploh se mu nič več ne ljubi. Tudi na končni izlet ni želel iti. Sem mati samohranilka in najbrž pogreša očeta. Zato sem se vedno trudila, da mu v vsem ugodim, da tega ne bi čutil, sedaj je pa čisto drugačen in z mano zelo neljubezniv. Včasih pa je imel zelo rad in nama je bilo lepo. Ali je to samo puberteta? Kako naj delam z njim, da bo zopet imel kaj veselja? V vsem mu ustrezem, a v šolo ne morem namesto njega.

Odgovor:

Vsak stariš si želi otroka pripraviti in vzgojiti za življenje. Kadar sta v družini oba, oče in mati, je to seveda mnogo lažje kakor takrat, kadar je vzgoja in skrb za otroka samo na enem od staršev. Zlasti materinska ljubezen ima čudne poti in stranpoti. Izdvojila bom samo dve, ki bosta pomagali osvetliti tudi vaš problem. Najprej je treba ločiti med smiselnim in nesmiselnim žrtvovanjem za otroka. Za otroka namreč še zdaleč ni potrebno narediti "vse", temveč le tisto za kar vemo, da bo otroku pomagalo k njegovi zdravi rasti, boljši učljivosti, uglajenosti, veselosti, da ga bo torej naredilo dobrega človeka. Vprašanje pa je, kako ustvariti pogoje za dobrega človeka. V predšolskem obdobju so takšni pogoji osebnostni vzori, ki jih otrok posnema, v šolskem pa avtoriteta, ki zna otroku pričarati svet kot zanimivo in veliko skrivnost.

Velikokrat sem že poudarila, da se otrokova volja, ki je podlaga za izoblikovanje samozavesti, vztrajnosti, delavnosti, mora izgraditi do sedmega leta. V vsakdanje življenje otroka je potrebno vnesti obveznosti, ki jih otrok mora opravljati, tako kot vi svoje delo. V šolskem obdobju je učenje otrokova dolžnost, ki je ne nagrajujemo. Od otroka je potrebno veliko zahtevati, da potem lahko veliko pričakujemo. Znati je treba reči

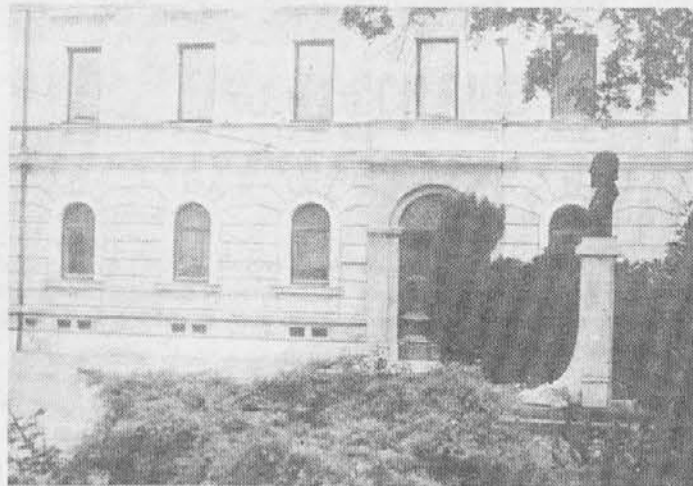
ne, četudi se otrok upira. Seveda pa mu je potrebno tudi pomagati najti ideal, na katerega se bo lahko upiral in mu začel slediti. Mislim, da šolsko delo še zdaleč ni dovolj za razvoj otroka. Otroci potrebujejo družbo vrstnikov v dejavnostih, ki jih usmerjajo stran od televizije in ceste. V krški občini je sedaj veliko možnosti (šport, glasba, ples, razni krožki, tuji jeziki).

Splača se potruditi in poiskati otroku družbo in dejavnosti, ki ga bodo napolnjevale z novo energijo in dajale otroku odgovornost za njega samega. To se bo potem tudi gotovo poznalo na njegovem šolskem uspehu in v odnosu do vas. Seveda je potrebno upoštevati tudi začetek prve telesne pubertete. Takrat otroci radi postanejo "rogovileži" in jih težko razumemo. Vendar pri tem velikokrat tudi sami zelo trpijo, zato jih moramo v tem pogledu tudi razumeti, saj sami ne vedo kaj se z njimi dogaja.

Drugo, kar bi morali razjasniti, pa je zrela materinska ljubezen v nasprotju z zaljubljenostjo in malikovanjem otroka. Mame velikokrat trpijo, ker so v svoje otroke zaljubljene. Zaljubljenost pa je slepa in se ponavadi konča z razočaranjem. Tudi zaradi tega je oče v družini ponavadi tisti, ki ženi kaže zrcalo in jo usmerja na zrelo ljubezen do otroka. Sicer pa je to najlepše opisal K. Gibran v naslednji pesmi:

Vaši otroci niso vaši otroci.
To so sinovi in hčere hrepenenja življenja za samim seboj.
Skozi vas gredo, toda ne iz vas.
In čeprav so z vami, vam ne pripadajo.
Lahko jim podarite svojo ljubezen,
toda ne tudi svojih misli,
lahko njihovim telesom nudite dom,
toda ne morete jim ga dati njihovim dušam,
ker njihove duše bivajo v hiši za jutri,
ki je vi ne morete obiskati niti v sanjah.
Lahko se trudite, da jim postanete podobni,
toda ne zahtevajte od njih,
da postanejo takšni kot ste vi,
kajti življenje ne gre nazaj
in se ne ustavi pri predčerašnjem.
Vi ste loki,
s katerih se sprožijo vaši otroci kot žive puščice.
Sirelec vidi tarčo na lokih neskončnosti
in on vam napenja telo s svojo močjo,
da bi njegove puščice letele hitro in daleč.
Če matere nimajo lastnih življenjskih smeri,
potem ne bodo dovolile,
da se puščice ločijo od njih,
in bodo ostale zapletene znotraj lokov,
ki jih je bilo treba sprožiti.

**VSAKO DRUGO SREDO
VAS OBIŠČE SRŽ!**

September je blizu, srednja šola v Krškem pa je še vedno brez direktorja. Ali so tudi za to krive izredne razmere?

UČITELJ V WALDORFSKI ŠOLI

Vsakomur je jasno, da je v vsaki šoli ne glede na sistem učitelj glavni dejavnik in nosilec dela. Najbrž bi bilo zanimivo pokukati v različne sisteme evropskih in drugih držav in ugotoviti položaj učitelja v njih. Da prav posebno cenjen ni bil nikoli, dokazuje že pogled v slovar za otroke, kjer piše, da je bil v stari Grčiji pedagog tudi suženj, ki je vodil otroke v šolo in domov. Vsekakor se je položaj učitelja pri nas menjal sočasno s spremembami v družbi. Jasno pa je, da učitelj še vedno išče svoje mesto v družbi, ki mu nikoli ni bila posebej naklonjena in ga je vedno porivala nekam na rob, kot bi ne vedela, da ves svet teži za napredkom.

Rudolf Steiner zatrjuje, da vzgoja in izobraževanje v waldorfski pedagogiki zahtevata od učitelja, da se zna v duši in duhu vrniti v otroštvo in pri tem prenese svoje izkušnje v znanje. Tak način dela pa vsekakor zahteva fleksibilnega človeka, ki se bo znal prilagoditi vsaki situaciji in ne bo uklenjen v principe. Pri taki vzgoji imajo otroci občutek, da jih učitelj resnično vodi v svet, ne tisti ozek, njim nepoznan, ampak v resničen svet. Učitelja pri vsem tem vodita ljubezen in spoštovanje do otroka. Le ljubezen do otroka in do dela, ki ga opravlja, mu pomaga prevzeti na rame tako veliko odgovornost, kot sta vzgoja in izobraževanje otrok.

Steiner poudarja štiri osnovne principe, ki naj vodijo učitelja pri delu:

- učitelj ne sme nikoli postati banalen in čemeren,
- učitelj ne sme nikoli skleniti kompromisa v svojem srcu in svojem duhu s tistim, kar je neresnično,
- učitelj se mora zanimati za celoten svet in vse človeštvo,
- učitelj mora biti človek iniciative v vsem, kar dela, v velikem in malem.

Iz tega je seveda jasno, da so učiteljeve osebnostne kvalitete in njegova samovzgoja dosti pomembnejše kot pa njegova inteligenca in tehnične sposobnosti.

Velikega pomena sta torej vzgajanje in izobraževanje učiteljev, ki poučujejo v waldorfskih šolah. Učitelj mora spoznavati svet na imaginativen in intuitiven način. Izrednega pomena so umetniške aktivnosti: slikanje, kiparjenje, glasba. S pomočjo le-teh se učitelj otroku približa in jih vzgaja celostno: njihovo mišljenje, čustvovanje in voljo.

Morda tudi nam in naši družbi nekeje od daleč prihaja na misel, da bi bil že čas, da se lahko brezkompromisno otresemo idej o nekakšnem liku učitelja, ki naj bi vsaj na zunaj brezhibno deloval, zavil v tančico morale, predsodkov in druge krame. Upam, da nam počasi postaja jasno, da je učitelj le in samo človek, ki naj se vse prej kot z argumenti ulice ukvarja s samovzgojo, osebno rastjo, umetnostjo, kajti, kot pravi Tagore, nekeje v koticu svojih src smo še vedno učenci.

Mojca Nepužlan

KIFELJC

Večkrat razmišljam, kako sem živel v mladosti, zlasti takoj po vojni. Takrat je bilo življenje za vse zelo zahtevno in težko, ker so bile trgovine prazne, ljudje so pogosto gladovali, za svoje delo pa niso prejeli zaslužnega plačila, čeprav so delali po štirinajst in tudi več ur na dan. Danes si skoraj ne morem predstavljati, kako so vse to zmogli.

Slabo oblečen in brez denarja (stipendij sploh ni bilo) sem se podal v Postojno, ker so tam odprli prvo gimnazijo po osvoboditvi v Sloveniji. Stanoval sem pri sorodnikih v Pivki in se od tam vozil v Postojno. Takrat so vozili vlaki zelo poredkoma, približno na vsake štiri ure.

Nekega dne sem zamudil vlak, s katerim bi se moral peljati v Pivko. Žalosten in tudi zelo lačen sem nekaj časa postopal po železniški postaji in ugibal, kaj naj naredim. Ni me bilo volja čakati na naslednji vlak, v želodcu pa mi je vedno bolj krulilo. Tako sem se z negotovostjo podal na pot kar po železniških tirih. Mislim sem, da je ta pot krajša in bom doma prej kot pa z vlakom.

- Še mar mi ne! Ta fraza sliši se na Dolenjskem jako pogostoma in žali bog, da tudi v takih rečeh, za ktere moralo bi ljudem mar biti.

Ko sem tako prestopal pragove tračnic in razmišljal, kje bi dobil kaj za pod zob, sem nenadoma zagledal sredi železniške proge kifeljca. Stekel sem, ga pobral in že sem ga imel pri ustih, da bi ga pojedel. Toda v tem hipu sem začel premišljevat, kako je prišel ta kifeljca na progo. Sklepal sem, da ga je moral nekdo vreči v straniščno školjko. Če bi ga vrgel skozi okno, bi kifeljca ležal nekje ob progi. Čeprav s težkim srcem, sem se moral posloviti od njega.

Večkrat sem se spomnil pogovora z mamo, ki je dejala: "Kaj bi jedla današnja mladina, če bi bila vojna? Ne je ne tega ne onega!"

"Mama," sem ji dejal, "samo kakšen dan človek ne je, pa je vse dobro, tudi še tako star kruh tekne!"

Spominjam se lakote, ki sem jo občutil med vojno in še posebej v povojnih letih, ko sem odraščal pa tudi kifeljca sem imel takrat vedno pred očmi.

Slavko Smerdel

ŠOLA ZDRAVEGA ŽIVLJENJA V NEREZINAH

za otroke (od štirih let v spremstvu enega od staršev) in odrasle

Območna organizacija sindikatov Posavja s sindikalnim podjetjem DREN d.o.o. letos že četrto leto organiziramo Šolo zdravega življenja v Nerezinah na otoku Lošinju. Program Šole zdravega življenja je namenjen vsem tistim, ki so postali zaskrbljeni za svoje zdravje in se zavedajo fizičnega propadanja zaradi nedejavnosti gibala.

Strokovnjaki trdijo, da je navajanje na zdrav način življenja s pomočjo naravnih dejavnikov (sonca, zraka, vode) in gibalne rekreacije (hoja, zdravilne dihalne vadbe z različnimi oblikami gimnastike) najučinkovitejša oblika zdravljenja brez zdravil za nekatere kronične bolezni, predvsem bolezni dihal, angine pektoris, srčni infarkt, lažje oblike sladkorne bolezni in druge oblike psihosomatskih bolezni. Program je sestavljen tako, da ga lahko izvajajo vsi, ne glede na leta.

Kratek opis programa Šole zdravega življenja:

Jutranja gimnastika - dobro jutro zdravje

Aktivnosti, ki izdatneje širijo prsni koš in izboljšujejo prezračitev pljuč in s tem spodbudno delujemo na organske sisteme.

Zdravilna dihalna vadba - vdih življenja

Terapevtska učinkovitost klime na morju je predvsem v čistem in vlažnem zraku, bogatem s kisikom, ozonom in veliko količino naravnega slanega aerosola. Zato je klima na morju najboljši naravni inhalator. Da bi lahko vdihovali čimveč naravne fiziološke raztopine, se moramo naučiti pravilnega, poglobljenega dihanja.

Aerobne aktivnosti (hoja, jogging) - pot zdravja

Hoja je aktivnost, ki brez posebne mišične moči daje dovolj močan dražljaj za sisteme, ki sprejemajo in prenašajo kisik. Za tiste, ki so se s hojo že dovolj okrepili, lahko nadaljujemo z lahkotnim tekom - jogging.

Gimnastične vaje - gibanje je zdravje

Kadar intenzivna hoja oz. jogging zaradi različnih razlogov nista mogoča, vadimo gibala z gimnastičnimi vajami.

Jesenski termin Šole zdravega življenja v Nerezinah bo od 31. avgusta do 14. septembra 1991.

Cene: odrasli (prenočišče, hrana, program) 3.850,00 din za člane Območne organizacije sindikatov Posavja oz. 4.000,00 din za druge, otroci (prenočišče, hrana, program) 2.580,00 oz. 2.730,00 din, če starši niso člani Območne organizacije sindikatov Posavja (vsaj en član). K temu se prišteje tudi turistična taksa, ki trenutno znaša 14,00 din dnevno.

Plačilo je možno v dveh obrokih, prvi obrok (polovico) najmanj 3 dni pred odhodom, drugega najpozneje v sedmih dneh po vrnitvi. Po plačilu celotnega zneska dobijo udeleženci potrdilo - račun, s katerim uveljavljajo olajšavo pri plačilu dohodnine.

Pred odhodom je obvezen zdravstveni pregled (pri svojem zdravniku), v času poteka Šole zdravega življenja pa so vsi udeleženci še dvakrat medicinsko pregledani.

PRIJAVE SPREJEMAMO NA NASLOV: Območna organizacija sindikatov Posavja, Cesta krških žrtev 14, 68270 Krško do 23.08.1991. Dodatne informacije lahko dobite po telefonu 0608 31-880 dopoldan, popoldan oz. zvečer (pri vodji programa Iskra Stanetu). Ob večjem številu prijavljenih bomo organizirali skupen prevoz.

V primeru poslabšanja politične situacije na Hrvaškem si pridržujemo pravico odpovedi termina.

SRZ LJIVE ZGODBE

NA DOPUSTU

Sedela je na balkonu in premišljevala, kaj naj vzame s sabo, ko je pozvonilo. "Dober dan," je pozdravil in ji ponudil pošto. "Podpišite, prosim!" Strmela je v njegove črne lase in od presenečenja ni rekla ničesar. "Misliš sem, da vas ne bo doma. Ponavadi vaših vrat nihče ne odpre." "Ponavadi sem v službi, sedaj pa se odpravljam na dopust." "A, vi tudi. Kam pa greste?" je bil zgovoren. "Danes še nisem pila kave, jo bova skupaj," je preslišala njegovo vprašanje in ga povabila v stanovanje. "Z veseljem, a če dovolite, se vrnem čez pol ure." Gledala je v njegove globoke oči in poslušala, da je študent, ki želi nekaj zaslužiti preko poletja, da se zdaj tudi odpravlja na morje, da bosta stanovala v istem kampu...

Že drugič sta spila viljamovko in pokadila po nekaj cigaret, potem pa jo je nenadoma prijel za roko in potegnil k sebi. "Zvečer pridem!" Omočična je obsedela, on pa je na rahlo zaprl vrata za sabo. Že dolgo ji ni bil noben moški tako všeč, zato se je prijetno nadišavila po osvežilni prhi in oblekla prozorno haljo. Ura v zvoniku je odbila enajst, ko jo je ponovno pričel dražiti z jezikom po razgaljenem telesu. V sobi je bilo vroče, čeprav je bilo okno odprto. Lepila sta se drug ob drugega in potegnil jo je nase. Bila je vlažna, ko je sedla nanj in zaječala od bolečine. Nato se je prijetno namestila, da je niso bolela kolena, on pa ji je z dlanimi drsel okrog prsi, po trebuhu in se s prsti oprjel zadajice. Dihal je glasneje, njej pa so po vsem telesu gomazeli mravljinici. Bila je presenečena, ko jo je naenkrat privzdignil in jo poškrpil po bedrih. Položil jo je na posteljo in ji z jezikom oblizoval mednožje, potem pa se je prisel na ščetgavček, da se ji je zavrtelo...

"Zares sem utrujena," je dejala čez čas in se ovila v rjuho. "Prilegla bi se mi prha. Pridi?" Kopalnica je postala rosna od tople vode in njenega dihanja. "A veš, da sem se že poskušal ljubiti v kadi, pa mi nekako ni šlo," je rekel med ljubkovanjem njenega vratu. "Mogoče bi ti pa sedaj uspelo," se je nasmehnila in legla v kad, da mu je zmanjkalo prostora in se je zleknil nanjo.

TRDINA

Za veseli del časopisa pa še malo Trdine. Te njegove burke, verze, legende in črtice iz narodnega življenja, kot jim je sam pravil, so izšle v treh zvezkih (... pohujšljive za vsakega ..., Vsaka svinja naj si rije svoje korenje in Trezne vinske in praznovorne). Vsekakor so neponovljive in dragocene.

O posebnežu Trdini, tem trdoživem Gorencu, sicer pa naturaliziranem Dolenjcu, je Fran Levce že leta 1887 napisal: - Trdina je res hudič! Paziti bode treba nanj ter mu pristriči peruti. Ni še bilo literarne stvari, ki bi, kolikor se jaz spominjam, v Ljubljani porodila toliko zanimanja kakor ta (F. Levce, 31. marca 1887 - Janku Kersniku). Pa Josip Stare, tudi leta 1887 - Franu Levcu: - Trdina nikdar ni vedel, kaj se spodobi, a kaj ne, njega mora urednik bolj nego vsakega drugega kontrolirati, pa brisati, kar ne gre.

Ivan Cankar pa v Lj. zvonu, leta 1903: - Trdina je bil izobražen Slovenec, Slovenec v vsej svoji krvi in v vsaki svoji misli, zato ni moglo biti drugače, kakor da diši iz vsake njegove besede sočna slovenska prst.

Tako, naj bo dovolj za uvod, čeprav bi se o Janezu Trdini dalo napisati še veliko zanimivega, poučnega in zabavnega. Raje si preberimo nekaj njegovih zabavnih burk, vraž in utrinkov. Verjamem, da vas bodo pritegnile in spravile v dobre volje ter vsem pričarala patino tistih davnih, davnih časov, ko je bilo vse tako drugače, kot je danes. Zavrtimo čas naprej, tako: pristali smo v prejšnjem stoletju.

Kako se počutite? Tako, čisto tiho. Trdina nam nekaj pripoveduje. Čez ušesa ima zavezana na ruto, na nosu mu čepijo očala in pred seboj ima kozarček tardečega tiste gnjusne čobodre, kot je zbadljivo pravil pravil cvičku, čeprav ga je kljub temu rad zvrnil po grbu. Govori nam zgodbe našega naroda takšne in drugačne. Pazljivo jim prisluhnimo, nekatere med njimi še kako sodijo tudi v današnji čas:

- Baba je prijazna kakor muca, dokler človeka ne ulovi, ko se pa pred altarjem z njo zavozlja, pokaže mu kmalu roge in ga bode, dokler ga ne zaduši. Tako so govorili že stari možje, ki so vedeli, kaj pravijo.
- Mnogi kmetje o davkarjih: To so sami tatje, njih bo treba najprej pobiti. Zoper vojake in žandarje pa ljudje nimajo sploh nič antipatije.

Piše: Dušan Barbič - Duduš
VAŠ OSEBNI HOROSKOP

BINE, 29 LET

Zadeva postaja vse bolj zanimiva. Bine ali "Bine" mi je poslal svoje želje. Zanimata predvsem partnerstvo in spolnost. Ponavadi nihče ne sprašuje o tistih rečeh, ki so urejene, ki tečejo, ampak ga zanimajo tiste, kjer vidi probleme.

Bineta zanimajo zanj specifične reči. Sicer je Dvojček, njegov Ascendent pa je v Tehtnici. Ravno ta znak pa vlada vsem zadevam okrog partnerstva in družbe. Bine je zelo občutljiv in intuitiven, a tudi brezciljen in nezanesljiv, kar nam pove Neptun v 1. hiši. Zaradi mnogih razočaranj, ki pa jih vidi v takšni obliki samo on, sta zanj velika nevarnost alkohol in droga. Kot Tehtnica ima kar nekaj lepih lastnosti: zna prisluhniti drugim in jim pusti, da tudi oni kaj povedo. Sam ni rad, za svoje dobro počutje vedno potrebuje nekoga poleg sebe. Če je sam, se počuti izgubljenega.

Tehtnica je sicer najbrž najlepši znak zodiaka, ker predstavlja človeka z velikim poslušom do drugih ljudi, uravnoveženega in discipliniranega. No, tudi tu so izjeme. Ena slabših lastnosti Tehtnic (sončnega znaka in Ascendenta) je ta, da v vsaki situaciji preveč razmišljajo in tehtajo okoliščine (to izhaja iz prejšnje inkarnacije v znamenju Device) ter tako izgubljajo dragocen čas. Tudi naš Bine je, kar se tiče partnerstva in spolnosti (kar je naša današnja glavna tema), neodločen. Njegov Mars igra pri tem veliko vlogo in sicer se nahaja v 7. hiši, ki (spet) odgovarja Tehtnici, in je precej poškodovan (kvadrat s Saturnom in opozicija z Neptunom).

Bine je človek, ki je agresivno vpleten v partnerske aktivnosti in delo z ljudmi. Njegovi prijatelji in partnerji so verjetno agresivne, marsovske narave (to ne pomeni, da so z Marsa, temveč da so pod velikim vplivom tega planeta - Ovni, na primer). Zelo verjetno prihaja med njim in partnerji in / ali prijatelji do nesoglasij, razprtij in neenotnosti. Če je poročen, utegne priti tudi do ločitve. Rekel bi, da ima kljub temu, da je Ascendent Tehtnica odločilnega pomena, težave s takim in diplomatskim pristopom k ljudem. Verjetna je tudi nesrečna želja za izkoriščanjem drugih v sebične namene. Ima torej težave z ljudmi, saj jih krivi za svoje neizpolnjene ambicije. Je precej strog, hladen in odbijajoč. Zaradi ponavljajočih se frustracij dostikrat izraža hudo jezo, to pa lahko povzroči nasilje ali pa nesreče. Tako njegove akcije niso vedno pravilno usmerjene.

Opozicija z Neptunom povzroča strasti, ki jih ne more kontrolirati, možne so nezdrave seksualne zveze, ki lahko odločilno vplivajo na dom in poklic. Ta aspekt kaže v glavnem na akcije brez racionalnega razmišljanja. Večina slabih aspektov z Marsom pa povzroča veliko agresivnost in celo nasilno obnašanje.

Venera je v Raku in poudarja njegovo emocionalno občutljivost, ki ga vodi do hitre užaljenosti. Poroka ga zanima samo zato, da ima stabilno domačo situacijo, ki ji pa sam, kot smo videli, preveč škoduje. Bine sicer potrebuje ljubezen, a je sam najbrž ni sposoben tudi dajati. Ima precej visoke standarde (Venera v 9. hiši) in ideale. Bine je zelo spremenljiv in se dostikrat obnaša nepričakovano in impluzivno. Vse to nam torej pove, da ima ravno v partnerstvu veliko težav.

- Ljup je prevelik, zlasti ženski, včasih dosti bila je 1 kikkla iz domačega platna spodaj, zdaj mora jih biti 5, 7 in tem bolje, če jih je 10 in vse so kupevne. Spakarija je strašna, zaradi potrate ni denarja, zavoljo kikel ne moremo plačevati davkov.

- Les med Krškim in Sotesko je zgol mehak, ne čvrst.
- Pohotne babe, ki žele, da se kak dedec v njih zaljubi, nastrežejo svojih nohtov v vino. Pivši ga uname se dedec!
- Kuharica pomeni, če jo slišiš na tešče, zate lakoto in pomankanje v bodočem letu.
- Kurje očesa zginejo, če se osmuknejo trikrat po onem mestu, kjer je pasel se kak pes.
- Kadar seješ korenje, kolni, pa bo rodilo.
- Kadar se pusti merjasec na svinjajo, naj drži ženska, ki jo pripelje, vseh 10 prstov v žepu raztegnjenih. To bo naredilo svinji 10 prašičkov.
- Pohotne babe, ki žele, da se kak dedec v njih zaljubi, nastrežejo svojih nohtov v vino. Pivši ga uname se dedec!
- Kavsarje ogibljejo se Dolenjke. Edino le radi otrok - zavoljo greha nobena.
- Zopet me na mnogih mestih napadali in žalili pijanci, brez povoda, brez pogovora z njimi. Jezili jih je že navzočnost ošpeglanega škrica.
- Mnogi Dolenci ne poznajo, če ima vino dušec, zato ker so navajeni cvička in jim je grlo od gnjusne čobodre popolnoma skrhano.

TRGOVINA
«EJA»
CKŽ 77,
68270 KRŠKO

K NEŽNEMU SODI NEŽNO!

Pri nas lahko izberete najkvalitetnejše žensko perilo iz uvoza. Nudimo vam tudi ostalo žensko konfekcijo, jeans, kozmetične izdelke, igrače in darila.

PREPRIČAJTE SE, ZADOVOLJNI BOSTE!

Možnost plačila na dva čeka. Delovni čas: vsak dan od 8.-19. ure v soboto od 8.-13. ure

Trgovina
Barbara
Lebes Bojana
Leskovec
tel.: 0608 32-480

POSEBNO UGODNO

- šolske potrebščine: zvezki po 12,10 din in 21,10 din,
- toaletni papir po 106 din (10 rol),
- 10 - 15 % popust pri nakupu celega zaboja pijáč.

ZA NAKUP SE PRIPOROČA TRGOVINA BARBARA LESKOVEC!

OPTIKA
Bautin Stojan
Prvomejska 17, 68290 SEVNICA
Telefon: (0608) 82-503

- velika izbira okvirjev iz uvoza
- lahke leče
- starjšane leče
- fotoobčutljive leče
- bifokalne leče
- kontrola vida na elektronskem refraktometru

DELOVNI ČAS:
ponedeljek - petek - 8.-16. ure / torek - sredo - 8.-18. ure
četrtek - sobota - 8.-12. ure

STRŽENI

V počitniškem naselju v Nerezinah so se v zadnjih dneh julija, ko je vročina že precej prišla, pojavili četniški teroristi. Po izjavah očividcev - skupine Krčanov, ki se je utaborila v senci borovcev tamkajšnje bifeje, so priplavali po morju in to kar s pomočjo navadnih slamic, na katerih so bili dobro vidni četniški simboli. Kljub prizadevanjem vodstva in vseh desetih počitnikarjev jih potem na kopnem niso nikjer zasledili. Je pa za to akcijo kmalu izvedela tudi slovenska javnost, ptujski radio pa je skušal vso zadevo preveriti kar na licu mesta...

***

Med tistimi, ki so med prvimi zbrali toliko poguma in odšli na dopust v Nerezine je bil tudi Milenko Tatalovič, zobozdravnik iz krškega zdravstvenega doma. Seveda je kot se nje-mu sposodi na poti doživel kar precej neprijetnosti. Teroristi so ga namreč napadli kar na trajektu, po že običajni torturi pa so ga prisilili, da je moral potem, ko so ga izpustili, vso pot proti domu voziti s prižganim gretjem v avtomobilu. Seveda si je Milenko vse to izmislil, mnogi pa so njegovi zgodbi celo nasledili.

***

Teroristi so za dopust na Jadranu prikrajšali tudi soboslikarja iz Krškega Draga Radeja. Ta se je namreč ustrašil, da bo moral preveč plačati za Miloševičevo sliko (ima jih pa že tako polno pisarno), ki jih baje natakurji in kuharice, ki so ostali brez dela, prodajajo po istrskih cestah. Seveda je bil Drago med okupacijo med prvimi na bojišču pri Prilipah, čeprav njegov XM ni blindiran.

***

Gospod Č.F. je že kupil nov slovenski pravopis, kjer zbira primerne besede za vprašanje, ki ga bo zastavil gigantskemu direktorju F.Č. o propadli investiciji v Titovem Drvarju, saj mu kot predsedniku nikakor ni vseeno, da je odplavilo po Savi toliko denarja.

OKREPČEVALNICA – PIZZERIJA

Pajeta

V prvi polovici prihodnjega tedna bomo odprli **NOV LOKAL** v Krškem, na Cesti krških žrtev 79 (pri mostu) v katerem vas bomo prijazno postregli z:

- različnimi vrstami pizz
- hamburgerji
- ostalimi hitro pripravljenimi jedmi
- brezalkoholnimi in alkoholnimi pijačami

TOČIMO LAŠKO PIVO!

Odprto bomo imeli vsak dan od 7.00 do 22.00 ure

PRIDITE IN PREPRIČAJTE SE O KVALITETI, SOLIDNI POSTEŽBI IN KONKURENČNIH CENAH!

SALONI POHIŠTVA V KRŠKEM, SEVNICI IN NOVEM MESTU

Imamo **AKCIJSKO PRODAJO** v mesecu avgustu za pohištvo vseh vrst.

Posebno bogata je ponudba usnjenih garnitur in uvožene keramike, zavese (tudi po naročilu) in drugega raznovrstnega blaga.

Nudimo vam velike popuste za gotovinsko plačilo in posojila do 10 obrokov.

NAJBOLJE JE, DA NAS OBIŠČETE IN SE PREPRIČATE.

Vabijo vas saloni **MIKO** v Krškem, Sevnici in Novem mestu.

Trgovina "TANJA"

z mešanim in tehničnim blagom

Drnovo 75, 68273 Leskovec pri Krškem
tel.: 0608/32-947

Nudimo vam konfekcijo, metražno blago, otroško, žensko in moško perilo, trenirke, obutev, cikle Kopitarne Sevnica, kozmetiko in drugo blago.

NOVO PRI NAS: Sedaj prodajamo tudi prehrabene artikle, brezalkoholne in alkoholne pijače po zelo ugodnih cenah. Pri nakupu nad 1.000,00 din z odrezkom iz časopisa SRŽ 10 % popust
Tudi pri nas lahko kupite "SRŽ".

Delovni čas: vsak dan od 8.00 – 13.00 in od 15.00 – 19.00 v soboto od 8.00 13.00

AD AVTO DELI SREČKO SENICA

Po naročilu vam dobavimo rezervne dele za vsa evropska in japonska vozila v 7 dneh.

Na zalogi rezervni deli tipa Zastava in Golf.
SEVNICA, Glavni trg 14, služ.: 0608 / 81 913, doma: 0608 / 81 762

GOSTILNA IN DISKONT »KMEČKI HRAM«

MILAN HERAKOVIČ
Oražnova 11
68311 KOSTANJEVICA NA KRKI
Tel.: (0608) 60-078

Diskontna prodaja prehrabnih in tekstilnih artiklov, pijače in vsakodnevno sveže zelenjave po ugodnih cenah.
Ob zadovoljnjem nakupu, in tudi sicer, se lahko okrepite v našem gostinskem lokalu.

KARTIS

kartonaža - tiskarna
Švigelj Aleksander
Pod goro 7, 68270 KRŠKO
tel.(0608) 32-467

PROIZVODNJA POTISKANE EMBALAŽE

ZAVOD ZA KULTURO KINO BREŽICE

LETNI KINO "TERME" ČATEŽ

4.8. - am. akcijska drama	"ZA REŠETKAMI"	ob 21. uri.
5.8. - am. akcijski film	"KOBRA"	ob 21. uri.
6.8. - am. glasbeno-erot. film	"V POSTELJI Z MADONNO"	ob 21. uri.
7.8. - am. glasbeni film	"VESELE OKROGLE ŽOGE"	ob 21. uri.
8.8. - am. komedija	"TRUJE MOŠKI IN MLADA DAMA"	ob 21. uri.
9.8. - am. vojna drama	"PRIDI, DA VIDIŠ RAJ"	ob 21. uri.
10.8. - fran. triler	"NIKITA"	ob 21. uri.
11.8. - am. komedija	"PROBLEMATIČNI MULEC"	ob 21. uri.

KINO BREŽICE

11.8. - am. komedija "UMAZANI, POKVARJENI PREVARANTI" ob 18. in 20. uri.

Mercator - Sremič HOTEL SREMIČ Krško

vas vabi v naše gostinske lokale in sicer:

- V **SLADKEM BUTIKU ROZALIJA** vas bomo postregli s sladoledi, frapeji, raznimi tortami in hladnimi napitki, vsak dan od 7.00 do 21.00 ure;

- V **GOSTIŠČU TRI LUČKE** vam nudimo ob nedeljah družinska kosila po ugodni ceni, ob sobotah pa ob glasbi, dobri kapljici in domači hrani lahko preživite lep in prijeten poletni večer.

Obiščite naše gostinske lokale v Krškem in Kostanjevici, ne boste razočarani, še radi se boste vrnili.

Republika Slovenija
SKUPŠČINA OBČINE SEVNICA
Komisija za priznanje in odlikovanje

RAZPIS

za podelitev priznanj Skupščine občine Sevnica za leto 1991

1.

Priznanja občine Sevnica so lahko podeljena posameznikom, podjetjem, zavodom, društvom, združenjem in drugim organizacijam za dosežke, ki prispevajo k boljšemu, kvalitetnejšemu in polnejšemu življenju občanov in imajo pomen za razvoj in ugled občine Sevnica na gospodarskem, kulturnem, vzgojno izobraževalnem, znanstvenem, telesnokulturnem, političnem in drugih področjih.

2.

Priznanja občine Sevnica so:

- grb občine Sevnica
- priznanje Dušana Kvedra Tomaža
- medalja Dušana Kvedra Tomaža

Priznanja bodo podeljena ob občinskem prazniku in sicer en grb, tri priznanja in več medalj Dušana Kvedra Tomaža.

3.

Obrazloženo pobudo za podelitev priznanj lahko dajo posamezniki, društva, podjetja, zavodi, združenja in druge organizacije.

4.

Obrazložene predloge pošljite v pisni obliki najkasneje do 15. septembra 1991 na naslov: Skupščina občine Sevnica, Komisija za priznanja in odlikovanja, Glavni trg 19 a.

Predsednik
Komisije za priznanja
in odlikovanja
Anton Koren, l.r.

METRO trgovsko podjetje

Erjavčeva 1/A - 68270 KRŠKO - tel.: /0608/ 31-084

Po najugodnejših cenah vam nudimo:

- barve in lake
- čistila in pralne praške
- premaze za les in talne obloge
- izravnalne mase za tla in stene
- fugirne mase v različnih barvah
- različna pleskarska orodja

Cenjenim kupcem se zahvaljujemo za zaupanje in vas bomo k ponovnemu nakupu!

Naslednja številka izide zaradi dopustov 3. septembra 1991

Uredništvo

BREZPLAČNI MALI OGLASI

Prodajam Elanov kanu in navaden avtomobilski prtljažnik.
Informacije tel.: 0608 77-115

***

Ugodno prodajam dobro ohranjen avtomatic TOMOS, motor na dve prestvi, motor je dobro ohranjen, zraven prodajam tudi prikolico. Informacije: Šebilja Terezija, Pod goro 5, 68270 KRŠKO

***

Šest radiatorjev ter električno peč (1800 DEM) primerno za vikend in synthesizer Elka (450 DEM) prodajam. Informacije: Urek Vilko, Slogonsko 37c, 68258 Kapele

***

Bencinski agregat TOMOS - SEVER 2KW in lovsko puško CZ bokarica šibre- šibre prodajam. Informacije: Kerin Martin, Raka 33, 68274 Raka

***

V varstvo na dom vzamem otroke - dopoldan ali popoldan. Informacije tel.: 0608 33-445

***

Prodajam vinograd 9 arov v Podvrhu pri Zabukovju, občina Sevnica. Informacije tel.: 0608 88-257

***

Prodajam leseno prešo in vinski sod 800 l. Informacije: 0608 31-433, zvečer po 21.00 uri.

***

Oddam enosobno stanovanje (garaža, telefon) v Krškem (Videm). Informacije tel.: 0608 31-867.

***

Ugodno prodajam TOMOS 15 SLC, letnik 84, lepo ohranjen, cena 600 DEM, možna menjava za dirkalno kolo. Informacije tel.: 0608 81-934

***

VW 1303 J, letnik 75, prva registracija 77, lepo ohranjen, nujno prodajam, začetna cena 3500 DEM v d.p. Informacije tel.: 0608 31-847

***

Prodajam pletilni stroj EMPISAL, dvoredni na kartice z dodatno opremo, cena ugodna. Informacije tel.: 0608 21-325 int.14 (cel dan).

KUPON ZA SRŽ BREZPLAČNI MALI OGLAS

VSEBINA:

_____

_____

_____

_____

_____

_____

NASLOV OGLAŠEVALCA:

_____

_____

_____

NAROČILNICA za časnik »SRŽ«

Ime in priimek .....

Naslov .....

Naročam časnik SRŽ.

Polletno naročnino bom poravnal v 15. dneh po prejemu položnice.

..... (Datum) ..... (Podpis)

Opus

ZAKAJ BI HODILI V LJUBLJANO ALI ZAGREB?

Prihranite si dragoceni čas in stroške z obiskom novega prodajnega salona OPUS, kjer boste med drugim našli:

KNJIGARNO

- velik izbor knjig in slikanic za mlade in najmlajše
- priročnike in slovarje
- izbor domače literature in še posebej posavskih avtorjev
- izbor svetovnih knjižnih uspešnic
- priročnike za učenje tujih jezikov
- poceni branje za prosti čas itd.
- kasete za otroke

PAPIRNICO

- izbor šolskih potrebščin domačih in tujih proizvajalcev
- pisarniški material
- zanimive in predvsem kvalitetne igrače
- foto albumi, voščilnice, in drugi predmeti iz darilnega programa

PRODAJNO GALERIJU

- slike posavskih in drugih slikarjev
- male skulpture
- unikatne barvane vaze, pepelniki, svečniki
- vitraže (poslikave na steklo)
- posterji

MALO KULTURNO SCENO

na kateri lahko spremljate

- predstavitve novih knjižnih del in priročnikov
- literarne in glasbene večere
- otroške predstave
- predavanja za starše, mlade in druge prireditve

OBIŠČITE "OPUS"

vsak dan od 8. do 18. ure,
ob sobotah od 8. do 13. ure

»OPUS«

KRŠKO, CKŽ 44

(v starem mestnem jedru
- v sosesčini Elektrotehne
in Pizzerije »Palermo«)

SEZNAM DAROVALCEV ZA OBNOVO ODDAJNIŠKE TEHNIKE

- JENKO-SUNČIČ NATALJA, Brežice
- HEDL FRANC, Velika dolina
- VOLČANUŠEK EVGEN, Brežice
- STJEPANOVIČ SUZANA, Brežice
- ZORE SREČKO, Brežice
- DELAVKE RESTAVRACIJE PRI BLAGOVNICI, Brežice
- ZORE ALBINA, Brežice
- GALIČ IVAN, Krška vas
- JANA VIDENIČ, Brežice
- DRUŽINA ČEŠNOVAR, Prilipe
- LEVAK TONČKA, Mali vrh
- PEČENKO BORUT, Brežice
- PRODAJALNA SISCIA, Brežice
- ANSAMBEL MAJOLKA, Brežice
- MIRJANA BLAŽEVIČ, Sela
- KOLEKTIV VVO BREŽICE
- DELAVKE PAPIRNICE IN KNJIGARNE, Brežice
- VOGRINC ALOJZ, Brežina
- ZORKO RENATO, Brežice
- BOH VERA, Brežice
- IVAN BOSTELE, Okljukova gora
- ANTON HARAPIN, Bojsno
- VLADO ŠPILER, Zgornji Obrež
- ANTON VODOPIVEC, Skopice
- DRUŽINA VOLČANUŠEK, Brežice
- M. PRIBOVŠEK, Zgornji Obrež
- LABOD KRŠKO BRIGADA 5200
- BARBARA BOBEK, Stari grad
- ALEŠ LORBER, Brežice

Naši stari muzikanti

MARTINOVIH PETSTO OHCETI

Martin Radej, enainsedemdesetletni kmet in vinogradnik s Sremiča nad Krškim je daleč naokrog znan muzikant. Zdjaj igra sicer dosti manj, a se rad spominja svojih glasbenih doživetij.

Kako ste prišli do svojega konjčka?

"Največja želja mi je že v šolskih letih bilo igranje harmonike," pripoveduje Martin, "a oče mi je to veselje vedno znova odsvetoval, češ, da so muzikantje slabi ljudje, pijanci, potepuhi, delomrneži... Ker je bilo v tistih časih zelo težko kupiti harmoniko, sem se poprijel kar ustne. Vadil sem na paši in kmalu igral tako, da so me ob večerih vaščani kar radi poslušali. Na kakšnem vinoču so se ljudje že sukali na mojo muziko.

A mi ni dalo miru. Kljub očetovemu negodovanju sem začel vaditi harmoniko in po treh letih igranja, pred 55 leti, sem začel kot vaški muzikant nastopati s svojo prijateljsko harmoniko. Še danes prav rad zapojem in zaigram v kakšni družbi ali na izletu pri upokojencih.

Kako se spomnite svojih ohceti?

Na prvi svatbi sem igral že v stari Jugoslaviji. Takrat je bila muzika na višku in harmonikarji so bili redki. V hribih še ni bilo radia in ne televizije, tako sem le malo zavriskal in zaigral in že je bilo veselo. Igral sem povsod, kjer so bili ljudje dobre volje, na vinočih, ličkanju koruze, kolinah, zlatih porokah, pri godovnjakih... K poroki sem spremljal preko 500 nevest in ženinov.

Vse to pa je bilo za godca tudi težavno, saj so bile svatbe tudi po več dni in noči. Najdaljša svatba je trajala kar 5 dni in 4 noči. Ko sem se tako zadržal po več dni, sem med tem tudi po dvakrat pisal domov ženi. Moral sem ji sporočiti, da sem še med živimi, je nasmejano povedal Martin. Toda delo na kmetiji me je vedno čakalo, saj sem bil vse življenje le kmet in nikoli nisem našel časa za počitek po napornih dneh svatovanja.

Kaj pa danes?

Danes ni več tako veselo, kot je bilo včasih. Stara generacija je bila skromna in uboga, a vedno pripravljena na zabavo. Menim, da se mladi preveč pehajo za vsem drugim, kot pa za prijetno zabavo, ki je dobro zdravilo za človekovo zdravje in počutje.

Vesel sem tudi, ker ko bo moja harmonika utihnila, bo pela še lepša, tista od sina Tineta in hčerke Cvetke, ki tudi že dobro prebira gumbe na harmoniki, posnema pa jo celo vnukinja. Veselim tonom harmonike pa se v zadnjih letih pridruži še glas strun na citrah najmlajše vnukinje in tako pri nas ni in ne bo nikoli dolgčas.

Metka Resnik

Z VAMI IN ZA VAS

Mercator Agrokombinat

Poletje je v bistvu sezona sadja, prav v tem obdobju je izbira zelo pestra. Tako v tem času v Mercator Agrokombinatu ponujamo celo paleto različnih vrst sadja, od zgodnjih jabolk, breskev, hrušk.

Naj vam natančneje predstavimo sadje sezone, ki ga je v tem trenutku v agrokombinatu mogoče dobiti po izredno ugodnih cenah.

Od zgodnjih jabolk, vam še posebej priporočamo zelo okusne sorte: **vista bela, beličnik in redmebla.**

Od breskev pa vam priporočamo za vlaganje izbrane sorte: **Redhaven in Yersyland**, izrednega okusa pa je tudi sorta **Collins.**

Prav tako pa vam od več sort hrušk: **Trevuška, Boskova, Vilijamovka in Konferans**, še posebej priporočamo zadnji dve, ki sta izredno primerni za vlaganje.

Cene sadja so izjemno ugodne, prodaja na drobno pa se bo vršila tudi v kiosku v Stari vasi - v naši proslavni enoti Sadjarstvo.

In nenazadnje naj le še dodamo, da se bodo krajanje Leskovca ter ožje in širše okolice, kaj kmalu lahko oskrbovali v naši adaptirani poslovalnici v Leskovcu, kjer bo poleg širokega asortimana različnega trgovskega blaga na voljo tudi mesnica.

POSLUŠALCI - RADIU POSAVJE STUDIO BREŽICE

V juniju letošnjega leta smo na radiu imeli akcijo: ZA BOLJŠO SLIŠNOST, ZA BOLJŠI PREJEM. Akcija je potekala dva dni. Prvi dan - torek 18. junija je bil namenjen predstavitvi naših težav z oddajniško tehniko, sredi - 19.7. pa je bila namenjena zbiranju prispevkov za ohranitev tehnike. Ko ocenjujemo uspešnost akcije lahko ugotovimo, da nas naši poslušalci kljub zaostreni gospodarski situaciji niso razočarali. Ker je akcija trajala le pet ur in pol - od 17.30 - 23.00 ure, je bilo klicev in darovalcev veliko. Klici so potrdili prepričanje, da si naše poslušalstvo želi močnejši in hkrati tudi stereo signal.

Na našo veliko žalost, pa nam ta pomoč pomeni le začetek težavne in trnove poti zagotovitve potrebnih sredstev za načrtovano obnovitev oddajniške in studijske tehnike.

Z objavo spiska darovalcev se zahvaljujemo vsem našim poslušalcem za finančno in hkrati tudi moralno pomoč.

- OSTRELIČ MARIJA, Brežice
- LABOD KRŠKO BRIGADA 800
- DARJA MAREN, Cerklje
- IVANKA BAŠKOVIČ, Krška vas
- MARIKA PLANINC, Veliki Obrež
- VLADO PLANINC, Veliki Obrež
- ANTOLOVIČ SANDRA, Bizeljsko
- REPŠE ANICA, Stari grad
- ANKA ZORČIČ, Krško
- MOJCA MOLAN, Sela
- MAGDIČ RADOJKA, Dobova
- ANKA DOBLER, Dobova
- ANICA KILER, Trška gora
- LABOD KRŠKO ŠIVILJE BRIGADE 500
- HOTEL SREMIČ KRŠKO PREDSTAVNIŠTVO STUDIA B
- DRUŽINA OGOREVC, Brežice
- JUTRANJKA BREŽICE SKUPINA OMERZU
- ROŽMAN PEPČA, Arnovo selo
- DARJA KRŽAN, Globoko
- DERNIKOVIČ TONČKA, Bukušek
- BRIHER MARICA, Brežice
- SRPČIČ TATJANA, Sela
- KATJA KILER, Gorenja vas
- BOGOVIČ TONE, Arnovo selo
- TONE ARH, Hrastje
- MILENA ŠETINC, Dobova
- KOVAČIČ BOJANA, Zdole
- OLGA HERAKOVIČ, Brežice
- SILVA KLJAJIČ, Brežice
- MARIJA JURMAN, Sela
- KROŠELJ GORAN, Brežice

- MOJCA HRIBAR, Trška gora
- KOMUČAR FRANC, Ljubljana
- ČERNELIČ FRANC, Krško
- KATARINA KOSTANJEK, Bučerca
- KROŠELJ VILMA, Krško
- MARICA PLETERSKI, Bučerca
- RAČIČ VERONIKA, Krško
- ŽVIGIČ RUDI, Zabukovje
- OPTIKA ZINKA RIMC, Brežice
- PAVLA GORIŠEK, Spodnja Libna
- SAVNIK MATEJA IN MOJCA, Arnovo selo
- ZDENKA BOGOVIČ, Arnovo selo
- OLGA LESKOVŠEK, Poišec
- VERA DVORŠAK, Blatno
- MIRKO KOLAR, Brežice
- MARIJA VERSTOVŠEK, Gornji Lenart
- FRIZERSKI SALON LES, Dobova
- SLOV. KMEČKA ZVEZA, podružnica Krško
- KATIČ KRISTINA, Mrtvice
- MARIJA KOPRIVC, Dednja vas
- KOPRIVC MIHAEL, Dednja vas
- CIRIL KOLEŠNIK, Brežice
- DRUŽINA ZORKO, Brežice
- MAJCE - PINTERIČ, Mostec
- ZLATA BUTARA, Brežice
- PODJETJE AGRO - FLORIS, Prilipe

Vse darovalce, ki bodo darovali po izidu te številke SRŽ-I pa obveščamo, da bomo spisek objavili v naslednji številki.

Uredništvo radija